

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA DESTINACIJE KOROŠKA

2025–2030

RRA KOROŠKA
REGIONALNA
RAZVOJNA AGENCIJA
ZA KOROŠKO

Koroška

Strategija razvoja turizma destinacije Koroška 2025–2030

Strategijo je izdelala Regionalna razvojna agencija za Koroško ob strokovni podpori in
usmerjanju zunanjih strokovnjakov

Obdobje priprave: avgust 2024–julij 2025

Fotografije: arhiv RRA Koroška

KAZALO

SEZNAM KRATIC	5
STRATEGIJI NA POT	6
1 POSLOVNI IZVLEČEK ANALIZE TURIZMA	8
1.1 Destinacija Koroška	8
1.1.1 Splošno o Koroški	8
1.1.2. Prometna omreženost regije	9
1.1.3 Organiziranost koroškega turizma	9
1.1.4 Sodelovanje v partnerstvih	10
1.1.5 Primerjava turizma širše okolice	11
1.1.6 Primerjava z avstrijsko Koroško	12
1.2 Analiza turističnih tokov	13
1.2.1 Turistična taksa	16
1.2.2 Motivacija turistov	16
1.2.3 Investicije v turizem	17
1.2.4 Analiza promocije turistične ponudbe	17
1.2.5 Analiza med lokalnim okoljem	18
1.2.6 Analiza strateških podlag	20
1.3 Analiza turistične ponudbe	21
1.3.1 Namestitvene kapacitete	21
1.3.2 Športna infrastruktura	22
1.3.3 Kolesarjenje	23
1.3.4 Pohodništvo	24
1.3.5 Kultura	24
1.3.6 Vode	25
1.3.7 Glavne turistične atrakcije	25
1.3.8 Petzvezdična doživetja	26
1.3.9 Dogodki in festivali	26
1.3.10 Kulinarika	27
1.4 Trajnostni razvoj	27
1.5 Ključne prednosti	28
1.6 Ugotovitve	28

2 VIZIJA IN CILJI	30
2.1 Poslanstvo	30
2.2 Vizija	31
2.2.1 Trg	31
2.2.2 Turisti.....	32
2.2.3 Storitve	32
2.3 Cilji.....	34
2.3.1 Kvalitativni cilji.....	34
2.3.2 Kvantitativni cilji	36
.....	37
3 STRATEŠKE USMERITVE.....	38
3.1 Izhodišča	38
3.1.1 Evropa.....	38
3.1.2 Slovenija.....	39
3.1.3 Koroška	40
3.2 Strateška področja.....	40
3.3 Strateški pristopi.....	43
3.3.1 Profesionalizacija	44
3.3.2 Sodelovanje	45
3.3.3 Diferenciacija.....	48
3.3.4 Rast.....	49
3.4 Nosilni turistični produkti regije.....	51
3.5 Ciljne skupine	56
3.6 Razvojna področja.....	60
3.6.1 Organiziranost in upravljanje	60
3.6.2 Trženje	61
3.6.3 Podatkovno podprto odločanje.....	64
3.6.4 Kakovost	66
3.6.5 Infrastruktura in investicije.....	68
3.6.6 Trajnost.....	72
3.6.7 Visoka dodana vrednost	73
4 POLITIKE IN UKREPI	79
4.1 Politika organiziranosti in upravljanja	79

4.2 Politika trženja	82
4.3 Politika podatkovno podprtega odločanja	86
4.4 Politika kakovosti	87
4.5 Politika infrastrukture in investicij	89
4.6 Politika trajnostnega razvoja in upravljanja	91
4.7 Politika visoke dodane vrednosti	92
5 EVALVACIJA URESNIČEVANJA STRATEGIJE	96
6 ZAKLJUČEK	109
7 VIRI	110

Kazalo slik

Slika 1: Umeščenost destinacije	8
Slika 2: Shema sodelovanje med RDO-jem in LTO-ji	10
Slika 3: Wordcloud besed, ki opisujejo turizem na Koroškem	20
Slika 4: Vizija turizma regije Koroška	34
Slika 5: EU strateške politike za področje turizma	39
Slika 6: Strateške usmeritve slovenskega turizma	40
Slika 7: Strateški princip razvoja turizma	43
Slika 8: Krivulja strateškega pristopa.....	44

Kazalo grafov

Graf 1: Prenositve 2024	11
Graf 3: Avstrijska Koroška glavni trgi	13
Graf 4: Nočitve tujih gostov 2023–2024.....	13
Graf 5: Nočitve turistov po mesecih	14
Graf 6: Razmerja domači-tuji gostje, nočitve 2024	14
Graf 7: Povprečno število nočitev po mesecih 2024.....	15
Graf 8: Nočitve po večjih turističnih regijah.....	15
Graf 9: Turistična taksa 2019–2024	16
Graf 10: Investicije v turizem 2019–2024.....	17
Graf 11: Digitalna prisotnost ponudnikov	18
Graf 12: Stopnja strinjanja z izjavami o turizmu na Koroškem.....	19
Graf 13: Ležišča glede na dolino 2024.....	22

Kazalo tabel

Tabela 1: Nosilni produkti turizma.....	51
Tabela 2: Ciljne skupine turistov	58
Tabela 3: Povzetek politik in ukrepov	78
Tabela 4: Programi in/oziroma ukrepi organiziranosti in upravljanja.....	80
Tabela 5: Programi in/oziroma ukrepi trženja.....	82

Tabela 6: Programi in/oziroma ukrepi podatkovno podprtega odločanja	86
Tabela 7: Programi in/oziroma ukrepi kakovosti	87
Tabela 8: Programi in/oziroma ukrepi infrastrukture in investicij	89
Tabela 9: Programi in/oziroma ukrepi trajnostnega razvoja in upravljanja	91
Tabela 10: Programi in/oziroma ukrepi visoke dodane vrednosti.....	93
Tabela 11: Evalvacija kvalitativnih ciljev	96
Tabela 12: Evalvacija kvantitativnih ciljev	98
Tabela 13: Evalvacija realizacije strateških ukrepov	99

SEZNAM KRATIC

- RRA: Regionalna razvojna agencija za Koroško
STO: Slovenska turistična organizacija
NIST: Nacionalni informacijski sistem za turizem
ESRR: Evropski sklad za regionalni razvoj
LAS: Lokalna akcijska skupina
MGTS: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
JZP: javno-zasebno partnerstvo
TIC: Turistično informacijski center
LTO: lokalna turistična organizacija
RDO: regijska destinacijska organizacija
DMO: destinacijska management organizacija
DIS: destinacijski informacijski sistem
DRS: destinacijski rezervacijski sistem
ITP: integralni turistični produkt
TTP: tematski turistični produkt
TZS: Turistična zveza Slovenije
PDB: povprečna doba bivanja
ZZST: Zelena shema slovenskega turizma

STRATEGIJI NA POT

Dokument pred vami predstavlja strategijo razvoja turizma koroške regije za obdobje 2030. Temelji na celoviti analizi obstoječega stanja turizma, ki je bila izvedena v prvi fazi strateškega procesa, in vključevanju mnenj, izkušenj ter pogledov ključnih deležnikov v regiji. Analitični del zajema pregled kvantitativnih kazalcev turističnega prometa, strukture povpraševanja, sezonskih nihanj in tipologije nastanitev, pa tudi kvalitativne vidike, kot so razvitost in kakovost ponudbe, stanje prometne in spremljevalne infrastrukture, organiziranost destinacijskega upravljanja ter stopnja valorizacije naravne in kulturne dediščine. Ugotovljeno je bilo, da regija letno beleži približno 140.000 nočitev, pri čemer prevladujejo domači obiskovalci, med tujimi trgi pa izstopajo sosednje države. Naravne danosti, tehniška in kulturna dediščina ter avtentičnost prostora predstavljajo izrazit potencial za razvoj butične, trajnostne in celoletne turistične ponudbe. Ob tem so identificirane izrazite razvojne omejitve, kot so slaba prometna dostopnost, razdrobljena ponudba, kadrovski primanjkljaji ter pomanjkljiva koordinacija med akterji. Mnenja lokalnih deležnikov so opozorila na potrebo po večji strokovni podpori, strateškem vodenju in učinkovitejšem pozicioniranju regije na trgu.

Kljub svoji širini je analitično del omejen z nizko razpoložljivostjo sistematičnih in ažurnih podatkov, kar odraža splošno pomanjkanje učinkovitega monitoringa turizma na regionalni ravni. Šibka podatkovna podpora se kaže zlasti na področju vedenjskih vzorcev obiskovalcev, spremljanja kakovosti storitev, pretočnosti turističnih tokov, ekonomskih in družbenih učinkov turizma na lokalne skupnosti, stopnje turistične valorizacije turističnih virov in infrastrukturne zmogljivosti turizma. Posledično so bile številne ugotovitve podprte s kombinacijo razpoložljivih statističnih podatkov, terenskih vpogledov in kvalitativnih prispevkov deležnikov. Kljub tem omejitvam je analiza omogočila oblikovanje celovite slike ključnih izzivov in priložnosti, ki so podlaga za strateško načrtovanje nadaljnjega razvoja turizma v regiji.

Strategija razvoja turizma Koroške izhaja iz razpoložljivih prostorskih, naravnih in človeških virov ter njihovega trenutnega vključevanja v turistično ponudbo. Vsebinska zasnova temelji na sodobnih znanstvenih pristopih k strateškemu upravljanju turističnih destinacij, ki vključujejo sistemski pogled, dolgoročno načrtovanje, povezovanje akterjev, trajnostno diferenciacijo in upravljanje na podlagi podatkov ter merljivih ciljev. Dokument je usklajen z usmeritvami Strategije slovenskega turizma 2022–2028, ki poudarja trajnostno preobrazbo, višjo dodano vrednost, kakovost izkušnje obiskovalcev in večjo odpornost sektorja. Skupne

razvojne usmeritve, kot so butičnost, lokalna avtentičnost in odgovorno ravnanje z viri, uvrščajo Koroško med destinacije, ki sledijo nacionalni razvojni paradigmi. Strateški pristop je skladno umeščen tudi v okvir turistične politike Evropske unije (Transition Pathway for Tourism), kjer izstopa zelena in digitalna transformacija sektorja, krepitev trajnostnih poslovnih modelov in vključevanje lokalnih skupnosti v oblikovanje turizma prihodnosti. Z usmeritvijo v kakovostno rast, celostno upravljanje in integracijo ponudbe Koroška neposredno prispeva k uresničevanju evropskih ciljev pametne specializacije in regionalne trajnostne rasti.

Dokument se pomika od vizije razvoja Koroške kot prepoznavne, butične in celoletne destinacije z visoko dodano vrednostjo k opredelitvi strateških prioritet, razvojnih ciljev in izvedbenih ukrepov, ki temeljijo na realnih izhodiščih in merljivih kazalnikih. Vključuje jasno določene ciljne skupine, prednostna produktna področja, komunikacijske pristope in mehanizme spremljanja učinkov. Predstavljena strategija tako ni zgolj programski dokument, temveč skupno vodilo za usklajeno in dolgoročno delovanje vseh deležnikov turizma v korist obiskovalcev, lokalnega prebivalstva in trajnostnega razvoja regije.

V skladu s sodobnimi pristopi strateškega upravljanja turističnih destinacij predstavlja sodelovanje deležnikov enega izmed najpomembnejših dejavnikov uspeha strateških usmeritev, saj omogoča usklajevanje interesov, legitimnost ukrepov in dolgoročno sprejetost vizije razvoja. Skupaj z vključujočim pristopom mora destinacija razviti tudi ustrezno raven upravljanja tveganj ter sposobnost prožnega odzivanja na spremembe v turističnem okolju. Smela, a premišljena pripravljenost na izvajanje strukturnih sprememb in eksperimentiranje z novimi oblikami sodelovanja, digitalizacije ali produktne diferenciacije je nujna, če želi destinacija preseči obstoječe razvojne omejitve. Trajnostni preboj regionalnega turizma temelji prav na ravnovesju med sodelovanjem, inovativnostjo in odgovornostjo vseh vključenih akterjev.

1 POSLOVNI IZVLEČEK ANALIZE TURIZMA

1.1 Destinacija Koroška

1.1.1 Splošno o Koroški

Koroška je majhna, a geografsko raznolika regija na severu Slovenije, ob meji z Avstrijo. Na vzhodu meji na podravsko, na jugozahodu pa na savinjsko regijo, pri čemer sodi v Vzhodno kohezijsko regijo. Po površini (1.041 km²) in številu prebivalcev (70.755) je tretja najmanjša regija v državi. Razdeljena je na tri doline – Mežiško, Mislinjsko in Dravsko. V preteklosti je bila zaznamovana s težko industrijo, predvsem z rudniki svinca in cinka ter s splavarjenjem po Dravi. Danes prevladuje kovinsko predelovalna industrija z močnim izvozom. Regijo sestavlja 12 občin, Črna na Koroškem, Dravograd, Mežica, Mislinja, Muta, Podvelka, Prevalje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Ribnica na Pohorju, Slovenj Gradec in Vuzenica. Naravno podobo regije oblikujejo gozdnata hribovja, ki zavzemajo kar 68 % površine – nad slovenskim povprečjem – ter samotne kmetije. Območje se nahaja med tremi pogorji: Pohorjem, Karavankami in Savinjskimi Alpami, z značilnim osamelcem – Uršljo goro. Posebno vrednost daje tudi 27 % površine, vključene v omrežje NATURA 2000, ki poudarja visoko stopnjo naravne ohranjenosti regije.

Slika 1: Umeščenost destinacije

1.1.2. Prometna omreženost regije

Regija je pod državnim povprečjem, ko gre za prometno omreženost in prometno dostopnost. Je namreč edina regija, ki je trenutno ne dosega nobena izmed državnih hitrih cest ali avtocest. Prav tako so v slabšem stanju regionalne cestne povezave, ki predstavljajo glavno ožilje regijskega prometa. V preteklosti je bila bolj uveljavljena povezava skozi Dravsko dolino, dandanes pa je v večji meri v uporabi državna cesta skozi Mislinjsko dolino, ki služi tudi kot povezava med Avstrijo in osrednjo Slovenijo. Leta 2025 poteka gradnja hitre ceste, ki bo regijo priključila na avtocestno omrežje, vendar njen zaključek ni predviden pred letom 2028. Skozi regijo poteka tudi del železniške proge Maribor–Pliberk (AT), s pomembnim železniškim vozliščem v Dravogradu. Poleg tovarnega prometa je proga zanimiva tudi za turiste, zlasti zaradi posebej prilagojenih kolesarskih vlakov. V Mislinjski Dobravi se nahaja tudi športno letališče z asfaltirano vzletno-pristajalno stezo, dolgo 1400 metrov.

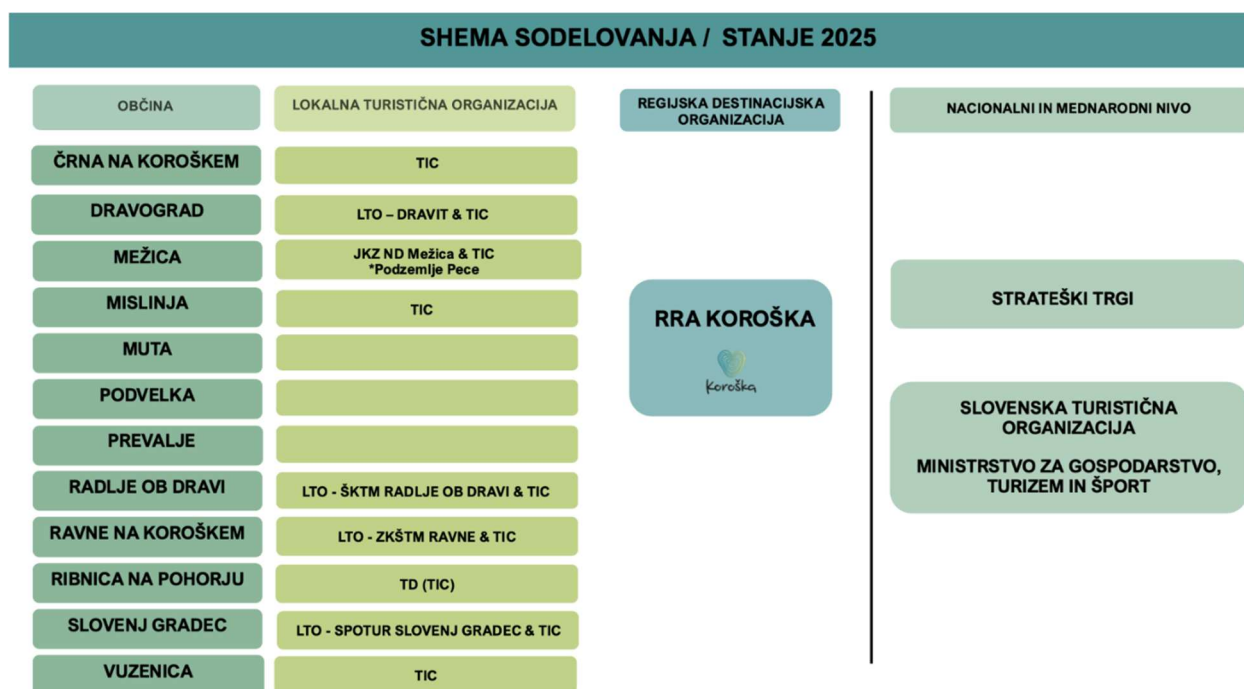
1.1.3 Organiziranost koroškega turizma

Od januarja 2011 Regionalna razvojna agencija za Koroško opravlja vlogo regijske destiancijske organizacije (RDO), kar pomeni, da skrbi za strateški razvoj in promocijo turizma na Koroškem. Lokalno okolje je nadalje organizirano skozi štiri lokalne turistične organizacije (LTO-je), javne zavode:

- Dravit Dravograd: Javni zavod Dravit – zavod za šport, turizem, kulturo in mladinske dejavnosti,
- SPOTUR Slovenj Gradec: Javni zavod za turizem, šport, mladinske in socialne programe Spotur Slovenj Gradec,
- ŠKTM Radlje ob Dravi: Javni zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Radlje ob Dravi,
- ZKŠTM Ravne na Koroškem: Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Ravne na Koroškem.

Turistično informacijski centri se nahajajo v 9 krajih: TIC Slovenj Gradec, TIC Vuzenica, TIC Radlje ob Dravi, Pisarna Visit Ravne (TIC Ravne na Koroškem), Geopark Karavanke Info Center (Mežica), TD Ribnica na Pohorju, TIC Črna na Koroškem, TIC Mislinja in TIC Dravograd. Omenjene lokalne turistične entitete zaposlujejo 9,5 delavcev v turizmu (zaposlenih, ki se ukvarjajo izključno s področjem turizma). Proračun vseh občin koroških regij, ki ga namenjajo razvoju turizma, se giblje okoli 1.317.343,00 evrov.

Slika 2: Shema sodelovanje med RDO-jem in LTO-ji

1.1.4 Sodelovanje v partnerstvih

RRA Koroška se kot regijska destinacijska organizacija kontinuirano zavzema za medregijsko povezovanje ter sinergije izven meja Slovenije. V okviru različnih strateških partnerstev tako krepi razvoj in promocijo Koroške kot turistične destinacije.

Med pomembnejšimi partnerstvi izpostavljamo:

- Regijski park Pohorje, kjer RRA Koroška nastopa kot soupravljaavec;
- Partnerstvo za Dravsko kolesarsko pot, kjer RRA Koroška nastopa kot koordinator;
- Geopark Karavanke - čezmejno partnerstvo 14 občin, ki je organizirano kot Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje in upravlja Karavanke UNESCO Globalni Geopark – pri katerem RRA Koroška sodeluje že od prvih korakov,
- Pohorje 365 oz. Partnerstvo za Pohorje, kjer RRA Koroška kot članica partnerstva predvsem skrbi za razvoj in promocijo območja Pohorja;
- Medregijsko sodelovanje v kontekstu kolesarske poti Štrecna, kjer RRA Koroška nastopa kot nosilka projekta in skrbi tako za nadaljnje ukrepe izvajanja kot tudi za promocijo in splošno upravljanje projekta.

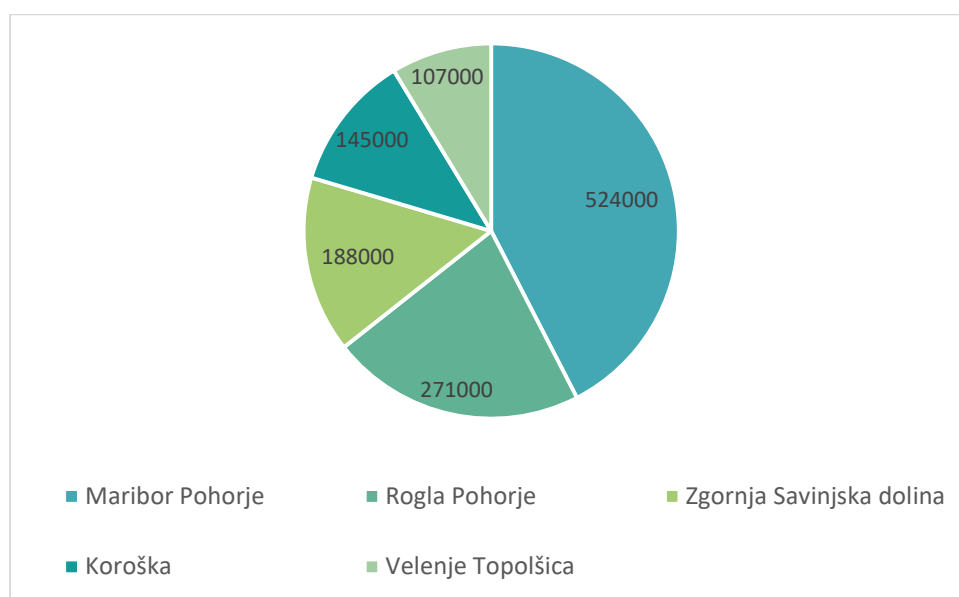
Poleg omenjenih partnerstev so pomembna tudi različna združenja, kjer s sinergijami z vključenimi akterji spodbujamo razvoj turizma in njegovo promocijo. Med tovrstnimi velja izpostaviti Združenje zgodovinskih mest Slovenije, kamor sta izmed občin koroške regije

vključeni dve občini, Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem. Destinacija Koroška je sicer tudi članica Slovenia Outdoor (Aktivna Slovenija giz), s čimer dodatno promovira ponudbo v okviru športnega turizma.

1.1.5 Primerjava turizma širše okolice

Koroška regija je s treh strani obdana s štirimi vodilnimi destinacijami. Na meji z Avstrijo se nahaja Zgornja Savinjska dolina, ki s slapom Rinka in Logarsko dolino predstavlja čudovit uvod v alpski svet ter ponuja dobre možnosti za pohodništvo. V destinaciji Velenje–Topolšica se turisti najpogosteje ustavljajo v termah, na Velenjski plaži in v bližnjem mestnem jedru. Destinacija Rogla–Pohorje je priljubljena predvsem zaradi smučanja in pohodništva, medtem ko Maribor–Pohorje, drugo največje slovensko mesto, slovi kot vinorodna dežela z bogato ponudbo aktivnosti na Pohorju. Skupaj te destinacije letno ustvarijo več kot 1.235.000 nočitev.

Graf 1: Prenočitve 2024

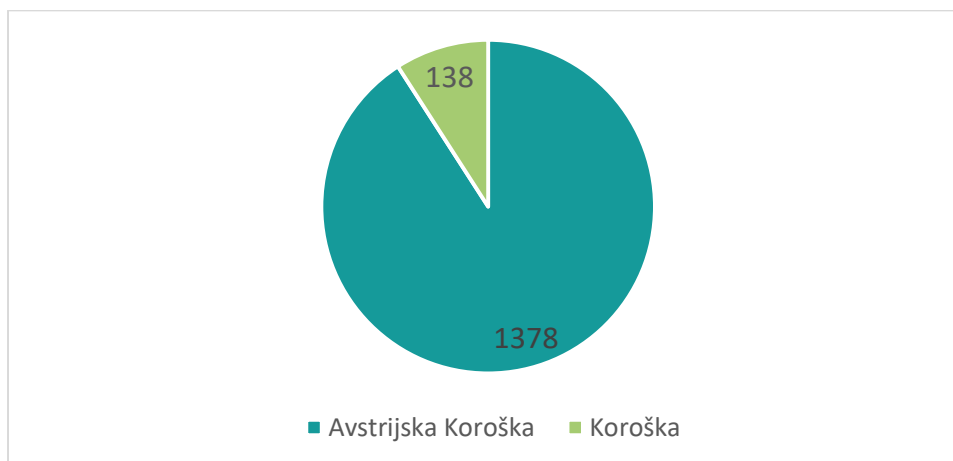

Graf ponazarja velikost posamezne vodilne destinacije glede na število prenočitev v letu 2024. Največji delež, z nekaj več kot pol milijona prenočitev, predstavlja destinacija Maribor–Pohorje. Sledi ji destinacija Rogla–Pohorje z več kot četrto milijona prenočitev. Zgornja Savinjska dolina ustvari nekaj več kot 180.000 prenočitev, Koroška s skoraj 150.000 prenočitvami pa zaseda četrto mesto. Kot najmanjša ji sledi destinacija Velenje–Topolšica oziroma Šaleška dolina.

1.1.6 Primerjava z avstrijsko Koroško

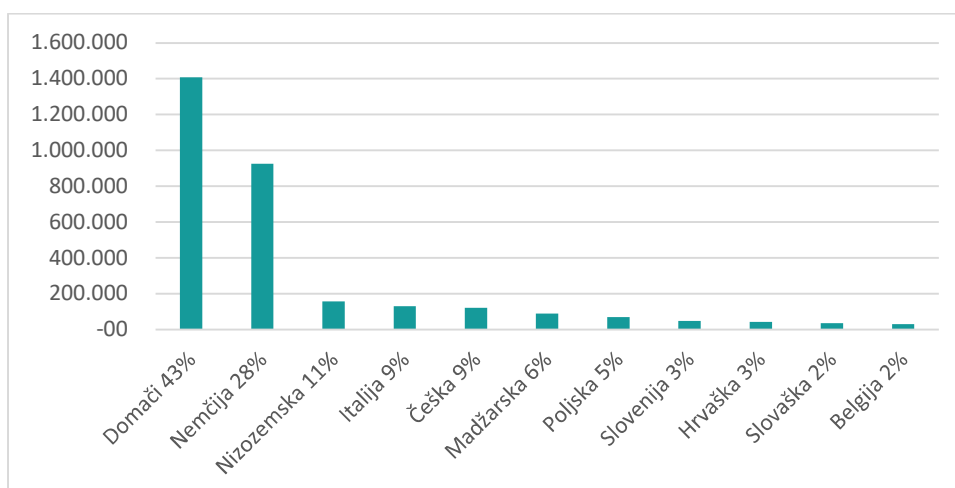
Tako zgodovinsko kot tudi po imenu je Koroška tesno povezana s čezmejnim območjem avstrijske Koroške – Kärnten. Obe območji zaznamujejo podobne geografske značilnosti, pri čemer avstrijska stran izstopa z večjim številom naravnih jezer in višjimi vrhovi v Alpah. Površina slovenske Koroške obsega le približno osmino površine sosednje avstrijske regije, zato je pri primerjavi turističnega obiska smiselno izhajati iz povprečja glede na kvadraturu. Avstrijska Koroška na letni ravni zabeleži nekaj več kot 13 milijonov nočitev, medtem ko slovenska Koroška dosega približno 143 tisoč nočitev, kar predstavlja dober odstotek skupnega števila. Če primerjavo preslikamo na povprečje na kvadratni kilometer, ugotovimo, da avstrijska regija prekaša Koroško za skoraj 900 %, kar kaže na veliko razvojno priložnost za turizem na naši strani meje. Poleg tega ima avstrijska Koroška tudi občutno višjo povprečno dobo bivanja – kar štiri dni, v primerjavi z 2,6 dneva, kolikor jih letno zabeležimo v domači regiji.

Graf 2: Gostota nočitev glede na površino

Glavni turistični trgi so med regijami precej podobni – velik delež predstavljajo domači gostje, sledijo jim obiskovalci iz okoliških držav. Kot posebnost velja izpostaviti nizozemskega gosta, ki na tem območju pogosto opravi večdnevni postanek na poti iz severne Evrope proti Jadranu. Takšen gost predstavlja dober potencial tudi za razvoj turizma v koroški regiji.

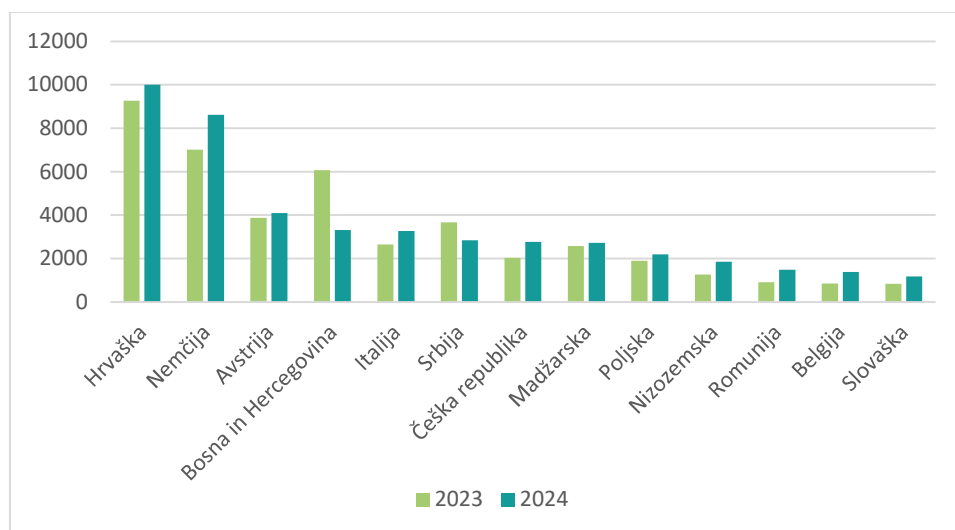
Graf 3: Avstrijska Koroška glavni trgi

1.2 Analiza turističnih tokov

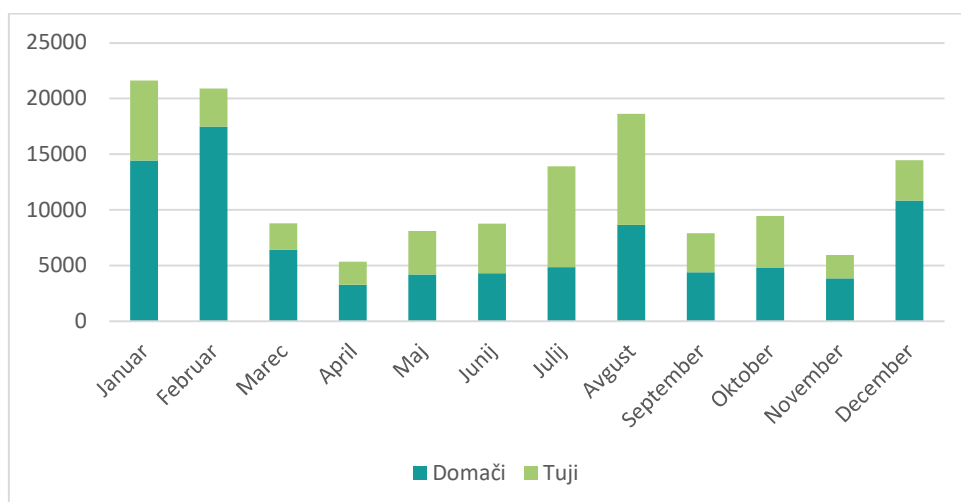
V letu 2024 je Koroško obiskalo skoraj 55.000 turistov, ki so skupaj ustvarili nekaj več kot 143.600 nočitev. Pomemben delež med vsemi obiskovalci predstavljajo domači gostje, ki so prispevali približno 88.000 nočitev, kar pomeni okoli 60 % vseh nočitev v regiji. Med tujimi gosti prevladujejo obiskovalci iz Nemčije, Avstrije, držav Beneluksa, Italije, Madžarske, Poljske, Češke, Slovaške ter držav nekdanje Jugoslavije.

Graf 4: Nočitve tujih gostov 2023–2024

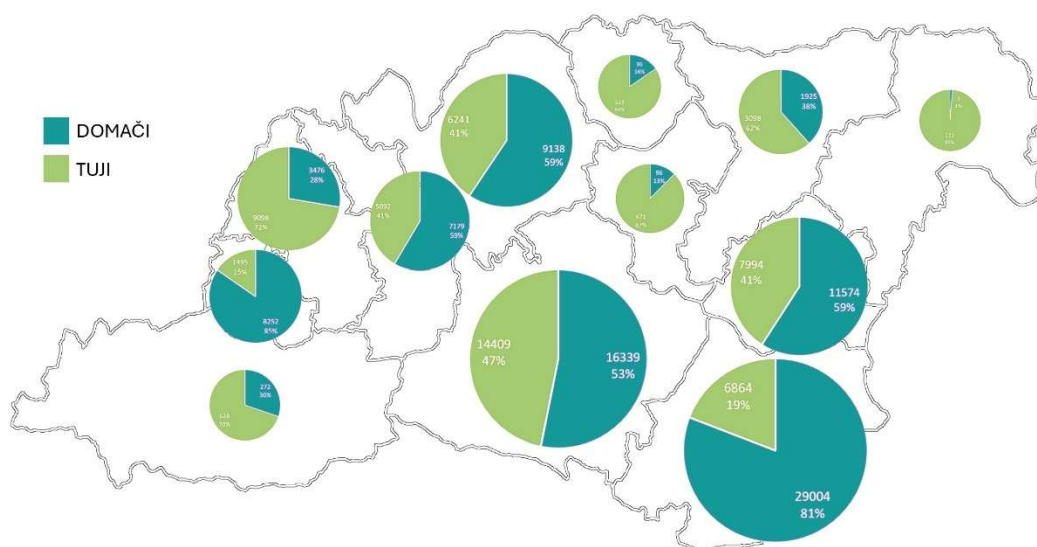
Gostje so Koroško v največji meri obiskovali v zimskih mesecih ter v poletnem času, medtem ko sta april in november tako imenovani mrtvi sezoni. Opaziti je tudi, da se delež domačih gostov v poletni sezoni nekoliko zmanjša in v tem obdobju predstavlja približno polovico vseh turistov.

Graf 5: Nočitve turistov po mesecih

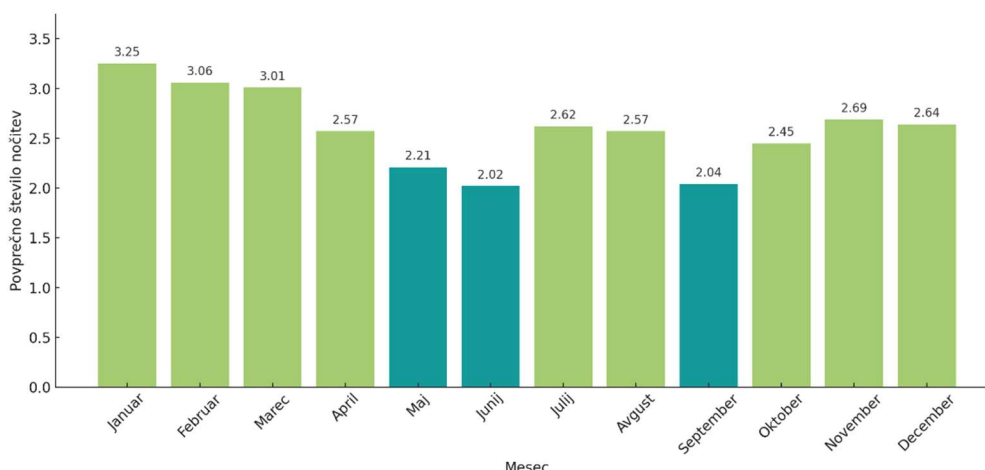
Zanimiv je tudi prikaz razporeditve turistov po posameznih občinah – ta v veliki meri sledi razporeditvi največjih nastanitvenih obratov, vendar se struktura gostov spreminja glede na razpoložljive atrakcije v neposredni bližini.

Graf 6: Razmerja domači-tuji gostje, nočitve 2024

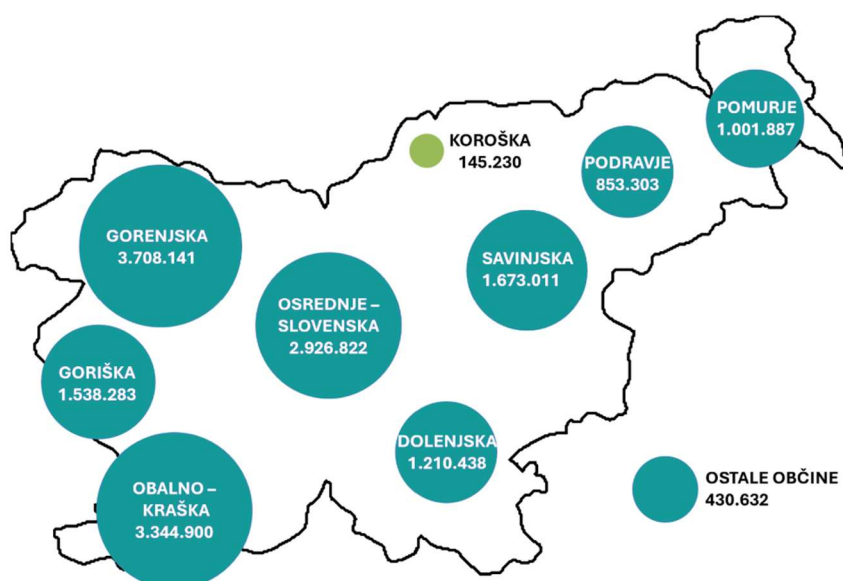
Izven visoke sezone se zmanjšuje tudi povprečna doba bivanja, ki na letni ravni znaša približno 2,9 dneva na turista. Pri spodjem grafu je potrebno upoštevati, da so določeni meseci z nižjo povprečno dobo bivanja manj zasedeni in zaradi tega povprečna doba bivanja izgleda nižja od 2,9-dnevnega povprečja.

Graf 7: Povprečno število nočitev po mesecih 2024

Pri interpretaciji teh podatkov je treba upoštevati tudi vpliv šol v naravi, šolskih kampov in športnih priprav, ki na Koroškem prispevajo velik delež nočitev. Zaradi specifičnega vzvoda prihoda na destinacijo to vpliva ne zgolj na potrošnjo s turističnega vidika, temveč tudi na obračun turistične takse.

Graf 8: Nočitve po večjih turističnih regijah

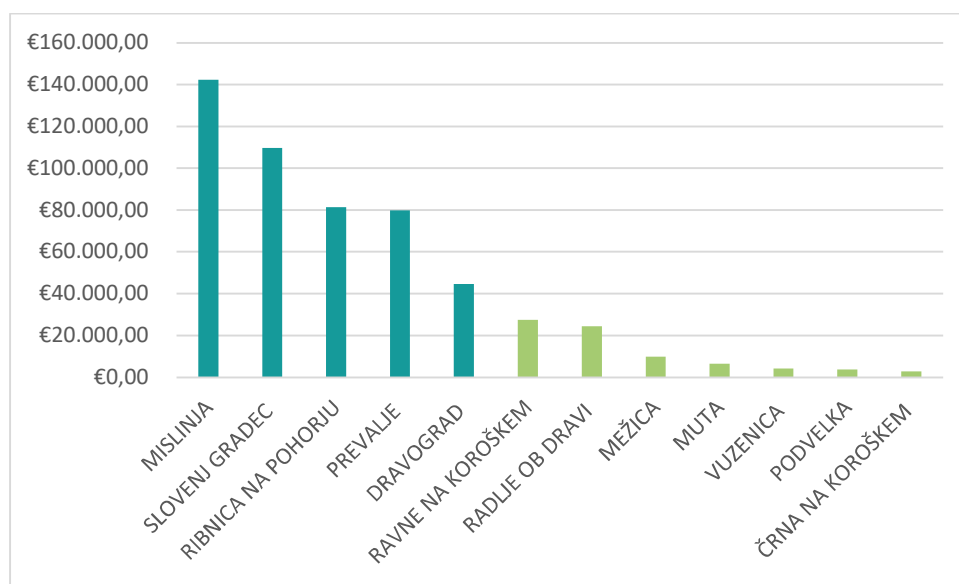

Po primerjavi večjih turističnih regij lahko ugotovimo, da Koroška spada med regije z manjšim številom nočitev. Ostale regije se sicer delijo na manjše enote – na primer Savinjska regija vključuje Zgornjo Savinjsko dolino, Velenje–Topolšico, Roglo, Celje, Podčetrtek in Rogaško Slatino, ki vsaka zase predstavljajo pomemben delež večje celote. Opažamo lahko, da ima koroška regija velik razvojni potencial.

1.2.1 Turistična taksa

Občine v okviru turistične dejavnosti pobirajo tudi turistično takso, katere višina je premo sorazmerna s številom razpoložljivih namestitvenih kapacitet v posamezni občini. V obdobju med letoma 2019 in 2024 je največ turistične takse pobrala občina Mislinja, in sicer več kot 140.000 evrov. Sledita ji občina Slovenj Gradec s 109.000 evri ter Ribnica na Pohorju z zbranimi 81.000 evri. Med občinami z večjimi prihodki iz tega naslova izstopa tudi občina Prevalje, ki je v omenjenem obdobju pobrala 79.000 evrov. Občina Dravograd je zbrala 44.000 evrov, medtem ko sta občini Ravne na Koroškem in Radlje ob Dravi zabeležili 27.000 oziroma 24.000 evrov prihodkov iz naslova turistične takse.

Graf 9: Turistična taksa 2019–2024

Občine z manj kot 10.000 evri pobrane takse v šestletnem obdobju so: Mežica (9.000 evrov), Muta (6.000 evrov), Vuzenica (4.000 evrov), Podvelka (3.000 evrov) in Črna na Koroškem, ki je zbrala približno 2.000 evrov. Pri slednji je treba upoštevati, da podatki za obdobje pred letom 2022 niso na voljo.

1.2.2 Motivacija turistov

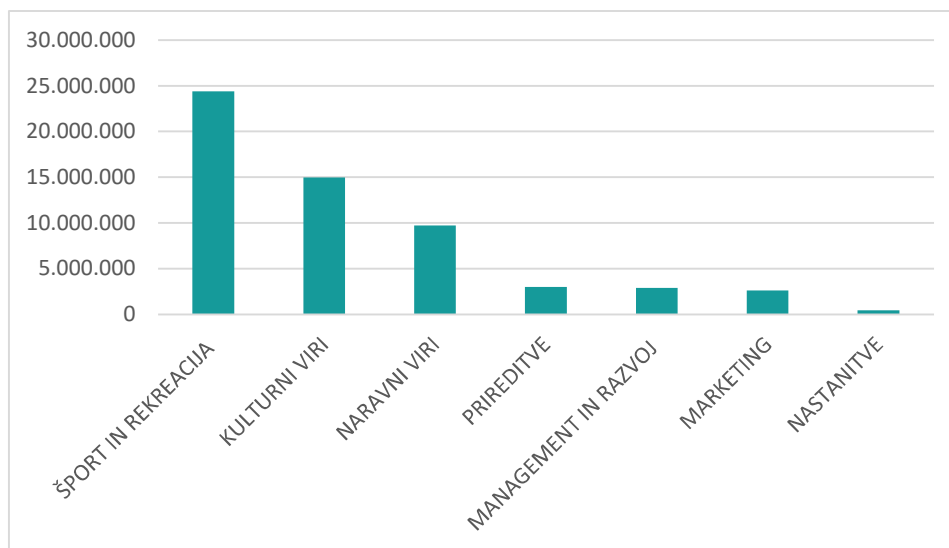
Predstavnike turističnih organizacij na lokalni ravni smo pozvali, da opredelijo glavne motive obiskovalcev za prihod v regijo. Občine Črna na Koroškem, Prevalje, Dravograd in Radlje ob Dravi so kot prevladujoča motiva izpostavile kolesarjenje in pohodništvo. Doživljajska doživetja so kot ključni adut poudarile občine Vuzenica, Muta, Podvelka in Mežica. Občini Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec sta velik pomen pripisali športnim pripravam, ki jih omogoča ustrezna infrastruktura. Občine Ribnica na Pohorju, Dravograd in Mežica pa so

posebej izpostavile tudi pomembno vlogo šolskih in obšolskih skupin kot enega izmed ključnih segmentov svojih turističnih obiskovalcev.

1.2.3 Investicije v turizmu

Koroške občine so po lastnih ocenah v obdobju od leta 2019 do 2023 za razvoj turizma, tako neposredno kot posredno, namenile skoraj 60 milijonov evrov

Graf 10: Investicije v turizmu 2019–2024

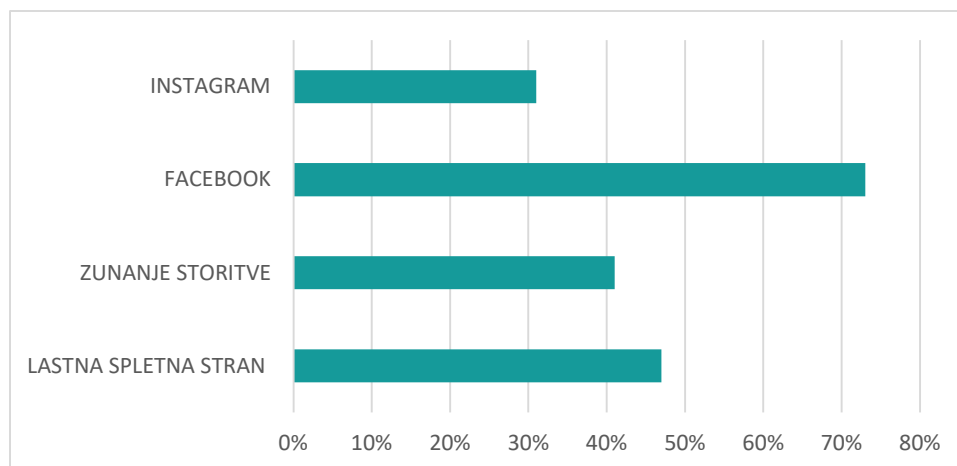
Iz grafa je razvidno, da so občine nekaj manj kot polovico vseh vloženih sredstev namenile izgradnji ali obnovi športno-rekreativne infrastrukture. Približno četrtina celotnega vložka je bila usmerjena v ohranjanje in razvoj kulturnih virov, šestina pa v naravne vire. Zelo skromen delež, manj kot desetina sredstev, je bil namenjen razvoju in upravljanju turizma, kar predstavlja enega ključnih izzivov za nadaljnji razvoj regije. Prav tako je vlaganje v nastanitvene kapacitete izjemno nizko – nekaj manj kot pol milijona evrov. Pri tem je treba upoštevati, da podatki vključujejo zgolj občinska sredstva, brez upoštevanja zasebnih investicij, ki bi ta znesek verjetno znatno povečale. Podatki jasno kažejo, da je razvoj turizma na Koroškem v veliki meri usmerjen v športno-rekreacijske dejavnosti, kar je v skladu z geografskimi značilnostmi regije ter naravnimi danostmi posameznih dolin.

1.2.4 Analiza promocije turistične ponudbe

Pri ponudnikih nastanitev ter gostinstva se je preverjala njihova prisotnost na spletu in družbenih omrežjih, ki so danes ključni del vsakdanjika potencialnih obiskovalcev in pomembni komunikacijski kanali promocije turistične ponudbe. Ugotovljeno je bilo, da manj kot 50 % ponudnikov uporablja lastno spletno stran za promocijo svojih storitev, medtem ko se

približno 40 % posluhuje zunanjih storitev in spletnih sistemov za oddaljeno upravljanje rezervacij. Najvišjo stopnjo prisotnosti med družbenimi omrežji beleži platforma Facebook, ki jo za trženjske namene uporablja več kot 70 % ponudnikov. Najpogosteje se uporablja za obveščanje o dogodkih, odpiralnih časih in posebnih ponudbah. Nasprotno pa je prisotnost na Instagramu precej nižja – okoli 31 %. Ta platforma sicer ponuja pomembne priložnosti za vizualno predstavitev doživetij, naravnih lepot ter kulinaričnih posebnosti.

Graf 11: Digitalna prisotnost ponudnikov

Rezultati raziskave jasno izpostavljajo potrebo po okrepljeni uporabi digitalnih orodij, zlasti vizualno usmerjenih platform, z namenom učinkovitejše komunikacije z obiskovalci ter večje prepoznavnosti in privlačnosti turistične ponudbe regije.

1.2.5 Analiza med lokalnim okoljem

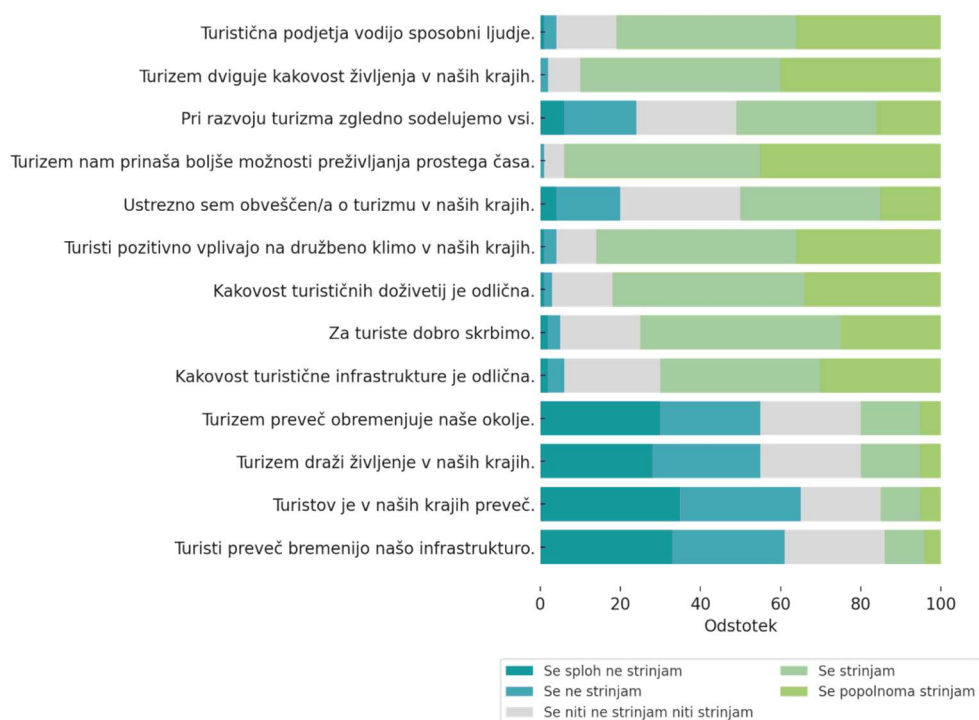
V letu 2024 je bila na Koroškem izvedena anketa o zadovoljstvu in pogledih na turizem. Zajela je dve ključni ciljni skupini: prebivalce (na vzorcu 504 oseb) ter 52 gospodarskih subjektov, ki so predstavili svoja mnenja.

Gospodarski subjekti so izpostavili več strukturnih težav, ki ovirajo učinkovit razvoj turizma. Med ključnimi izzivi so navedli pomanjkanje podpore, neustrezno infrastrukturo in neuskklajenost ponudbe. Po drugi strani je civilna družba opozorila na nevarnosti prekomernega razvoja turizma ter poudarila, da lahko nepremišljene odločitve škodujejo lokalni skupnosti in naravi. Kljub temu poudarjajo velik potencial, ki ga ponuja avtentičen in trajnosten razvoj turističnih produktov. Obe skupini prepoznata pomembnost prilagajanja turistične ponudbe različnim trgov in segmentom. Poudarek je na trajnostnem turizmu, ki vključuje družine, ljubitelje narave in aktivne popotnike. Aktivnosti, kot so kolesarjenje, pohodništvo in gastronomija, so bile prepoznane kot ključni aduti destinacije.

Gospodarstvo vidi priložnost predvsem v krepitvi infrastrukture in usmerjanju trženjskih aktivnosti, medtem ko civilna družba zagovarja ohranjanje lokalne identitete in večje vključevanje skupnosti v razvojne procese. Gospodarski deležniki poudarjajo, da ima Koroška velik, a še vedno premalo izkoriščen turistični potencial. Ključno zaznano pomanjkanje je usklajeno in sistematično vodenje turizma na regijski ravni. Manjka krovna organizacija ali močna povezovalna struktura, ki bi strateško usmerjala razvoj ter povezovala ponudnike, občine in druge akterje. Med glavnimi slabostmi, ki jih izpostavljajo sogovorniki, so še pomanjkljiva promocija, nizka prepoznavnost regije kot turistične destinacije ter nezadostno vključevanje gospodarstva v strateške razprave. Opažajo tudi razdrobljenost ponudbe in pomanjkanje jasne destinacijske identitete.

Po mnenju anketirancev bi bilo treba več vlaganj usmeriti v razvoj kakovostne in inovativne turistične infrastrukture ter v oblikovanje avtentičnih, celovitih produktov z višjo dodano vrednostjo. Pojavlja se tudi pogosto izražen poziv k profesionalizaciji kadrov in vzpostavitvi sistema stalnega usposabljanja, zlasti na področju trženja in upravljanja turističnih izkušenj. Deležniki hkrati opozarjajo na potrebo po boljši izrabi naravnih danosti, uveljavljanju trajnostnih praks in krepitvi sodobne digitalne podpore. Velik pomen pripisujejo dolgoročni viziji, enotnemu nastopu na trgu ter razvoju turističnih produktov, ki temeljijo na sodelovanju, visoki kakovosti storitev in avtentični lokalni zgodbi.

Graf 12: Stopnja strinjanja z izjavami o turizmu na Koroškem

Skupna ugotovitev je, da je za razvoj konkurenčne turistične destinacije na Koroškem nujna vzpostavitev učinkovitega destinacijskega managementa, ki bo temeljil na partnerstvu med javnim in zasebnim sektorjem, strokovnosti ter dolgoročni razvojni logiki. Gospodarski deležniki izrazito poudarjajo pripravljenost na sodelovanje in željo po aktivnem vključevanju v oblikovanje prihodnosti turizma v regiji. Ob tem opozarjajo, da brez systemske podpore, vključevanja relevantnih akterjev in jasne strukture upravljanja tudi najboljši turistični produkti ne morejo doseči svojega polnega potenciala.

Slika 3: Wordcloud besed, ki opisujejo turizem na Koroškem

1.2.6 Analiza strateških podlag

Strateški dokumenti in razvojni načrti predstavljajo ključno orodje za smiselno, usklajeno in dolgoročno usmerjanje razvoja ter upravljanja turizma. Koroške občine so v ta namen posredovale podatke o lastnih strateških dokumentih. Ugotovljeno je bilo, da imata strategijo razvoja občine oblikovani le dve občini – Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec. Omenjeni občini sta posledično tudi edini na Koroškem vključeni v Zeleno shemo slovenskega turizma, kjer imata pridobljen srebrni oziroma bronasti znak trajnosti. Strategijo razvoja turizma ima opredeljeno šest koroških občin. Vse občine imajo izdelan Občinski prostorski načrt (OPN), kar omogoča vključevanje turizma v prostorsko načrtovanje in razvojno usmerjanje.

Razvojni projekti na področju turizma na Koroškem so trenutno v veliki meri odzivni na razpise in priložnosti, ki izhajajo iz razpoložljivih virov financiranja ali drugih spodbujevalnih ukrepov države. Vsebinsko jih lahko razvrstimo v tri temeljne stebre:

- Novi razvojni projekti (oblikovanje novih turističnih produktov)
- Revitalizacija obstoječe infrastrukture (ohranjanje identitete in dediščine)

- Urejanje tematskih poti (približevanje narave družbenim vsebinam)

Koroška je glede ciljnih skupin usmerjena široko, kar odraža večgeneracijski pristop k razvoju turizma. Razvojni projekti ponujajo raznolika doživetja, tesno povezana z naravnim okoljem. Ključni del outdoor ponudbe predstavljajo pohodništvo, tematske poti in adrenalinske aktivnosti, namenjene aktivnim obiskovalcem ter družinam. Vzporedno se razvijajo tudi kulturna doživetja, kot so lokalne prireditve, interpretacija dediščine ter kulinarčne izkušnje ob vključevanju lokalnih pridelovalcev. V porastu so vsebine za sprostitev in dobrobit, kot so učilnice v naravi, energijske točke in motorični parki, s čimer regija krepi identiteto visoko kakovostne doživljajske destinacije. Na pomenu pridobivajo tudi različni kulinarčni festivali, ki obiskovalcem omogočajo, da na enem mestu spoznajo pestro paleto lokalnih okusov in kulinarčnih posebnosti.

1.3 Analiza turistične ponudbe

1.3.1 Namestitvene kapacitete

Po dostopnih podatkih je bilo na Koroškem v letu 2024 gostom na voljo 2.993 ležišč. Ta so razporejena po posameznih občinah, njihova prostorska koncentracija pa se spreminja glede na bližino naravnih in turističnih znamenitosti.

V Mislinjski dolini se nahaja največji gorski center v regiji, v njegovi neposredni bližini pa je na voljo večje število hotelskih in apartmajskih kapacitet. Pomembno središče nastanitvene ponudbe predstavlja tudi mesto Slovenj Gradec, ki se ponaša z največ hotelskimi sobami v regiji. Posebnost predstavlja raznolika ponudba butičnih hotelov in apartmajev, urejenih v bližini srednjeveškega mestnega jedra.

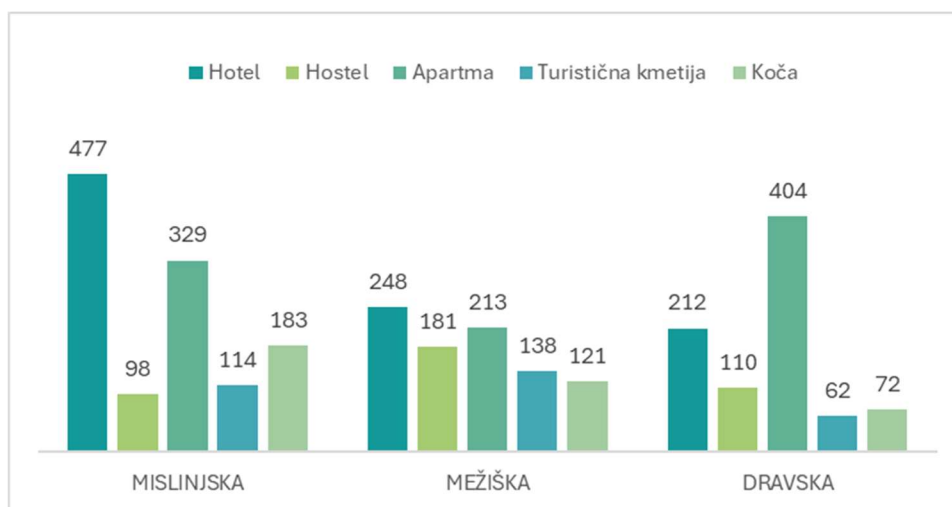
V Dravski dolini prevladujejo apartmajske nastanitve, ki so v večini skoncentrirane v občini Ribnica na Pohorju. Tam imajo gostje pozimi dostop do smučišč, poleti pa do številnih pohodniških poti. Hotel v tej dolini je lociran v Dravogradu, kjer prevladuje poslovni turizem v Hotelu Korošica.

V Mežiški dolini prevladujejo manjše nastanitve, namenjene predvsem gorskim kolesarjem in pohodnikom. Na Ravnah pa je razvit tudi turizem športnih priprav, kar omogoča ustrezna infrastruktura in športni objekti.

Zaradi vse večjega povpraševanja se na Koroškem postopoma vzpostavlja bolj razvita mreža postajališč za avtodome. Ti gostje pogosto izkazujejo zanimanje za pohodništvo in kolesarjenje ter predstavljajo pomemben potencial za nadaljnji razvoj regije in rast števila individualnih

obiskovalcev. Zaradi dostopnosti, razglednih točk in ohranjene tradicije je največ turističnih kmetij lociranih prav v Mežiški in Mislinjski dolini.

Graf 13: Ležišča glede na dolino 2024

Zasedenost turističnih kapacitet na Koroškem bistveno zaostaja za slovenskim povprečjem. V regiji dosega nekaj več kot 18 %, medtem ko je povprečna zasedenost na ravni države približno 32 %, kar pomeni, da je slovensko povprečje skoraj za polovico višje od regijskega.

1.3.2 Športna infrastruktura

Na Koroškem razpolagamo z dobrimi pogoji za priprave športnikov in športnih skupin, zlasti mlajših selekcij. Ključni infrastrukturni objekti so športni parki, ki omogočajo izvajanje različnih športnih aktivnosti in treningov. Med njimi posebej izstopajo Športna hiša Radlje ob Dravi, Športni center Ravne na Koroškem ter Športni center Vinka Cajnka Slovenj Gradec. Ti centri poleg dvoranske vadbe in popolnoma opremljenih atletskih stadionov ponujajo tudi bližnje nastanitvene kapacitete, ki so dosegljive peš in tako omogočajo optimalne pogoje za organizacijo priprav.

Obiskovalcem Koroške so možnosti plavanja v urejenih bazenih na voljo na treh lokacijah. Letno kopališče v Radljah ob Dravi ponuja edinstveno naravno plavalno jezero z bogatim naborom aktivnosti za celotno družino. Na Ravnah na Koroškem in Slovenj Gradcu je kopanje omogočeno vse leto, saj tam obratujejo notranji ogrevani bazeni z dodatnim zunanjim delom, ki deluje v poletni sezoni. Poleg kopanja je na voljo tudi razširjena ponudba savn in velnes programov. Najem savn je mogoč tudi v številnih nastanitvenih objektih po regiji.

Zimska sezona zaradi pomanjkanja snega v zadnjih letih predstavlja poseben izziv za upravljavce žičniških naprav, ki so v preteklih sezonah znatno vlagali v razvoj infrastrukture in

opreme za umetno zasneževanje. Na Koroškem poleg štirih manjših smučišč (Bukovnik, Črna na Koroškem, Kotlje in Poseka) delujeta tudi dve glavni smučišči, ki privabljata večino zimskih obiskovalcev in v neposredni bližini ponujata tudi nastanitvene kapacitete. Smučišče Ribnica na Pohorju razpolaga z 2,2 kilometroma prog, povezanih z vlečnicami, Gorski center Kope pa ponuja več kot 8 kilometrov urejenih smučarskih prog različnih težavnostnih stopenj, štiri sedežnice in tri vlečnice. Kope se ponašajo tudi z največjo nočno smuko v Sloveniji. Zaradi bližine obeh centrov obstajajo tudi načrti za njuno medsebojno povezavo.

Poleg omenjene osnovne infrastrukture je na Koroškem več objektov, ki so za turiste zanimivi zaradi osredotočenosti na specifične športe in z njimi povezane turnirje. Med njimi izstopajo Plezalni center Prevalje, Teniški center Murko, kegljišča na šestih različnih lokacijah, motokros piste, dejavnosti jadralskega letalstva v okviru Koroškega aerokluba ter bowling center v Radljah ob Dravi.

1.3.3 Kolesarjenje

Pomemben del turistične ponudbe na Koroškem predstavljajo tudi kolesarska doživetja. V regiji poznamo tri glavne kolesarske poti, speljane po dolinah:

- Dravska dolina, kjer poteka del kolesarske trase Drava Bike (Dravska kolesarska pot), ki sledi toku reke Drave od Toblacha v Italiji do Varaždina na Hrvaškem.
- Mislinjska dolina, po kateri poteka Štrekna. Trasa poteka po opuščeni železniški progi nekdanje Avstro-Ogrske in vključuje namenske tunele ter mostove.
- Mežiška dolina, kolesarska pot, ki je še v fazi gradnje, povezuje Črno na Koroškem z Dravogradom ter sledi toku reke Meže.

Na glavne kolesarske poti se navezuje večje število lokalnih tras, ki obiskovalcem ponujajo dodatne možnosti za raziskovanje regije in izlete po manj znanih, a slikovitih kotičkih. Kolesarski poti po Dravski in Mislinjski dolini sta vključeni tudi v širše (med)regijske projekte. Na Koroškem poteka del Slovenske turnokolesarske poti, prav tako pa pomemben delež Pohorskih gorsko-kolesarskih tras, ki se navezujejo na ključne izhodiščne in interesne točke po Pohorju. Na Pohorju in Kozjaku je bilo v preteklih letih označenih skupno več kot 100 km kolesarskih povezav po makadamskih cestah, ki povezujejo ovršje in dolino.

Pomemben doprinos k turistični ponudbi predstavljajo tudi t. i. bike parki, ki nudijo atraktivne enoslednice in trase različnih težavnostnih stopenj – od rekreativnih do adrenalinskih. Single Trail Park Jamnica nudi trase, katerih del je bil vključen tudi v Enduro World Series tekmovanja.

Na Poseki je urejenih pet prog, ki omogočajo raznolike načine vožnje, za goste pa je v uporabi tudi easy loop – kjer vas žičnica s kolesom vred popelje na izhodišče. Največji razvoj pa je beležiti v Bike parku Kope, kjer je trenutno urejenih 10 tras, do 2026 pa predvidevajo njihovo podvojitvev. Zaradi velikih višinskih razlik, ki na določenih trasah dosega tudi 500 m, je za uporabnike urejen prevoz koles in oseb s sedežnico.

Obetaven razvoj pa je zaznati tudi v Črni na Koroškem in v Mežici. Med njimi posebej izstopa Black Hole Trail, ki velja za eno najbolj unikatnih poti v Evropi, saj poteka skozi podzemne rove Pece, je pa v Podzemlju Pece možno tudi »klasično« kolesarjenje.

1.3.4 Pohodništvo

Drugi pomemben segment turistične ponudbe na Koroškem je pohodništvo, ki obiskovalcem omogoča raziskovanje številnih poti ter doživetje narave v koroških gozdovih. Pohorje je prepleteno z gosto mrežo pohodniških poti, ki vodijo med gozdovi, jezeri in slapovi. Narava skriva pester rastlinski in živalski svet. Prek vrhov, kot so Peca, Uršlja gora, Raduha in Olševa, vodijo markirane poti, med katerimi izstopajo Koroška planinska pot, del Slovenske planinske poti in Evropske pešpoti E6, pohodniška pot Geoparka Karavanke (Karavanke Trail), obmejna pohodniška pot ter pohodne poti po Pohorju. Na pohodnike čaka 16 urejenih planinskih koč, ki ponujajo prehrano in večinoma tudi možnost prenočitve za večdnevne ture. Za obiskovalce, ki iščejo lažje in krajše pohodniške izzive z manjšimi višinskimi razlikami, je na voljo več kot 30 tematsko zasnovanih poti, ki so povezane z lokalno zgodovino, legendami ter mistiko regije.

1.3.5 Kultura

Koroška je zgodovinsko izjemno bogata regija, s sledovi poselitve od pradavnine do sodobnega časa. Zgodbe posameznih zgodovinskih obdobj so celovito predstavljene v Koroškem pokrajinskem muzeju in njegovih izpostavah po regiji. Na podlagi statističnih podatkov pa sta glede na število obiskovalcev že vrsto let najbolj priljubljeni muzejski lokaciji Prežihova bajta nad Kotljami in cerkev sv. Jurija na Legnu. V letu 2024 Koroški pokrajinski muzej sicer beleži 16.000 obiskovalcev.

Na področju umetnosti regija izstopa po številnih vrhunskih ustvarjalcih, ki so pomembno zaznamovali kulturni prostor. Med njimi velja posebej omeniti mednarodno priznana slikarja Jožeta Tisnikarja in Karla Pečka ter kiparja Franca Bernekerja. Razstave in stalne zbirke so na ogled na več urejenih lokacijah in v namenskih razstavnih prostorih, med katerimi izstopata

Koroška galerija likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu ter Galerija Ravne na Koroškem. Skupaj so v preteklem letu zabeležili več kot 8.000 obiskovalcev.

Koroška je bogata tudi s številnimi sakralnimi objekti širšega kulturnega pomena in turistične privlačnosti, ki jih obiskovalci lahko vključijo v svoj itinerar že pred prihodom. Med najpomembnejšimi velja omeniti Rotundo sv. Janeza Krstnika na Muti, cerkev sv. Jurija na Legnu pri Slovenj Gradcu, kostnico v Libeličah, Leški cerkvi ter cerkev sv. Uršule na Uršlji Gori.

1.3.6 Vode

Koroška je razdeljena na tri doline, poimenovane po rekah, kar dodatno poudarja pomen vodotokov v regiji. Zaradi te geografske značilnosti Koroška ponuja bogat nabor obvodnih aktivnosti. Zgornji toki rek razkrivajo slikovite soteske, kot so Huda luknja, Kaštel ter slapove v smeri Ludranskega Vrha in Sv. Jerneja nad Muto.

Reke ponujajo odlične pogoje za različne oblike športnega sladkovodnega ribolova, ki ga dodatno dopolnjujejo ribniki na Brdinjah in pri Radljah ob Dravi. Reka Drava, druga največja reka v Sloveniji, s svojo akumulacijsko strugo za hidroelektrarne in počasnim tokom omogoča tudi aktivnosti na vodi, kot sta vožnja s kanujem ali kajakom, ki pa se še razvija v turistični produkt.

Pestro ponudbo dopolnjujejo tudi jezera – od pohorskih biserov, kot so Lovrenška jezera in Ribniško jezero, do Ivarčkega jezera, ki poleg naravne lepote služi tudi kot prizorišče za različne prireditve. Pod zemeljskim površjem Koroške se nahajajo tudi vreli mineralnih vod, med katerimi izstopa Rimski vrelc pri Kotljah, znan po skoraj 2000-letni tradiciji uporabe.

1.3.7 Glavne turistične atrakcije

Vsaka izmed dolin koroške regije se ponaša z edinstveno turistično ponudbo, ki obiskovalcem omogoča doživetje pristnosti prostora in lokalne identitete.

V Mislinjski dolini velja izpostaviti mestno jedro Slovenj Gradca, ki s svojo srednjeveško zasnovo, bogato gostinsko ponudbo in raznovrstnimi muzeji privablja številne obiskovalce. Gosti za nastanitev pogosto izberejo turistične kmetije v okolici, butične mestne hotele ali turistični center Kope, ki gostom ponuja tudi raznovrstne dodatne aktivnosti. Posebno privlačnost doline predstavlja tudi kolesarska pot Štrekna, za katero je v letu 2024 kolesarski

števec beležil 96.435 prečenj kolesarjev. Gostje se zelo radi ustavijo tudi v lectarstvu Perger 1757, kjer večstoletna družinska tradicija svečarstva, medicinarstva in lectarstva poskrbi za unikatne spominke Koroške. V podjetju danes deluje že deveta generacija, leta 2024 pa jih je obiskalo skoraj 29.000 obiskovalcev.

V Dravski dolini predstavlja osrednji turistični produkt splavarjenje po reki Dravi, ki ga letno obiše skoraj 6.000 obiskovalcev. Odhodi so najpogosteje organizirani s priveza na Muti, občasno pa tudi s priveza v Podvelki, kjer je v preteklosti deloval tudi splavarski muzej. Druga pomembna atrakcija v dolini je naravno kopališče v Radljah ob Dravi, ki skupaj z glamping naseljem in postajališčem za avtodome privablja številne goste. Kot dodatno aktivnost lahko gostje obišejo tudi lokalno pivovarno Time Brewery, ki temelji na dolgi tradiciji hmeljarstva na Koroškem.

V Mežiški dolini izstopa podzemlje Pece v Mežici kot osrednji turistični produkt. Gostje se z vlakcem spustijo do 600 metrov pod zemljo, kjer jih pričakuje ogled rudarske zgodovine. Vsako leto privabijo več kot 17.000 obiskovalcev. Turistično ponudbo doline dopolnjujejo kolesarske enoslednice, ki vodijo vse do Črne na Koroškem, kjer se nahaja najdaljša jeklenica v Sloveniji – zipline z več kot 1.200 metri spusta in panoramskim razgledom na dolino. Zelo popularna je tudi domačija pisatelja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca, kjer se gostje spoznajo z njegovimi deli in življenjem.

1.3.8 Petzvezdična doživetja

Koroška regija se ponaša z dvema petzvezdičnima doživetjema, ki spadata pod okrilje Slovenia Unique Experience. Le-ta so posebej izpostavljena kot edinstvena doživetja, ki jih ni možno izkusiti nikjer drugje.

- 1) Kajak v Podzemlju Pece – doživetje s kajakom v zalitih rovih nekdanjega rudnika, kjer goste pričaka edinstvena izkušnja raziskovanja podzemlja več kot 700 m pod zemljo.
- 2) Black Hole Trail – kolesarska enoslednica, namenjena iskalcem adrenalinskih podvigov, mimo rogov in kotanj obiskovalce skozi izklesano skalo popelje iz Črne vse do Mežice.

1.3.9 Dogodki in festivali

Pomemben del turistične ponudbe na Koroškem predstavljajo tudi različni festivali in dogodki, ki v regijo privabijo številne obiskovalce iz Slovenije in tujine. Med najbolj prepoznavnimi velja izpostaviti Gradove Kralja Matjaža in Ultra-trail K24 v Črni na Koroškem, prireditve Radljevanje v Radljah ob Dravi ter Srednjeveški preludij, I Feel Slovenia Inline World Cup,

mednarodni turnir v judu Koroška open, košarkarski turnir Slovenia Ball in Festival kratkega filma SHOTS v Slovenj Gradcu. Koroška je dom številnih gorsko-kolesarskih prireditev in tekmovanj (SloEnduro Perkmandlc v Mežici, Flat Out Days Kope, Black Hole Fest, Kolesarski kamp Vida Peršaka), skupaj s sosednjo destinacijo je že dvakrat gostila prestižno tekmovanje v okviru Enduro World Series (Petzen-Jamnica). V razvoju je tudi vse več prireditev, ki postopoma pridobivajo na prepoznavnosti in turistični privlačnosti. Med njimi so: Festival makaronflajša (in tife) v Mežici, Drag Race na letališču v Slovenj Gradcu, kulinarčni Most okusov v Dravogradu, Pravljična vas Leše na Prevaljah, Festival slovenskega jazza na Ravnah na Koroškem, Licitacija vrednejšega lesa, Swingradec, Festivala kratkega filma SHOTS ter Zebra v Slovenj Gradcu, ARS fest v Radljah ob Dravi in okolici ter številni drugi dogodki, ki bogatijo kulturno in doživljajsko dogajanje v regiji.

1.3.10 Kulinarika

Kulinarčna ponudba na Koroškem je zelo raznolika ter temelji na tradiciji in lokalnih jedeh z zgodovinskim pomenom. Na Koroškem je skoraj 130 gostinskih obratov, med njimi gostišča z domačo kulinariko, pa tudi restavracije z večhodnimi degustacijskimi meniji. Pomemben poudarek je na uporabi lokalno pridelane hrane, kar postaja prepoznaven element identitete regije. Prav zato obstaja na Koroškem kar nekaj knjig, namenjeni tradiciji regijske kuhinje. Med njimi velja izpostaviti najnovejšo, Koroška košta, ki se razvija tudi v kontekstu širšega projekta spodbujanja oskrbe z lokalno hrano in kratkih dobavnih verig. S projektom želijo LAS Mežiške doline ter LAS Mislinjske in Dravske doline izpostaviti bogastvo zgodb o lokalnih in regionalnih živilih, pestrost in diverzitetu kulinarčne oz. gastronomske ponudbe, ki jo zaznamujeta tradicija, kakovost, hkrati pa tudi inovativnost.

1.4 Trajnostni razvoj

Koroška regija sledi trajnostni naravnosti in na državni ravni upošteva nacionalni program Zelene sheme slovenskega turizma. Z doseganjem zastavljenih ciljev se občine lahko vključijo v različne ravni certifikatov. Trenutno na Koroškem ta certifikat držita občina Slovenj Gradec z bronastim statusom ter Radlje ob Dravi s srebrnim statusom. Aktivnosti za pridobitev certifikata vodijo tudi občine Ravne na Koroškem, Mislinja in Črna na Koroškem. Trajnostni razvoj postaja tudi osrednje vodilo številnih gostinskih lokacij, kar se odraža v pridobivanju mednarodnih okoljskih certifikatov, kot je Green Key (Zeleni ključ). V to shemo je na Koroškem trenutno vključenih že 11 ponudnikov. Koroška se tako vse bolj uveljavlja kot regija z bogatim gostinskim potencialom, usmerjena v kakovostno in okoljsko odgovorno ponudbo.

1.5 Ključne prednosti

Koroška se ponaša s številnimi prednostmi, ki jih lahko strnemo v pet vsebinskih stebrov. Ti stebri regiji omogočajo jasno diferenciacijo v primerjavi z drugimi slovenskimi destinacijami ter učinkovito nagovarjanje specifičnih ciljnih skupin turistov, zlasti ljubiteljev narave, kulture in trajnostnih potovanj:

- neokrnjena narava in edinstvena krajinska raznolikost,
- bogata rudarska, gozdarska, železarska in umetniška dediščina,
- pristna lokalna kultura in tradicija,
- trajnostna naravnost,
- raznolike možnosti za aktivni turizem.

1.6 Ugotovitve

Turizem je pomemben sektor, ki prispeva k trajnostnemu razvoju, ustvarjanju delovnih mest ter ohranjanju kulturne in naravne dediščine. V destinacijah, kot je Koroška, lahko turizem postane ključno gonilo gospodarskega in družbenega napredka, saj povezuje lokalno skupnost, obiskovalce ter različne gospodarske panoge. S celovitim pristopom k razvoju turizma je mogoče oblikovati trajnostne rešitve, ki regiji zagotavljajo dolgoročne koristi.

Koroška se ponaša z vrsto prednosti na področju turizma, med katerimi izstopajo neokrnjena narava, bogata kulturna in zgodovinska, rudarska, gozdarska in umetniška dediščina ter velik potencial za trajnostne pobude. Edinstvena doživetja, kot so rudarska dediščina (npr. Podzemlje Pece), umetniška dediščina (npr. Hugo Wolf, Karel Pečnik in Jože Tisnikar), avtentična podeželska okolja in priložnosti za pustolovski turizem, kot sta gorsko kolesarjenje in podzemno kajakaštvo, postavljajo regijo v ugoden položaj za privabljanje ekološko ozaveščenih in aktivnih obiskovalcev.

Dodatno privlačnost prispeva osredotočenost na lokalno kulinariko ter tradicionalne festivale, ki dodajajo regiji prepoznaven značaj in jo ločujejo od konkurenčnih destinacij.

2 VIZIJA IN CILJI

Opredelitev vizije je ključni strateški korak pri oblikovanju prihodnjega razvoja turizma v koroški regiji. Vizija ni zgolj simbolni izraz prihodnosti, temveč služi kot usmerjevalec za vse nadaljnje strateške, programske in izvedbene odločitve. Vizija je sicer precej abstrakten pojem, zato morajo skrbniki akcijskega načrtav v kontekstu sledenja viziji delovati zelo ciljno usmerjeno in predvsem skrbeti, da vizijo ponotranjijo vsi deležniki in temu primerno usmerjajo tudi aktivnosti na svojih področjih. Priprava in oblikovanje vizije temelji na analizi obstoječega stanja, prepoznavanju ključnih prednosti, priložnosti ter izzivov regije, hkrati vključuje tudi poglede in vrednote lokalnih deležnikov in širšega turističnega ekosistema Slovenije. Z jasno opredeljeno vizijo si destinacija prizadeva utrditi svojo identiteto, povečati svojo konkurenčnost ter oblikovati privlačne in trajnostne turistične produkte, ki bodo imeli pozitiven vpliv tako na obiskovalce kot na lokalno skupnost. Vizija razvoja turizma na Koroškem za obdobje po letu 2030 tako predstavlja ambiciozno, a dosegljivo smer, v katero želi destinacija stopati z usklajenimi prizadevanji vseh vključenih akterjev.

2.1 Poslanstvo

Poslanstvo turističnega gospodarstva na Koroškem je promovirati regijo kot dinamično in trajnostno turistično destinacijo, kjer se obiskovalci lahko povežejo z naravo, dediščino in lokalno kulturo in kjer je turizem generator družbenega in gospodarskega napredka regije. Cilj turističnega gospodarstva, pod koordinacijo RRA Koroška, je ponuditi edinstvena turistična doživetja, ki poudarjajo neokrnjeno pokrajino, živahno tradicijo in bogato zgodovino gozdarstva, rudarstva in železarstva Koroške, hkrati pa spodbujajo skrb za okolje, gospodarski razvoj in blaginjo skupnosti. V sodelovanju z lokalnimi (ne)turističnimi podjetji, kulturnimi ustanovami in prebivalci, se ustvarjajo trajnostna, nepozabna in pristna doživetja in infrastruktura, ki 1) obiskovalce navdihnejo, da raziskujejo, se učijo in se vračajo na Koroško, 2) ohranjajo naravne in kulturne zaklade Koroške, 3) omogočajo kakovostno osnovno in/ali dopolnilno dejavnost lokalnega prebivalstva in 4) ustvarjajo podlage za dvig kakovosti bivanjskega okolja regije.

Skladno z zgoraj zapisanim je poslanstvo turizma v turistični regiji Koroška:

Poslanstvo turizma na Koroškem je pozicionirati Koroško kot vrhunsko destinacijo za trajnostni, avtentični in na skupnost osredotočeni turizem. Obiskovalcem ponuja edinstvene izkušnje, obogatene s trajnostno valorizirano naravno in kulturno dediščino ter živahno lokalno tradicijo. S spodbujanjem odgovornega preživljanja oddiha in podpiranja lokalnih podjetij si

prizadevamo promovirati Koroško kot kraj, kjer lahko obiskovalci odkrijejo in se povežejo z okoljem, s kulturo in z ljudmi. Zaveza turističnega poslovnega okolja je zagotoviti, da bo turizem dolgoročno prispeval k blaginji Koroške, da bo bogatil življenja prebivalcev in hkrati ohranjal neokrnjeno pokrajino in kulturne zaklade za prihodnje generacije.

»Poslanstvo turizma na Koroškem je razvijati trajnostni in avtentični turizem, ki povezuje naravo, kulturo in skupnost ter prispeva k blaginji prebivalcev in nepozabnim izkušnjam obiskovalcev.«

2.2 Vizija

Vizija turistične destinacije je zasnova na načinih in pristopih za doseganje zastavljenih ciljev na področju razvoja in izvajanja turizma. Vizija identificira trg, kupca, storitev in filozofijo, ki tvorijo celovito turistično ponudbo regije.

Vizijo gradimo na podlagi idej in stališč do razvoja turizma v turistični regiji, ki smo jih pridobili iz:

- delavnic s turističnim gospodarstvom in z javnim sektorjem,
- raziskave med turističnim gospodarstvom, javnim sektorjem, lokalnim prebivalstvom in turisti,
- kvantitativne in kvalitativne ocene stanja in potenciala na področju turizma ter
- strateških usmeritev slovenskega turizma (2024–2028).

2.2.1 Trg

Raziskava med ključnimi deležniki in trendi na področju mednarodnega turizma kaže, da:

- Evropski turistični trg dominira globalne potovalne tokove in receptivne potovalne tokove znotraj Evrope.
- Pomen azijskega turističnega trga za receptivne tokove v Sloveniji (in Evropi) narašča.
- Si turistični deležniki destinacije želijo turiste iz Evrope, sledita S. Amerika in Azijsko-Pacifiška regija, pri čemer prebivalstvo, v primerjavi z gospodarstvom, kaže manjšo podporo Aziji.

2.2.2 Turisti

Raziskava med deležniki kaže, da deležniki turistične destinacije Koroška nimajo preferenc do prevladujočih segmentov turistov glede na tipične značilnosti segmentov (npr. starost, dohodkovni razred, stopnja izobrazbe). Upoštevajoč kulturno ozadje je sicer opaziti manjšo naklonjenost turistom z Bližnjega vzhoda in Afrike. Deležniki izražajo podporo heterogeni strukturi obiskovalcev.

Upoštevajoč trende in usmeritve razvoja turizma v Sloveniji lahko ciljne turiste Koroške opredelimo skozi segmente, ki cenijo trajnost, avtentičnost in aktivno preživljanje prostega časa. To vključuje turiste iz sosednjih držav, ki iščejo kratke oddihe v naravi, ter domače goste, ki želijo raziskovati manj znane koticke Slovenije. Z usmerjenim razvojem turistične ponudbe in učinkovitim destinacijskim managementom lahko Koroška postane prepoznavna destinacija za te ciljne skupine.

2.2.3 Storitev

Koroška naj gradi turistično storitveno identiteto kot destinacija za trajnostno odgovornega gosta, ki išče prostor za umik, stik z naravo in lokalnimi zgodbami ter avtentična (ne komercializirana) doživetja. Razvoj storitev mora temeljiti na človeški ustvarjalnosti in globoki povezanosti z lokalnim prostorom, kar postavlja regijo kot referenco za zeleni, celostni in vključujoči turizem v Sloveniji in širše. Operacionalizacija takšne vizije se kaže v storitvah, ki povezujejo umik, stik, zgodbo in odtis – v harmoniji z naravo in ljudmi. Takšna storitev naj bo oblikovana v duhu ‘počasnega turizma’ (slow tourism) – umeščena v področja športa in rekreacije, dediščine in kulture, gastronomije in usmerjena v dobro počutje. S poudarkom na lokalni hrani, pripovedovanju zgodb, pohodništvu, kolesarjenju, gozdnem doživljanju, samospoznanju, stiku z domačini, prostovoljstvu in udeležbi pri vsakdanjem življenju kraja. Lahko gre za voden pohod z lokalnim vodnikom, ki poleg naravnih lepot ponudi tudi pogovor in zgodbe; za delavnico pri rokodelcu ali kmetu; za spanje v prenovljenem kozolcu ali rudniški hiši, ki vključuje izkušnjo lokalne kulinarike; večer ob ognju ali opazovanje zvezd.

2.2.4 Filozofija

Filozofija turizma na Koroškem je osredotočena na trajnostno rast, pristna doživetja in razvoj, ki ga usmerja skupnost. Poudarja harmoničen odnos med obiskovalci, lokalnim okoljem in prebivalci. Koroški turizem temelji na treh temeljnih vrednotah:

1. Spoštovanje narave in trajnost: Koroška se ponaša z osupljivo naravno pokrajino od veličastnega zahodnega Pohorja, Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka do mirnih jezer in bujnih dolin. Turizem se osredotoča na ohranjanje okolja, ponuja okolju in družbi prijazne izkušnje z majhnim vplivom, kot so pohodništvo, kolesarjenje in raziskovanje narave. Ta filozofija spodbuja turiste k odgovornemu ravnanju z naravo (in njenimi viri) in zagotavlja, da 1) naravne danosti regije ostanejo nedotaknjene za prihodnje generacije, 2) turizem pozitivno vpliva na kakovost bivanjskega okolja in 3) turistična doživetja in infrastruktura sledijo konceptom gostoljubnosti in visoke kakovosti.

2. Kulturna avtentičnost in dediščina: Pri turizmu na Koroškem gre za doživljanje edinstvene kulturne identitete regije, ki jo oblikuje bogata mešanica zgodovinskih vplivov, tradicionalnih dejavnosti in obrti, folklore in lokalne gastronomije. Obiskovalci so vabljeni, da se povežejo z dediščino Koroške preko kulturnih doživetij, z obiski lokalnih festivalov, kmetij, umetniških razstav in kulturnih doživetij. Filozofija razvoja turizma regije si prizadeva ohranjati in slaviti lokalne tradicije ter spodbujati globlje razumevanje njene preteklosti in sodobnega življenjskega sloga.

3. Skupnost in lokalno sodelovanje: Turizem na Koroškem daje velik poudarek koristim lokalnih skupnosti. S spodbujanjem sodelovanja med lokalnimi podjetji, obrtniki, vodniki, kmeti, turističnimi društvi, javnimi zavodi in kulturnimi ustanovami regija ustvarja priložnosti za vključujočo in pravično gospodarsko rast. Obiskovalce se spodbuja, da podpirajo lokalne pobude od bivanja v družinsko vodenih nastanitvah do prehranjevanja v restavracijah, kjer lahko prisedejo k mizi, s čimer pomagajo zagotoviti, da turizem koristi vsem v regiji.

Strnemo lahko, da Koroška vabi obiskovalce k odkrivanju naravnih in kulturnih danosti, ki jih plemenitijo raznolike lokalne skupnosti, pri čemer turisti doživljajo resnično poglobljeno in transformativno izkušnjo.

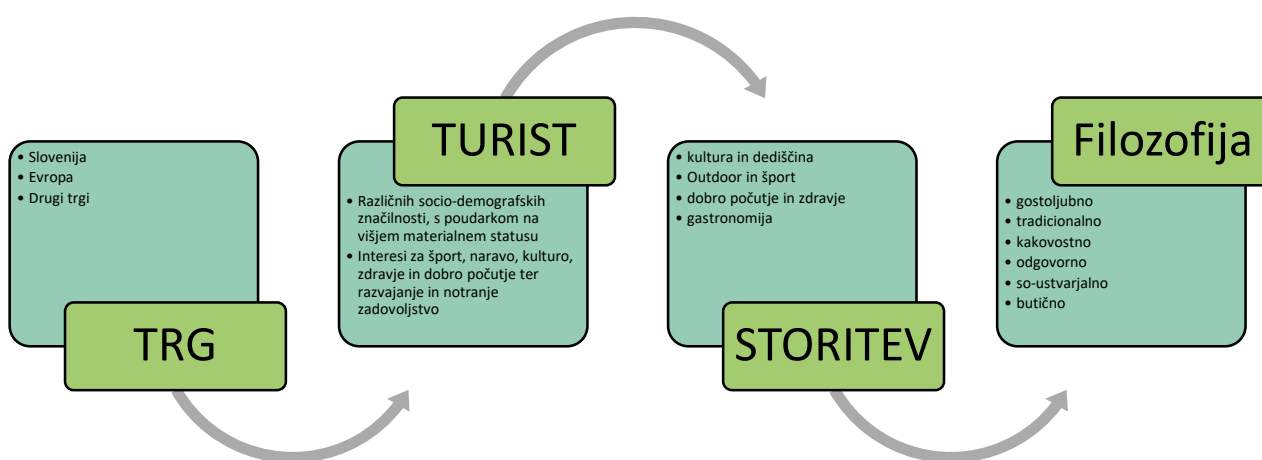
Skladno z zgoraj zapisanim je vizija turizma na Koroškem za obdobje 2030:

Koroška regija bo kot primer regenerativnega turizma v Sloveniji slovela po harmonični mešanici narave, kulture in lokalnih skupnosti. Regija bo obiskovalcem ponudila transformativne izkušnje, ki bodo povezovale neokrnjeno pokrajino, bogato dediščino in tradicijo, v smislu regenerativnega turizma. Koroška bo prepoznavna po svoji zavezanosti skrbi za okolje in družbo, ki zagotavlja, da turizem podpira ohranjanje naravnih lepot in spodbuja okolju ter družbi prijazne in regenerativne prakse. Turistična panoga v regiji bo gonilna sila vključujoče gospodarske rasti, kjer lokalne skupnosti uspevajo s sodelovanjem z obiskovalci, s podjetji in kulturnimi ustanovami. Obiskovalci ne bodo iskali Koroške le zaradi njene

neokrnjene narave, ampak tudi zaradi pristnih, poglobljenih izkušenj, ki jih ponuja – od pustolovščin na prostem do kulturnih festivalov, jedi od kmetije do mize do praktičnih delavnic z lokalnimi obrtniki.

»Koroška bo prepoznavna kot vodilna trajnostna destinacija, kjer se v harmoničnem sožitju prepletajo neokrnjena narava, bogata kulturna dediščina in gostoljubne lokalne skupnosti.«

Slika 4: Vizija turizma regije Koroška

2.3 Cilji

Cilji strateškega obdobja upoštevajo poslanstvo turizma in zagotavljajo doseganje vizije turizma v turistični regiji Koroška. Cilji prav tako upoštevajo stanje na področju turizma (kvalitativno in kvantitativno) in željo po ambicioznem napredku turistične panoge v tem okolju. Posledično si zastavljamo:

2.3.1 Kvalitativni cilji

1. Vzpostaviti učinkovit in profesionalen sistem razvoja in upravljanja turizma (destinacijski management) na ravni regije Koroška, ki bo temeljil na principih partnerstva, koordinacije, strokovnosti in vključevanja deležnikov, skladno z nacionalnim ciljem krepitve DMO-jev in upravljanja destinacij.
2. Razviti butična, zelena in visoko kakovostna turistična doživetja, ki temeljijo na avtentičnih (pristnih) značilnostih regije – od naravne dediščine, rudarske, železarske,

- gozdarske in kulturne zgodovine do kulinarike – v skladu z usmeritvijo v razvoj turističnih produktov z višjo dodano vrednostjo.
3. Krepiti trajnostno mobilnost in dostopnost destinacije z razvojem zelenih transportnih rešitev, mreže kolesarskih in pohodniških poti ter trajnostne infrastrukture, kar naslavlja nacionalni cilj razogljičenja turizma.
 4. Razviti celovito celoletno ponudbo, ki zmanjšuje sezonskost, s poudarkom na zgodnje pomladnih in poznih jesenskih programih (npr. wellness, gozdna doživetja, kulturni dogodki), skladno z nacionalno vizijo razpršitve obiskov čez celo leto.
 5. Okrepiti digitalno prisotnost in prepoznavnost destinacije Koroška na ciljnih trgih z uporabo sodobnega digitalnega marketinga, pripovedovanjem zgodb in trženjem doživetij, kar sledi cilju povečanja konkurenčnosti in digitalne preobrazbe turizma.
 6. Uvesti sistematično spremljanje učinkov turizma na okolje, skupnost in gospodarstvo ter uporabljati podatke za strateške odločitve, kar odgovarja nacionalni usmeritvi v podatkovno podprt in odgovoren turizem.
 7. Spodbujati vključevanje lokalnega prebivalstva v soustvarjanje turistične ponudbe in upravljanje destinacije, s čimer se gradi družbena trajnost in dolgoročna sprejemljivost turizma na lokalni ravni.
 8. Razviti kakovostno in vključujočo turistično izkušnjo za različne ciljne skupine, zlasti družine, aktivne posameznike, ranljive skupine ter turiste z višjimi pričakovanji glede kakovosti in trajnosti, kar sledi cilju vključujočega turizma za vse.
 9. Krepiti razpoložljivost in usposobljenost kadrov za turizem, z uvedbo in promocijo programov izobraževanja, mentorstva in povezovanja med turističnimi deležniki, kar je del strateškega cilja razvoja človeških virov.
 10. Izboljšati kakovost turistične infrastrukture (prehrambeno in nastanitveno gostinstvo, šport in rekreacija, dogodki na prostem).
 11. Zgraditi močno, prepoznavno identiteto destinacije Koroška kot trajnostne, zelene in pristne regije, ki temelji na življenjskem slogu, sobivanju z naravo in spoštovanju prostora, kar je v neposredni povezavi z nacionalnim znamčenjem Slovenije kot zelene butične destinacije za 5-zvezdična doživetja.
 12. Krepitev destinacijskega informacijskega (DIS) in vzpostavitev destinacijskega rezervacijskega sistema (DRS).

2.3.2 Kvantitativni cilji

Upoštevajoč gibanja mednarodnega in domačega turizma na destinaciji in na nacionalni ravni lahko kvantitativne cilje razvoja turizma oblikujemo podobno kot cilje na nacionalni ravni. Slednje je smiselno tudi zato, ker destinacija predstavlja nosilno destinacijo severnovzhodnega dela makro turistične regije Alpska Slovenija, kar pomeni, da bo izpostavljena v mednarodnih promocijskih aktivnostih nacionalne turistične organizacije STO.

1. Povečanje števila turističnih nočitev: 300.000 (+15 % letno).
2. Povečanje števila turističnih prihodov: 86.000 (+10 % letno).
3. Dvig povprečne letne zasedenosti nastanitvenih kapacitet: 30 %
4. Povečanje deleža tujih gostov: ≥ 50 % vseh nočitev
5. Uravnoteženost obiska celo leto.
6. Dvig povprečne dobe bivanja na 3,5 dni.
7. Razvoj novih butičnih produktov/tematskih doživetij: 10 novih programov
8. Razvoj trajnostne in mehke infrastrukture:
 - a. 40 km dodatnih infrastrukturno urejenih kolesarskih poti s ciljem povezati vse 3 doline,
 - b. 200 km označenih kolesarskih povezav po gozdnih cestah in manj prometnih lokalnih cestah,
 - c. 50 km označenih tematskih pohodnih poti,
 - d. 15 km dodatnih trailov v bike parkih,
 - e. 10 info točk s fizično ali digitalno podporo obiskovalcem,
 - f. 5 novih kolesarskih počivališč,
 - g. 10 parkirišč s podporo e-mobilnosti (avtomobili, avtodomi),
 - h. vzpostavitev regijskega sistema izposoje e-koles,
 - i. povečanje nastanitvenih zmogljivosti (butična in višja kakovost) za 180 ležišč.
9. Povečanje števila digitalnih rešitev v turizmu: 5 novih digitalnih orodij
10. Število izobraževanj za kadre v turizmu (letno): ≥ 5 programov/leto
11. Povečevanje števila mladih za izobraževanje na področju turizma: ≥ 5 /leto
12. Povečanje števila lokalnih vodnikov za 10 % letno
13. Delež občin, vključenih v Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST) oziroma v druge primerljive trajnostne sheme v turizmu: 50 % občin Koroške
14. Povečanje višine zbrane turistične takse: +100 % v primerjavi z letom 2023
15. Povečanje deleža aktivnega sodelovanja ponudnikov v DIS in DRS.

3 STRATEŠKE USMERITVE

Strateške usmeritve utirjajo razvoj turistične strategije regije, ki sledi EU in nacionalnim strateškim usmeritvam na področju turizma. S tem postavljajo podlage za razvoj ustreznih strateških usmeritev in postavljajo visoko stopnjo zagotovil, da se regija uspešno prijavlja na nacionalne in EU projekte, s katerimi se spodbuja razvoj turizma oziroma razvoj splošnega okolja ali infrastrukture, ki lahko koristi razvoju turizma.

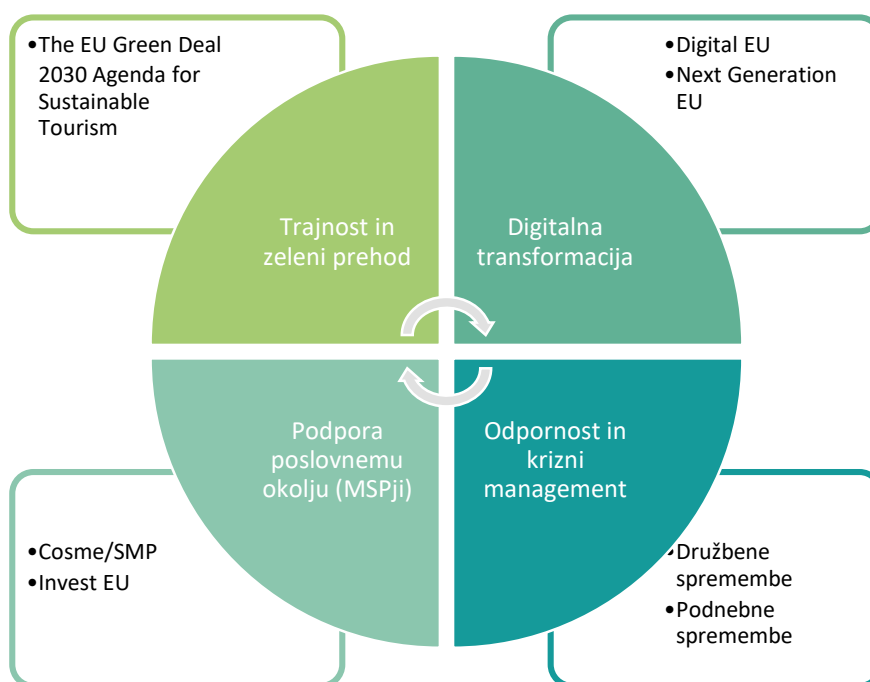
3.1 Izhodišča

3.1.1 Evropa

EU daje prednost spodbujanju trajnosti in zelenega prehoda v turizmu, pri čemer se usklajuje z evropskim zelenim dogovorom, da bi čim bolj zmanjšala vpliv potovanja na okolje. Ključne pobude vključujejo podpiranje okolju prijaznih praks, možnosti trajnostne mobilnosti, kot sta železniški in kolesarski turizem, ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Financiranje prek programov, kot sta LIFE in Horizon Europe, pomaga pospešiti sprejemanje zelenih tehnologij in praks. Namen teh prizadevanj je postaviti Evropo na vodilno mesto na področju trajnostnega turizma, privabiti okoljsko ozaveščene popotnike in hkrati zagotoviti dolgoročno ohranitev njenih virov.

Za povečanje konkurenčnosti in prilagodljivosti se EU osredotoča na digitalno preobrazbo, odpornost in podporo MSP. Digitalne tehnologije, vključno z umetno inteligenco in internetom stvari, se integrirajo v turistične storitve za ustvarjanje pametnih destinacij in prilagojenih izkušenj obiskovalcev, ki jih podpirajo programi, kot sta Digital Europe in NextGenerationEU. Hkrati se s finančno pomočjo v okviru COSME in InvestEU krepijo mala in srednja podjetja, ki so ključnega pomena za turistični sektor, saj spodbujajo inovacije in podjetništvo. Ukrepi za krepitev odpornosti vključujejo diverzifikacijo turističnih trgov in razvoj okvirjev za odzivanje na krize, kot so pandemije in podnebni dogodki. Skupaj si te pobude prizadevajo razvijati evropski turizem, odgovorno pripravljen na izzive prihodnosti, hkrati pa spodbujajo gospodarsko rast in inovacije.

Slika 5: EU strateške politike za področje turizma

3.1.2 Slovenija

Slovenija v Strategiji razvoja turizma 2022–2028 poudarja prehod k trajnostnemu, visokokakovostnemu in celoletnemu turizmu, ki temelji na ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Ključni cilji vključujejo izboljšanje kakovosti turističnih produktov, povečanje vrednosti turistične ponudbe ter zagotovitev, da turizem prispeva k trajnostnemu razvoju. Poudarek je tudi na razogljichenju turizma, kjer se spodbujajo okolju prijazne prakse in zmanjševanje ogljičnega odtisa z uvajanjem trajnostnih rešitev. Strategija prepoznava pomen zadovoljstva lokalnih prebivalcev, zaposlenih v turizmu, in gostov, saj pozitivne izkušnje vseh deležnikov prispevajo k trajnostni uspešnosti sektorja.

Drugi pomembni stebri strategije so učinkovito upravljanje in krepitev kompetenc. Z vzpostavitvijo močnih vodstvenih struktur in izboljšanjem kompetenc zaposlenih želi Slovenija okrepiti turizem kot generator gospodarskega razvoja in inovacij. Tak pristop zagotavlja višjo dodano vrednost ter krepi vlogo turizma pri ohranjanju okolja, kulturne dediščine in družbene blaginje.

Slika 6: Strateške usmeritve slovenskega turizma

3.1.3 Koroška

Koroška predstavlja gospodarsko in družbeno pomembno geografsko enoto Slovenije. Ima neizmeren potencial razvoja turizma, ki pa ga lahko izkorišča le ob ustrezni povezanosti z nacionalnimi strateškimi usmeritvami razvoja turizma. Vsled temu razvijamo ključna strateška področja in strateške pristope k razvoju turizma. Strateška področja natančno sledijo nacionalnim strateškim usmeritvam razvoja turizma in tako omogočajo (in zagotavljajo), da lahko ključni razvojni deležniki sledijo nacionalnim razvojnim mehanizmom. Strateški pristopi pa zagotavljajo, da sta razvoj in upravljanje turistične infrastrukture in ponudbe skladna z usmeritvami turistične stroke in omogočata doseganje zadovoljstva obiskovalcev ter poslovno učinkovitost in uspešnost.

3.2 Strateška področja

1. Povečanje kakovosti in ustvarjanje dodane vrednosti v turizmu
 - a. Razvoj visokokakovostnih turističnih doživetij: osredotočanje na edinstvene izkušnje, kot so raziskovanje rudarskih rovov (npr. Podzemlje Pece), tradicija lectarstva, medicinarstva in svečarstva (Perger 1757), pohodništvo po neokrnjenih gorskih poteh (npr. Uršlja gora, Peca) in tematska kolesarska doživetja (npr. Jamnica).
 - b. Povečanje nastanitvenih kapacitet: spodbujanje razvoja butičnih nastanitev, kot so gorske kočice, glampingi in ekološke kmetije, ki privabljajo obiskovalce višje dodane vrednosti.

- c. Celoletna turistična ponudba: povezovanje sezonskih aktivnosti, npr. zimske smučarske aktivnosti s kolesarskim in velneškim turizmom, za privabljanje obiskovalcev vse leto.
- d. Digitalizacija doživetij s pomočjo sodobne tehnologije in z namenom ustvarjanja privlačnih sodobnih turističnih doživetij ter njihove interpretacije.
- e. Vpeljava zgodbarjenja (ang. storytelling) v doživetja in promocijo le-teh (navsezava na ljudske legende, kot so Kralj Matjaž, Sv. Uršula in Povodni mož, Prekmandelj, na pomembne ustvarjalce, kot so Prežihov Voranc, Hugo Wolf in drugi).
- f. Oblikovanje standarda in znamke Kakovost Koroške, s katero se zagotavlja ustrežna stopnja kakovosti turističnih storitev ter infrastrukture in doseganje višje dodane vrednosti na trgu.

2. Trajnost in razogljičenje turizma

- a. Promocija trajnostnih praks: spodbujanje uporabe javnega prevoza, kolesarskih poti in trajnostnih oblik mobilnosti; razvoj turistične infrastrukture z nizkim vplivom na okolje; spodbujanje trajnostnega vedenja turistov.
- b. Certifikacija in priznanja: spodbujanje turističnih ponudnikov k pridobivanju trajnostnih certifikatov.
- c. Ohranjanje naravnih in kulturnih virov: varovanje naravnih biserov, kot so Topla, Drava, in kulturnih znamenitosti, z aktivno vključenostjo lokalnih skupnosti.
- d. Nadgradnja vzpostavljenih projektov trajnostne mobilnosti v povezavi s turistično ponudbo: Štrekna bus, Geopark bus, Sobotni kolesarski vlak in Bus na Kope.
- e. Regeneracija naravnega in kulturnega okolja skozi turizem.

3. Povečanje prepoznavnosti in digitalizacija

- a. Digitalni marketing in pametni turizem: vzpostavitev sodobnih digitalnih platform za promocijo Koroške, ki omogočajo personalizacijo doživetij, digitalno vodenje in spletne rezervacije.
- b. Krepitev destinacijske znamke: razvijanje prepoznavne identitete Koroške kot destinacije za avtentične, trajnostne in pustolovske izkušnje.
- c. Ciljno usmerjene kampanje: privabljanje tujih obiskovalcev z obstoječih trgov, rast s širitvijo na nove trge ter večji poudarek na domačem turizmu.
- d. Uporaba elementov tržne znamke destinacije Koroška med vsemi turističnimi deležniki in prioritarno umeščanje le-te pred mikro (lokalne) destinacijske znamke.

4. Usposabljanje in krepitev kadrov

- a. Sodelovanje pri razvoju kadrov za turizem: organizacija programov za usposabljanje lokalnih vodičev, kadrovske štipendije in aktivacija gospodarstva za strokovno-praktično izobraževanje gostinskih delavcev in upravljavcev doživetij s poudarkom na trajnosti, digitalnih kompetencah in kakovosti storitev.
- b. Povezovanje z izobraževalnimi ustanovami: sodelovanje z univerzami in poklicnimi šolami za razvoj programov, ki odražajo specifične potrebe regije.
- c. Spodbujanje podjetništva: podpora lokalnim podjetnikom pri razvoju inovativnih turističnih produktov in storitev.

5. Povečanje zadovoljstva lokalnega prebivalstva in gostov

- a. Vključenost skupnosti: aktivno vključevanje prebivalcev v oblikovanje turističnih produktov in dogodkov, s čimer se spodbuja njihova pripadnost in zadovoljstvo.
- b. Turizem v podporo skupnosti: spodbujanje turizma, ki neposredno koristi lokalnemu gospodarstvu in izboljšuje kakovost življenja prebivalcev.
- c. Merjenje zadovoljstva: redno spremljanje zadovoljstva obiskovalcev in prebivalcev za izboljšanje kakovosti ponudbe in lokalnega bivanjskega okolja.

6. Koroška kot destinacija za doživetja

- a. Razvoj butičnih doživetij: poudarek na majhnih, personaliziranih turističnih doživetjih, kot so rudarska in gozdarska doživetja, kulinarčni dogodki, doživetja v povezavi z gozdovi, api turizmom in pohodniške ture z lokalnimi vodiči.
- b. Podpora dogodkom in festivalom: razvijanje kulturnih in športnih prireditev, ki na destinacijo privabljajo domače in tuje goste ter s tem povečujejo nočitve in podpirajo uspešnost dogodkov, ki so posebnega pomena za ohranjanje, krepitev in promocijo kulturne in naravne dediščine destinacije in destinacije kot celote.
- c. Krepitev povezovanja z regionalnimi destinacijami: nadgradnja obstoječih tematskih turističnih medregijskih produktov/doživetij in partnerstev (Štrekna, Drava Bike, Karavanke UNESCO Globalni Geopark, Pohorje 365 in Regijski park Pohorje) in razvoj novih turističnih produktov, tudi v kontekstu sodelovanja z Avstrijo (npr. čezmejne kolesarske poti, povezovanje zgodovinskih zgodb ali pohodne poti s pridruženno kulturno vsebino).
- d. Spodbujanje dodatnega razvoja in promocije kulturnega turizma znotraj regije: tesno sodelovanje s Koroškim pokrajinskim muzejem, Koroško galerijo likovnih umetnosti in ostalimi deležniki na področju umetnosti in kulture, tudi ljubiteljske, z

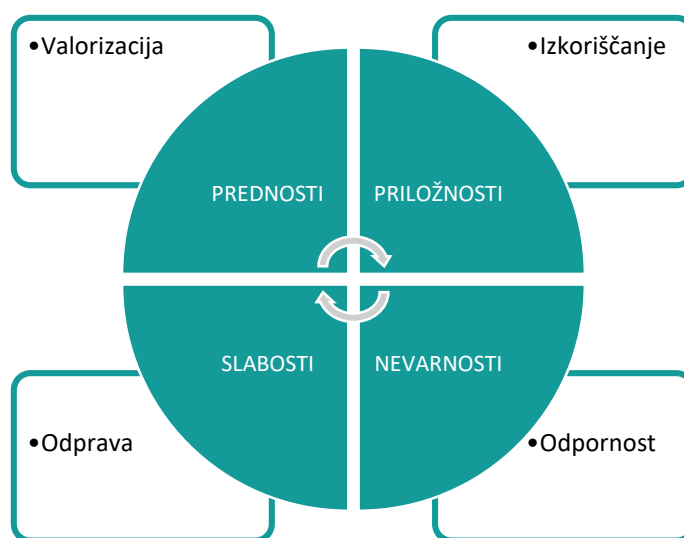
namenom ustvarjanja doživetij, ki promovirajo kulturno bogastvo in ponudbo regije.

Z izvajanjem teh strateških usmeritev bo koroška regija postala prepoznaven zgled za trajnostni, kakovostni in avtentični (tj. pristni) turizem, ki spodbuja gospodarsko rast in ohranja edinstveno identiteto.

3.3 Strateški pristopi

Temeljna strateška usmeritev razvoja turizma v turistični regiji Koroška izhaja iz SWOT analize turizma. Razvoj se usmerja v **valorizacijo** identificiranih aktualnih prednosti turizma, **opredmetenje** priložnosti turizma v celotnem strateškem obdobju, **odpravo** identificiranih slabosti in oblikovanje mehanizmov **odpornosti** na nevarnosti. Strateške usmeritve sledijo principu empirično podprtega strateškega načrtovanja in operativnega izvajanja turizma. Ta sledi oblikovanju sodobnega sistema monitoringa turizma, ki omogoča natančno opazovanje razvoja turizma, dejavnikov in učinkov takega turizma.

Slika 7: Strateški princip razvoja turizma

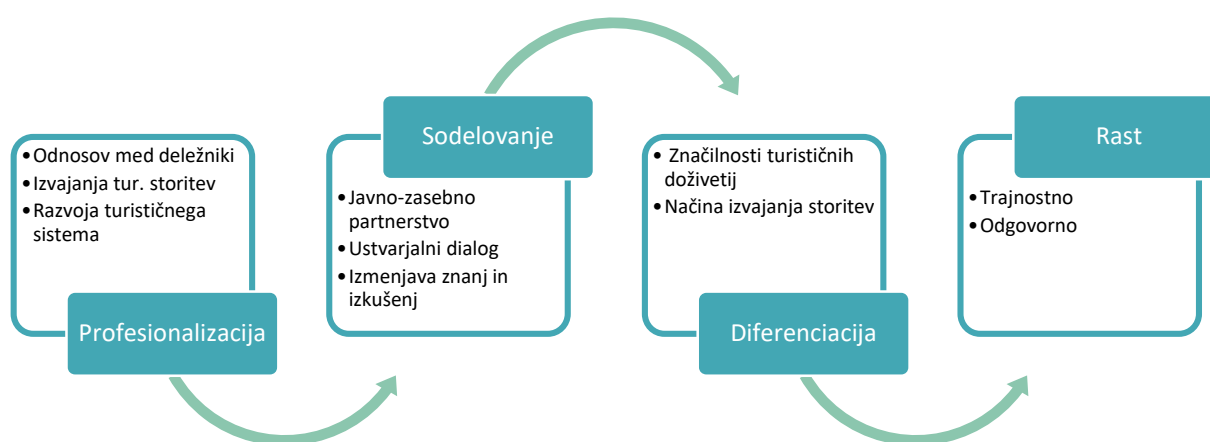

Za doseganje oziroma realizacijo strateških usmeritev za bolj konkurenčen turizem, ki izhaja iz SWOT analize, je potrebno delovati na štirih področjih:

- Profesionalizacija
- Sodelovanje
- Diferenciacija
- Rast

Slika 8 prikazuje strateška področja in opredeljuje ključne procese. Iz krivulje izhaja, da je potrebno **profesionalizirati** odnose med deležniki, izvajanje turističnih storitev in razvoj turističnega sistema destinacije. **Sodelovanje** v praksi pomeni ustvarjanje javno-zasebnega partnerstva, ustvarjalnega dialoga in izmenjave izkušenj ter znanj med sektorji. Drugačnost ali **diferenciacija** je lahko infrastrukturnega značaja (na primer turistična infrastruktura, ki je druge destinacije nimajo) oziroma se turistična infrastruktura uporablja na način, da je izvajanje turističnih doživetij drugačno kot pri konkurenčnih destinacijah. Takšen strateški pristop bo vodil v **rast** turizma, ki bo trajnostno orientiran in odgovoren.

Slika 8: Krivulja strateškega pristopa

3.3.1 Profesionalizacija

Profesionalizacija je bistvenega pomena za razvoj trajnostne in konkurenčne strategije turizma v koroški regiji. Ker se želi regija postaviti kot vrhunska destinacija za trajnostni, avtentični in na skupnost osredotočeni turizem, bo profesionalizacija njene turistične delovne sile, podjetij in deležnikov služila kot temelj za doseganje teh ciljev. To vključuje ustvarjanje standardiziranih kvalifikacij, spodbujanje stalnega učenja in zagotavljanje, da so turistične storitve usklajene z najvišjimi industrijskimi standardi.

Za dvig kakovosti storitev in zadovoljstva obiskovalcev lahko koroška regija razvije sektorsko specifične programe usposabljanja, prilagojene ustvarjanju edinstvene turistične ponudbe, kot so rudarska dediščina, dediščina železarstva in gozdarstva, umetniška dediščina, neokrnjena narava in kulturna tradicija. Na primer, izvajanje programov usposabljanja za lokalne vodnike, gostinske delavce in izvajalce avanturističnega turizma bo izboljšalo kakovost izkušenj obiskovalcev. Vzpostavitev okvirja za profesionalizacijo koroškega turizma – usklajenega z

nacionalnimi standardi in standardi EU – lahko zagotovi doslednost in strokovnost turističnega sektorja regije.

Sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami in zainteresiranimi deležniki v panogi je ključnega pomena za odpravljanje vrzeli v znanju in spretnostih ter pripravo lokalne delovne sile na nastajajoče trende. Programi se lahko osredotočajo na ključna področja, kot so prakse trajnostnega turizma, digitalna orodja za upravljanje destinacij in odličnost storitev za obiskovalce. Partnerstva z univerzami in s poklicnimi šolami lahko zagotavljajo priložnosti za pripravništvo in praktično usposabljanje, kar zagotavlja kompetentnost kadrov za izpolnjevanje potreb turistične panoge. Pobude za vseživljenjsko učenje, kot so delavnice in spletni moduli usposabljanj, lahko obstoječim kadrom omogočijo prilagajanje novim tehnologijam in zahtevam trga. Usposabljanje lokalnih strokovnjakov za krizno upravljanje, strateško načrtovanje in vključujoče odločanje bo okrepilo sposobnost regije, da se odzove na izzive in izkoristi priložnosti. Spodbujanje sodelovanja skupnosti in odgovornega sodelovanja zagotavljata, da razvoj turizma koristi lokalnim prebivalcem, se ujema s kulturnimi vrednotami Koroške in podpira dolgoročno trajnost. Nazadnje je potrebno ustanoviti Strokovni svet za turizem, ki bi usmerjal zagotavljanje kakovosti, razvoj dobrih praks in odločal o pomembnih razvojno-upravljaljskih vsebinah turizma v regiji.

3.3.2 Sodelovanje

Sodelovanje deležnikov je ključnega pomena za trajnostni razvoj turistične destinacije, saj zagotavlja usklajevanje različnih interesov pri doseganju skupnih ciljev. Sodelovanje med javnimi organi, podjetji zasebnega sektorja, lokalnimi skupnostmi in drugimi deležniki spodbuja celovit pristop k načrtovanju, upravljanju in promociji. To sodelovanje izboljšuje odločanje, povečuje učinkovitost virov in zmanjšuje konflikte ter tako ustvarja bolj konkurenčen in odporen turistični sektor.

Ključne prednosti sodelovanja deležnikov vključujejo:

1. Skupna vizija in cilji: usklajevanje prednostnih nalog zagotavlja, da vsi deležniki prispevajo k dolgoročnemu razvoju in trajnosti destinacije.
2. Inovacije in skupna raba virov: skupna prizadevanja pogosto vodijo do inovativnih rešitev, boljše infrastrukture ter optimizirane uporabe finančnih in človeških virov.
3. Vključevanje skupnosti: vključevanje lokalnih skupnosti zagotavlja, da razvoj turizma koristi prebivalcem, ohranja kulturno identiteto in gradi lokalno podporo.

4. Krizno upravljanje: sodelovanje omogoča hitrejše in učinkovitejše odzive na krize, kot so pandemije, ekološki izzivi ali tržna nihanja.

Pristopi k razvoju sodelovalnega okolja so:

1. Vključujoči procesi načrtovanja
 - a. Vzpostavitev komunikacijskih orodij/okolij, delavnic ali okroglih miz, za vključevanje zainteresirane javnosti v postopke načrtovanja in odločanja.
 - b. Zagotavljanje zastopanstva javnih organov, zasebnih podjetij, lokalnih skupnosti, nevladnih organizacij (NVO) in akademskega sveta.
2. Javno-zasebna partnerstva (JZP)
 - a. Razvoj javno-zasebnih partnerstev za združevanje virov in strokovnega znanja za obsežne projekte, kot so razvoj infrastrukture, trženje destinacij ali digitalne inovacije.
 - b. Jasno določanje vlog in odgovornost deležnikov za zagotavljanje zaupanja in soodgovornosti deležnikov.
3. Sodelovalne skupnosti
 - a. Organizacija orodij za razumevanje potreb skupnosti in pričakovanj od turizma.
 - b. Spodbujanje pobud, ki neposredno vključujejo lokalne prebivalce, kot so skupnostni turizem ali kulturni festivali.
4. Skupno upravljanje destinacije
 - a. Oblikovanje organizacije za upravljanje destinacije (DMO) za usklajevanje dejavnosti med deležniki, racionalizacijo odločanja in izvajanje enotne strategije.
 - b. Uporaba digitalnih orodij in platform za olajšanje komunikacije in izmenjave podatkov med deležniki.
5. Usposabljanje in krepitev zmogljivosti
 - a. Izvajanje usposabljanj za deležnike, za izboljšanje veščin na področju trajnostnih praks, digitalnega trženja in kriznega upravljanja.
 - b. Ponudba delavnic za spodbujanje medsebojnega razumevanja in skupnega reševanja problemov.
6. Spremljanje in vrednotenje
 - a. Ustvarjanje mehanizmov za spremljanje napredka, zbiranje povratnih informacij in ocenjevanje učinka skupnih pobud.
 - b. Uporaba podatkov in vpogledov za izboljšanje strategij in večjo preglednost.

S sodelovanjem deležnikov lahko turistična destinacija doseže uravnotežen razvoj, ki zagotavlja gospodarsko rast, ohranjanje okolja in družbeno blaginjo. Ta kolektivni pristop ustvarja scenarij, v katerem imajo koristi vsi deležniki, kar prispeva k razumevajočemu in podpornemu turističnemu ekosistemu.

Shema sodelovanja na področju razvoja in promocije turizma znotraj destinacije Koroška se mora razvijati v smeri, kot je bila na ravni lokalnih turističnih entitet ter občin koroške regije usklajena v marcu 2025. Temelji na jasno opredeljenih vlogah posameznih deležnikov, kar omogoča učinkovito upravljanje, usklajevanje in izvajanje turističnih aktivnosti. RRA Koroška kot regionalna destinacijska organizacija (RDO) nosi ključne regijske naloge, kot so razvoj in vlaganje v infrastrukturo, izobraževanje in usposabljanje kadrov (zlasti LTO-jev in turističnih vodnikov), ter povezovanje z akademsko sfero. Prav tako RRA vodi celostno trženje regije s pomočjo digitalnih in fizičnih promocijskih kanalov (spletne strani, družbena omrežja, sejmi, oglaševanje), upravlja z regijsko tržno znamko Koroška ter skrbi za sistematično spremljanje turističnih tokov z uporabo nacionalnega informacijskega sistema za turizem.

Lokalne turistične organizacije (LTO-ji) izvajajo naloge na lokalnem nivoju, kot so razvoj doživetij (npr. Olimpline, vodni športi, soba pobega), koordinacija programov, upravljanje lokalne turistične infrastrukture (npr. hostli), izvajanje promocijskih aktivnosti ter organizacija dogodkov. Pomemben del sistema predstavljajo tudi turistično informacijski centri (TIC-i), ki izvajajo neposredno informiranje turistov, prodajo promocijskih izdelkov ter izvajanje turističnih programov. Občine prispevajo z zagotavljanjem in razvojem turistične in druge javne infrastrukture ter z določitvijo prostorskih pogojev (OPN, OPPN), ki pomembno vplivajo na turistični razvoj.

Ključnost sodelovanja je strateškega pomena ne samo za povezovanje in usklajeno delovanje znotraj destinacije, temveč tudi izven njenih meja – medregijsko sodelovanje ter povezovanje, predvsem s sosednjo Avstrijo in v makro turistični regiji Alpska Slovenija. V tem oziru mora RRA Koroška ohraniti strateške pozicije znotraj partnerstev in jih še krepiti: Regijski park Pohorje, Dravska kolesarska pot, Karavanke UNESCO Globalni Geopark, Kolesarska pot Štekna, Pohorje 365 (Partnerstvo za Pohorje).

3.3.3 Diferenciacija

Strategija diferenciacije temelji na ustvarjanju takšne vrednosti za kupca (v tem primeru turista), ki je edinstvena, prepoznavna in za katero je turist pripravljen plačati več. Za turistično regijo Koroška pomeni to oblikovanje posebnega turističnega profila, ki se razlikuje od drugih slovenskih in alpskih destinacij po svojih značilnostih, načinu interpretacije prostora in celotni izkušnji. Za Koroško, kot turistično regijo, pomeni strategija diferenciacije oblikovanje identitete, ki izhaja iz naravnih danosti, zgodovinskih posebnosti in življenjskega sloga prebivalcev. V tem okviru se Koroška pozicionira kot regija avtentičnih, butičnih in počasnih doživetij – prostor, kjer gost ne išče atrakcij, temveč stik z naravo, ljudmi in samim seboj. V nasprotju z destinacijami, ki stavijo na množičnost, Koroška svojo konkurenčno prednost gradi na miru, nekomercializiranosti in iskrenosti prostora, ki obiskovalca ne preplavi, temveč mu omogoča, da diha z naravo.

Tematska diferenciacija Koroške se udejanja skozi povezanost živih zgodb – od rudarske in industrijske dediščine, skrite v rovu in železarski zgodbi, do neokrnjenih gozdov, razpršenih kmetij, rek in malih vasi. Obiskovalcu se ponuja izkušnja *“življenja, ki še ni pozabilo, kako se dela z rokami, misli s srcem in spoštuje prostor.”* Vrednost destinacije ni v spektaklu, temveč v pristnem vodenju, večerji ob ognju, pogovoru z domačinom ali tišini gozda.

V ospredju strategije je tudi trajnost – fizična, družbena in doživljajska. Koroška postaja regija z močno zeleno identiteto, kjer turizem ni nadloga, temveč priložnost za revitalizacijo skupnosti, podporo lokalnim pridelovalcem, rokodelcem in gostincem ter oblikovanje regenerativnih izkušenj. Diferenciacija zato ne pomeni le trženjske niše, temveč način razmišljanja in ravnanja, ki privablja goste z vrednotami. S tem regija nagovarja ciljne skupine, ki ne iščejo »več«, temveč bolj pristno, bolj človeško in bolj naravno.

Strategija diferenciacije Koroški omogoča, da izstopi iz anonimnosti in se pozicionira kot edinstvena zelena destinacija za zavestnega gosta, ki ceni lokalnost, mir, kulturno krajino in toplo človeško izkušnjo. S tem si regija tlakuje pot do dolgoročne prepoznavnosti, višje dodane vrednosti turizma in ohranjanja tistega, kar jo dela edinstveno.

Pet ključnih usmeritev diferenciacije:

1. Osredotočenost na avtentičnost in nekomercializiranost prostora: Koroška kot "zakladnica presenečenj" slovenskega severa ponuja obiskovalcem priložnost za stik z neokrnjeno naravo, tišino, prostorom brez gneče in toplim lokalnim sprejemom, kar je v nasprotju z

- bolj razvitimi turističnimi destinacijami, ki so pod pritiskom množičnosti, komercializacije in s tem »pričakovanega«.
2. Tematska diferenciacija: »Živa dediščina v objemu narave«: ključna prednost Koroške je v povezanosti naravne krajine (gozdovi, gore, voda) z industrijsko, rudarsko in kmečko dediščino, ki je še vedno živa in v uporabi ter v navezavi na zgodovinsko dediščino in umetnost. Obiskovalcu se ponuja vpogled v resnični vsakdan: kmetovanje, rokodelstvo, rudarska zgodovina, lokalne kulinarične posebnosti, sprehod ob srednjeveškem obzidju, vse v avtentičnem okolju.
 3. Posebna izkušnja za gosta: tišina, stik, upočasnjenost: Koroška gradi svojo diferenciacijo skozi občutek prostora, časa in stika. Gosta ne preplavi z množico atrakcij, temveč mu ponudi osebno izkušnjo – vodenje po rudniku z domačinom, večerjo ob ognju, kolesarjenje po nekdanji železnici, spanec v kozolcu, meditacijo v gozdu. Vsaka izkušnja nosi zgodbo.
 4. Regija z močno identiteto in zelenim DNK-jem: Koroška kot destinacija, ki se pozicionira v okviru trajnostnega, butičnega in regenerativnega turizma, z vključenostjo v Zeleno shemo slovenskega turizma, ponuja tisto, kar sodoben, zavesten turist išče – spoštovanje narave, pristnost, lokalne vrednote in minimalni vpliv. Turistična izkušnja uči esenco bivanja v sožitju z naravo in obiskovalca spomni, čemu se odreka v vsakdanjem urbanem okolju.
 5. Trženjski fokus: ne za vse – ampak za prave: diferenciacija pomeni tudi zavestno izbiro ciljnih segmentov. Koroška ne cilja na masovni turizem, temveč na aktivne posameznike, pare, družine, zrele goste, turiste z vrednotami (npr. narava, mir, lokalna hrana, kultura). To vključuje tržno pozicioniranje skozi zgodbe in vsebine, ki nagovarjajo prav te segmente.

3.3.4 Rast

Strategija rasti turistične destinacije temelji na razumevanju konkurenčnih prednosti in načinov, kako jih lahko destinacija uporabi za povečanje svoje prisotnosti na trgu, obsega obiskov, dodane vrednosti in trajnosti razvoja. Osnovni pristopi k strategiji konkurenčnosti so diferenciacija, stroškovna prednost in osredotočanje, znotraj katerih se oblikujejo tudi strategije rasti: prek poglobitve obstoječih trgov, širitve na nove trge, razvoja novih produktov in integracije. Za turistično regijo, kot je Koroška, to pomeni strateško in postopno krepitev vloge v slovenskem in čezmejnem turističnem prostoru. Strategija rasti turistične regije Koroška naj temelji na postopnem in trajnostnem širjenju prepoznavnosti, razvoju avtentičnih doživetij, vključevanju novih trgov in krepitvi lastnih organizacijskih kapacitet. S tem regija ustvarja

pogoje za stabilno, kakovostno in vključujočo rast turizma, ki koristi tako obiskovalcem kot lokalnim skupnostim.

Pet ključnih usmeritev rasti:

1. Rast s poglobitvijo obstoječih trgov (penetracija trgov): Koroška mora najprej izboljšati izkoriščenost potenciala na domačem in bližnjih čezmejnih trgih, zlasti v Avstriji, Nemčiji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Srbiji. Gre za krepitev prepoznavnosti regije kot varne, dostopne, zelene destinacije za aktivni oddih, pohodništvo, kolesarjenje in družinske počitnice. Z izboljšano promocijo, povezovanjem z digitalnimi platformami in jasno usmerjeno ponudbo (npr. vikend doživetja za pare, glamping za družine, doživetja medgeneracijskega povezovanja) lahko regija znotraj že obstoječih segmentov bistveno poveča obseg obiskov.
2. Rast z razvojem novih doživetij: pomemben vidik rasti je oblikovanje novih doživetij, ki temeljijo na lokalnih posebnostih: od regenerativnega turizma (npr. gozdne kopeli, tišina, samostojno bivanje v naravi), do tematskih rudarskih, kulturnih in kulinaričnih poti. Novi produkti ne pomenijo nujno nove infrastrukture, temveč drugačen način interpretacije prostora, ki pritegne turiste z višjo dodano vrednostjo. Še posebej se ponuja priložnost za digitalna doživetja (zvočni vodiči, aplikacije, AR) in za razvoj (samo)vodenih paketov, usmerjenih v nišne segmente (na primer: fotografi, geologi, ljubitelji industrijske dediščine, raziskovalci prostora in kulture).
3. Rast s širitvijo na nove trge (razvoj trgov): Koroška mora postopno krepiti svojo prisotnost na novih ciljnih trgih, kot so Nizozemska, Italija, Madžarska, Poljska, Slovaška, Češka; zlasti v segmentu t. i. "green experience seekers" – gostov, ki iščejo avtentičnost, počasnost, lokalnost in trajnost. Z vključevanjem v evropske trajnostne pobude, certifikate in digitalne kanale lahko Koroška nastopi kot regija, ki izstopa iz množice alpskih destinacij po svoji človeški dimenziji.
4. Rast s horizontalno integracijo (povezovanje znotraj regije): ključni del strategije rasti je povezovanje lokalnih ponudnikov v regijske verige vrednosti. To vključuje sodelovanje med občinami, povezovanje TIC-ov, skupne digitalne platforme, regijske produkte (npr. Koroška košarica, Zeleni zemljevid doživetij), skupno promocijo in skupne rezervacijske sisteme. Horizontalna integracija pomeni tudi razvoj partnerstev z lokalno prehrano, umetnostjo, šolstvom in gospodarstvom.
5. Rast z vertikalno integracijo (krepitev nadzora nad verigo storitev): na dolgi rok mora Koroška graditi tudi sposobnost samostojnega vodenja turističnega toka – od oblikovanja

do prodaje doživetja. To pomeni profesionalizacijo destinacijskega managementa, z razvojem DMO-ja, lastno digitalno trženje, statistično spremljanje in sistem povratnih informacij, kar zmanjšuje odvisnost od zunanjih posrednikov.

3.4 Nosilni turistični produkti regije

Nosilni turistični produkti predstavljajo temelj strateškega pozicioniranja Koroške kot trajnostne, avtentične in na skupnost usmerjene turistične destinacije. Opredeljeni so na podlagi naravnih, kulturnih in družbenih virov regije, obstoječe in potencialne ponudbe, strokovnih analiz ter usklajenih pogledov ključnih deležnikov v procesu strateškega načrtovanja. Njihova razvojna naravnost odraža prizadevanja po dvigu dodane vrednosti, celostni izkušnji obiskovalca in dolgoročnem trajnostnem upravljanju prostora.

Izbor produktov sledi strateškim usmeritvam slovenskega in evropskega turizma, še posebej ciljem Strategije razvoja slovenskega turizma 2022–2028, Zelene sheme slovenskega turizma ter smernicam evropskega zelenega prehoda (npr. Transition Pathway for Tourism). Nosilni produkti so usmerjeni v izkoriščanje konkurenčnih prednosti Koroške ter v prepoznavno diferenciacijo destinacije znotraj nacionalne in mednarodne turistične ponudbe.

Vrste in primeri doživetij, predstavljeni v nadaljevanju, služijo kot osnovni primer za razvoj produktnih skupin, ki jih je možno nadgrajevati, povezovati in prilagajati ciljnim trgom ter zmogljivostim lokalnih ponudnikov.

V nadaljevanju so predstavljene prednostne produktne skupine, ki tvorijo vsebinski steber turistične ponudbe regije. Za vsako so opredeljeni ključni naravni, kulturni ali družbeni viri, strateška utemeljitev ter usmeritve za razvoj ustreznih doživetij. Ta usmeritev služi kot vsebinska in izvedbena podlaga za nadaljnjo zasnovo konkretnih produktov, njihovo integracijo v destinacijsko ponudbo ter povezovanje z lokalnimi nosilci, partnerji in trgi.

Tabela 1: Nosilni produkti turizma

NOSILNI PRODUKT	Produktne podskupine	Vrste (primeri) doživetij/virov	Temelj – viri destinacije	Temelj - SRTS 22-28
Outdoor in šport	Kolesarstvo	Gorsko kolesarjenje	Koroška s svojo lego med Karavankami, Pohorjem in ob reki Dravi nudi idealne pogoje za razvoj športnega turizma vse leto.	Produkt je del prioritetnega sklopa »aktivni oddih«, saj prispeva k razpršitvi obiskovalcev in trajnostni mobilnosti. Podpira tudi
		Turno kolesarjenje		
		Treking/potovalno kolesarjenje		
		Bike parki		
	Pohodništvo	Trail pohodništvo		
		Pohodniške vertikale		
		Prostočasno pohodništvo		
	Plezanje	Plezalni center Prevalje		
		Ferate		
	Balvani			

	Atrakcije	Olimpline Črna Black Hole Trail Vožnja s kajakom v Podzemlju Pece	Naravne danosti omogočajo raznolike aktivnosti – od gorskega kolesarjenja, pohodništva, plezanja do zimskih športov.	Zeleno shemo slovenskega turizma.
	Zimski športi	Alpsko smučanje Turno smučanje Tek na smučeh		Regijsko je športni turizem prepoznan kot eden nosilnih stebrov razvoja, s poudarkom na čezmejnem sodelovanju, letoletni sezoni in višji dodani vrednosti.
	Vodni športi	Kajakaštvo Supanje K24 ultramaraton Gorsko-kolesarske prireditve Pohodi/teki z množično udeležbo Mednarodna tekmovanja	Regija že razpolaga z infrastrukturo, kot so bike parki (Jamnica, Kope, Poseka), kolesarska pot Štrekna, Dravska kolesarska pot, Olimpline Črna, športni centri in razni športni dogodki (K24, Flat Out Days Kope, Black Hole Fest, Enduro Perkmandlc Mežica, Kolesarski kamp Vida Peršaka, I Feel Slovenia Inline World Cup, K24 Ultra trail, mednarodni turnir v judu Koroška open, košarkarški turnir Slovenia Ball ...). Močna vpetost športnih društev in lokalne skupnosti dopolnjuje ponudbo z življenjem domačinov.	Številni ambasadorji (npr. Tina Maze, Janja Garnbret, Gregor Vezonik, Damir Dugonjič, ipd.) predstavljajo odlično izhodišče znamčenja regije kot destinacije športnega turizma.
	Športni dogodki	Športni/prostočasni ribolov		
	Športne priprave	Profesionalne priprave Priprave rekreativnih športnikov		
Kultura in dediščina	Muzeji in galerije	Koroški pokrajinski muzej Koroška galerija likovnih umetnosti	Koroška je regija z bogato rudarsko,	Produkt predstavlja enega izmed

		Rudarski muzej Mežica	železarsko in kmečko preteklostjo, ki jo zaznamujejo avtentična naselja, kulturne krajine skupaj s srednjeveškim jedrom ter živa tradicija lokalnih skupnosti.	tematskih stebrov. Poudarjena je potreba po razvoju avtentičnih vsebin zunaj glavnih mestnih središč ter večja vključenost lokalnih skupnosti.
	Tradicija splavarjenja	Splavarjenje po reki Dravi – doživetje Splavarski muzej Železarska središča		
	Industrijska in tehnična dediščina	Mlini		
	Gozdarska dediščina	Muzej Radlje Žage, mlini ipd.		
	Kulturna krajina	Koroške kmetije		
		Celki, kašče, črna kuhinja		
		Etnološki muzeji		
		Dvorci, gradovi		
	Umetnost, rokodelstvo in ustvarjalnost	Srednjeveško jedro	Podzemlje	
		Medičarstvo	Pece, dediščina fužin in rudarskih kolonij, ohranjena domačija in šege, kot je koroški pust, predstavljajo močne nosilce identitete in podlago za razvoj poglobljenih kulturnih doživetij.	
		Umetniške rezidence		
	Dogodki	Zeliščarstvo		
		Domača obrt		
		Prazniki		
		Kulturni dnevi		
		Festivali		
		Tržnice in sejmi	Pomemben vir sta tudi lokalno rokodelstvo in zeliščarska tradicija povezana z avtohtonimi izrazi – tako v umetnosti kot vsakdanjem življenju. Regija nudi pogoje za interpretacijo dediščine na sodoben, doživljajski in participativen način.	Kulturni turizem Koroške prispeva k uravnoteženemu regionalnemu razvoju, dvigu dodane vrednosti in prepoznavnosti regije. Številni umetniki in kulturniki (npr. Lovro Kuhar, Franc Ksaver Meško, Bogdan Borčič, Hugo Wolf, Karel Pečko, Jože Tisnikar ipd.), predstavljajo obetajoče izhodišče tega produktnega področja.
Gastronomija	Tradicionalna (pristna) kulinarika	Gostinski prehrambeni obrati		
		Knapovska malca		
		Holcarska malca		
	Gastronomske poti in doživetja	Meso (npr. grumpi, mežrli, mavžlji)		Koroška se ponaša z bogato kulinarično dediščino, ki temelji na kmečkih, rudarskih in
Sadje (npr. jabolka, hruške, češplji).				

		Zelenjava (npr. krompir, repa, fižol).	gozdarskih tradicijah ter preprostih, a hranilnih jedeh z izrazito lokalno identiteto.	produkt, ki mora prežemati vse tematske sklope turizma.		
		Mleko (npr. sir, skuta, kislo mleko)				
		Mošt (jabolčnik), šnops (žganje)				
		Rženi kruh				
	Zeliščarstvo, fermentacija	Timijan, meta, ognjič, maternal dušica.	Regija razpolaga z razvejano mrežo pridelovalcev, sirarn in zeliščarjev, ki omogočajo sonaravno pridelavo hrane in ustvarjanje avtentičnih zgodb.	Koroška s svojo kulinarčno ponudbo prispeva k razpršitvi turističnih tokov, dvigu dodane vrednosti in uresničevanju načel trajnostne, sezonske ter lokalne prehrane.		
		Naravni kvas, kislo zelje, kislo mleko.				
		Kulinarično-umetniški večeri				
		Kulinarične poti				
	Dogodki in prireditve	Koroška kuhina, Festival makaronflajša in tife, Most okusov, SG gostilna ipd.	Močna tradicija samooskrbe in skupnostne priprave hrane se danes vse bolj prepleta s sodobnimi pristopi, ki poudarjajo kakovost, trajnost in izkušnjo.	Evropske politike, kot sta Farm to Fork in Zeleni dogovor, dodatno spodbujajo razvoj kratkih prehranskih verig in prehranske varnosti, gastronomski turizem pa se na ravni regije uveljavlja kot strateška priložnost za povezovanje lokalnih virov, dediščine in inovativnih butičnih doživetij.		
Zdravje in dobro počutje	Gozdni mir in regeneracija	Gozdne kopeli	Koroška z neokrnjeno naravo, tišino in zeliščarsko tradicijo ponuja idealne pogoje za regeneracijo, umik in gozdno terapijo.	Zdravje in dobro počutje je v nacionalni strategiji opredeljeno kot prednostna vsebina z visoko dodano vrednostjo.		
		Digitalni detox				
		Urbani detox				
	Gibanje za dobro počutje	Ruralni in gozdni fitnes				
		Nordijska hoja				
	Nastanitve za umik	Koče				
		Glampi				
	Vodna sprostitev in termoregulacija	Potoki, reke, jezera				
	Apiturizem	Čebelnjaki			Lokalno znanje omogoča razvoj zeliščnih doživetij in	Zelena shema spodbuja doživetja, ki temeljijo na tišini, naravi in
		Delavnice				
Degustacije						
Panjski velnes						
Zdravilna in kulinarika dobrega počutja	Fermentacijska miza					
	Zeliščni koroški zajtrk					

		Zeliščni obredi	naravne kozmetike.	lokalnem znanju.
	Energijske točke	Kope, Mitični trikotnik Mislinjske doline	Razpršene namestitve spodbujajo digitalni odklop, medtem ko lokalna prehrana in športna infrastruktura dopolnjujeta ponudbo za telesno in mentalno ravnovesje. Takšna zasnova omogoča Koroški, da se profilira kot destinacija za regeneracijo, ki ni industrijska velness regija, temveč tiha, zelena in osebna alternativa.	
Narava	Geopark Karavanke	Območje naravnih in kulturnih doživetij, z izjemno geološko dediščino	Koroška se ponaša z izjemno biotsko raznovrstnostjo, širokimi gozdnimi površinami, Geoparkom Karavanke, Regijskim parkom Pohorjem reko Dravo in podzemljem (npr. rudniške jame Pece). Ti viri omogočajo raznolika naravna doživetja – od pohodništva, opazovanja ptic in rastlin do jamarstva in interpretacije geomorfoloških posebnosti. Narava ni le kulisa, ampak sestavni del	Narava je ključni temeljni vir, produktno podprt z vsebinami aktivnega oddiha, trajnostne mobilnosti in dobrega počutja. Strategija poziva k razvoju vsebin z nižjim vplivom na okolje, večjo interpretativno vrednostjo in dolgoročnim ohranjanjem naravnega kapitala. Zelena shema slovenskega turizma spodbuja butična, sonaravna doživetja z vključevanjem
	Gore	Peca, Uršlja gora, Raduha, Smrekovec, Olševa		
	Podzemlje	Podzemlje Pece, Huda luknja		
	Pogorja	Pohorje, Košenjak, Strojna		
	Gozd	Gozdna doživetja in tišina		
	Voda	Jezera, Drava, Vodni park Radlje ob Dravi		
	Krajinski parki	Topla		
Regijski park Pohorje	Zavarovano območje			

			identitete regije. Vključevanje lokalnih vodnikov, zeliščarjev, opazovalcev narave in tradicionalnih znanj zagotavlja trajnostno in izkustveno globoko obliko turizma.	lokalnih skupnosti.
Turizem na podeželju	Kmetije	Bivanje Aktivna participacija Bivanjski slog Arhitektura Kultura Kulinarika	Koroška razpolaga z razpršeno naseljenostjo, kmečkimi gospodarstvi, pašniki in bogato tradicijo samooskrbe.	Turizem na podeželju je prepoznan kot pomemben nosilec razpršenosti turistične ponudbe in podpore trajnostnim lokalnim verigam. Podpira cilje Zelene sheme slovenskega turizma, ki spodbuja lokalno pridelano hrano, sonaravno bivanje in zmanjševanje obremenitev turistično bolj razvitih območij.
	Podeželje	Prazniki in dogodki Rokodelstvo Življenje in bivanjski slog	Ponuja pogoje za doživetja, ki vključujejo stik z domačimi živalmi, spoznavanje kmečkih opravil, zeliščarstva, domače kuhinje, izdelave izdelkov iz lesa, lana, volne in kruha z drožmi. Pomembno vlogo ima tudi skupnostna povezanost in pristno gostoljubje, ki je temelj koroške identitete.	

3.5 Ciljne skupine

Pri razvoju turizma v regiji Koroška je ključnega pomena prepoznavanje in razumevanje ciljnih skupin, ki jih regija lahko s svojo ponudbo najbolj učinkovito nagovori. Namesto tradicionalnega pristopa k segmentaciji, ki temelji predvsem na demografskih značilnostih, se

strategija opira na sodoben, vedenjsko in motivacijsko zasnovan model segmentacije slovenskega turizma, kot ga je razvila Slovenska turistična organizacija. Osnova za to je sistem person, ki združuje obiskovalce glede na njihove temeljne potovalne motive, vrednote, življenjski slog in pričakovanja. Na ta način se omogoča oblikovanje bolj relevantnih, avtentičnih in ciljno prilagojenih turističnih doživetij ter učinkovitejše trženje na izbranih trgih.

V nadaljevanju so predstavljene prednostne ciljne skupine – persone, ki se glede na vsebinsko jedro ponudbe, vrednote regije in trende v povpraševanju ujemajo s turistično identiteto in viri Koroške (tabela 2).

Koroška kot destinacija z razpršenim, nemasovnim in sonaravno naravnanim razvojem predstavlja izjemno privlačno okolje za več ciljnih skupin sodobnega turizma, kot jih opredeljujejo persone slovenskega turizma:

- Zeleni raziskovalci bodo tukaj našli neokrnjeno naravo, prostrane gozdove, planinske poti (Uršlja gora, Smrekovec, Raduha, Pohorje, Peca), gozdne kopeli, zeliščarske programe in trajnostno infrastrukturo, kot je Štrekna, vse to pa v skladu z njihovimi vrednotami regeneracije, počasnega potovanja in stika z lokalnim okoljem.
- Avanturiste privlačijo edinstvena adrenalinska doživetja, kot so podzemno kolesarjenje v Podzemlju Pece, turna kolesarska pot K24, gorsko-kolesarski traili ter možnosti plezanja, zimske ture in aktivnosti v naravnem okolju, kar Koroška omogoča zaradi svoje razgibane pokrajine in nizke stopnje urbanizacije.
- Aktivne družine nagovarja z doživljajskimi učnimi potmi, podeželskimi kmetijami, delavnicami, raziskovanjem rudarske dediščine in programi za otroke, ki omogočajo izkustveno učenje, povezano z naravo in kulturno identiteto regije.

Koroška razpolaga z raznolikimi turističnimi viri, ki so posebej primerni za ciljni skupini Družabni foodieji in Predane mame, kot ju opredeljuje segmentacija slovenskega turizma. Za Družabne foodieje je ključna bogata kulinarčna dediščina regije, ki temelji na kmečkih, rudarskih in gozdarskih tradicijah ter vključuje jedi, kot so mežerli, mavžlji, kislo mleko in kruh z drožmi. Regija razvija kratke prehranske verige in omogoča vključevanje v evropske politike, kot je Farm to Fork, kar omogoča avtentična butična gastronomska doživetja – od kulinarčnih poti, fermentacijskih miz do degustacijskih menijev in sodelovanja z lokalnimi sirarji, pivovarji ter zeliščarji. Hkrati prireja kulinarčne dogodke, kot sta Most okusov in Koroška kuhna, ki nagovarjajo foodieje, željne druženja ob dobri hrani in lokalnih zgodbah. Za Predane mame pa Koroška ponuja varno, razpršeno in naravno okolje z visoko stopnjo gostoljubnosti in pogoji

za družinsko doživetje: obisk kmetij z živalmi, udeležbo pri kmečkih opravilih, spoznavanje zelišč, tradicionalne obrti in vključevanje v skupnostne običaje ter delavnice za otroke. Regija nudi tudi manjše in glamping nastanitve, kar omogoča podeželski stil bivanja in kvalitetno skupno preživljanje prostega časa v naravi, slednje predstavlja enega od vodilnih motivov ciljnih skupin.

Tabela 2: Ciljne skupine turistov

MOTIV	PERSONA	Temelj – viri/potenciali destinacije
DOŽIVETJE	Zeleni raziskovalci	Koroška regija razpolaga s številnimi temeljnimi turističnimi viri, ki omogočajo razvoj ponudbe za tri prednostne ciljne skupine: Zelene raziskovalce, Avanturiste in Aktivne družine. Za Zelene raziskovalce so ključni ohranjeni gozdni in gorski ekosistemi (Smrekovec, Uršlja gora, Pohorje, Peca), vodna krajina (Drava, Meža, izviri), trajnostna infrastruktura (kolesarska pot Štrekna), razpršene butične nastanitve in dediščina zeliščarstva ter gozdarstva. Avanturiste privlačijo razgibani reliefi, ki omogočajo gorsko kolesarjenje, pohodništvo, turne smuke, plezanje in edinstvena doživetja, kot je podzemno kolesarjenje v rudniku Pece ali zimske aktivnosti na Poseki ter v gorskem centru Kope. Aktivnim družinam regija ponuja izobraževalne poti, muzeje, doživetja na tematskih kmetijah, nezahtevne pohodniške in kolesarske poti ter lokalne prireditve s poudarkom na otrokom prijaznih vsebinah. Urbani ozaveščeni gostje pa na Koroškem najdejo možnosti za digitalni odklop, kakovostno lokalno kulinariko, dostopnost regije, kulturne vsebine v Slovenj Gradcu ter priložnosti za regeneracijo skozi velnes v naravi in počasna doživetja. Skupaj ti viri tvorijo močan potencial za razvoj avtentične, trajnostne in raznolike ponudbe, prilagojene vrednotam sodobnih potovalcev.
	Avanturisti	
	Aktivne družine	
DRUŽENJE	Družabni foodiji	Koroška s svojimi viri učinkovito nagovarja Družabne foodije in Predane mame. Za Družabne

	Predane mame	foodieje je ključen nabor avtohtonih jedi, kot so mežerli, mavžlji, kisló mleko in kruh iz droži, ter razvoj lokalne gastronomije v okviru pobude Dobrote Koroške. Regija omogoča doživetja kratkih prehranskih verig, sodelovanje z lokalnimi sirarji, pivovarji in zeliščarji ter kulinaríčne dogodke, kot so Most okusov, Koroška kuhna, Festival makaronflajša. Predane mame nagovarja z varnim, zelenim okoljem, obiskom kmetij z živalmi, delavnicami (zeliščarstvo, rokodelstvo), učnimi potmi ter družinam prijaznimi nastanitvami (glamping, kmetije), ki omogočajo kakovostno preživljanje časa z otroki in vključevanje v lokalno skupnost.
	Aktivni nostalgiki	
SKRB ZASE	Sproščeni eskapisti	Koroška s svojo tiho naravo, razpršeno poselitvijo in zeliščarsko tradicijo nudi idealne vire za Sproščene eskapiste in Večno mlade. Prvim omogoča umik v kočé, glamping izkušnje z gozdnimi kopelmi, apiterapijo ter zeliščne in sprostitevne programe. Večno mladi imajo dostop do nezahtevnih pohodniških poti, nordijske hoje, lokalno vodenih doživetij, rokodelskih in zeliščarskih delavnic ter manjših, udobnih nastanitev s prilagojeno prehrano. Regija obema skupinama omogoča regeneracijo, stik z naravo in počasna, počutju prijazna doživetja.
	Večno mladi	

Koroška s svojo neokrnjeno naravo, razpršeno poselitvijo in zeliščarsko tradicijo ponuja bogato podlago za razvoj turistične ponudbe, ki ustreza personama Sproščeni eskapisti in Večno mladi. Sproščeni eskapisti v regiji najdejo gozdne kopeli, tiha naravna območja, zeliščne obrede, apiterapijo, lokalno naravno kozmetiko, digitalni in urbani detox, namestitve za umik (npr. kočé, glamping) ter vodno sprostitev ob potokih in jezerih. Regija se zavezuje k razvoju neindustrijskega velnesa, ki temelji na tišini, stikih z lokalnim in počasnih doživetjih, skladnih z načeli Zelene sheme slovenskega turizma. Večno mladi pa na Koroškem najdejo pogoje za kakovostno aktivno staranje skozi pohodništvo po tematskih poteh, nordijsko hojo, vodenja z lokalnimi vodniki, delavnice zeliščarstva in rokodelstva ter nastanitve z visoko stopnjo osebnega stika in udobja. Naravni, kulturni in človeški viri regije omogočajo doživetja, ki so telesno dostopna, čustveno bogata in vrednostno usmerjena k zdravju, povezovanju in življenjskemu ravnovesju.

3.6 Razvojna področja

Strateško postavljamo sedem glavnih področjih razvoja turizma na Koroškem. Ta področja so ključna za uravnoteženost razvoja turizma, optimizacijo procesov strateškega upravljanja in izvajanja turizma, zagotavljanje uravnoteženega turizma in približevanja turizma razvitejšim regijam (npr. Julijske Alpe, slovenska Istra).

3.6.1 Organiziranost in upravljanje

Razvojno področje »Organiziranost in upravljanje« predstavlja temeljno strateško os pri oblikovanju sodobne, učinkovite in trajnostno naravnane turistične destinacije Koroška. V kontekstu strategije razvoja turizma do leta 2030 to področje zajema vzpostavitev in krepitev struktur, procesov, kadrovskih virov in mehanizmov sodelovanja, ki omogočajo usklajeno delovanje vseh ključnih akterjev – od občin, ponudnikov in lokalnih skupnosti do regijskih in nacionalnih institucij.

Trenutno stanje v regiji kaže na razdrobljenost upravljanja, pomanjkanje enotne turistične strategije ter omejeno povezanost med turističnimi deležniki. Ključna razvojna potreba je dodatna okrepitev regijske destinacijske organizacije, ki bo ključen nosilec strateškega razvoja turizma, promocije in produktnega vodenja regije, ter zagotavljanja systemskega financiranja razvoja in upravljanja turizma. Z namenom njenega strokovnega upravljanja mora postati bolj partnerska in operativno močna – sestavljena iz javnega sektorja, gospodarskih subjektov in predstavnikov civilne družbe. Smiselna je torej vzpostavitev Strokovnega sveta kot pomembnega organa upravljanja na ravni turistične destinacije Koroška. Določiti je potrebno pristojnosti, okrepiti kadrovske ekipo in povečati stabilne vire financiranja.

Učinkovito upravljanje vključuje tudi razvoj mehanizmov horizontalnega in vertikalnega povezovanja: povezovanje občin znotraj regije, povezovanje turistične ponudbe v zaokrožene produkte oziroma doživetja, sodelovanje med nosilci promocije in trženja ter navezovanje na nacionalne institucije (STO, MGTŠ, TZS, itd.). Pomembno je tudi, da se razvije skupni informacijski sistem, ki omogoča zbiranje, analiziranje in uporabo podatkov za strateške odločitve – od spremljanja nočitev in zadovoljstva gostov do analize ekonomskih učinkov turizma.

Sodobno upravljanje turizma mora temeljiti na načelih trajnosti, participacije in odgovornosti. To pomeni vključevanje lokalnih prebivalcev v oblikovanje politike turizma, preglednost odločanja, sistem spremljanja učinkov (monitoring kazalnikov) ter mehanizme za obvladovanje

rasti in ohranjanje kakovosti izkušnje. V ta namen je ključno razviti model sodelovalnega planiranja, redne strateške forume ter oblikovati dolgoročne razvojne vizije, ki vključujejo vse deležnike.

Poleg institucionalnih vidikov je pomemben tudi razvoj človeških virov – vzpostavitev regijskega znanja, usposabljanj, mentorstev in izmenjav dobrih praks, ki bodo omogočili profesionalizacijo upravljanja turizma. Koroška regija potrebuje voditeljstvo v turizmu, ki bo temeljilo na lokalni pripadnosti, strokovnosti in jasni razvojni naravnosti.

Ključni cilji so:

- 1. Okrepiti delovanje regijske destinacije organizacije Koroške (RRA Koroška) z ustanovitvijo Strokovnega sveta in jo jasno pozicionirati kot krovnega upravljalca turizma v regiji, ki povezuje občine, ponudnike, javne zavode in skupnosti v učinkovit sistem koordinacije in razvoja turizma.*
- 2. Vzpostaviti formalno mrežo TIC-ov in turističnih ponudnikov v regiji do leta 2026 s ciljem izboljšanja usklajenosti prenosa informacij, skupnega nastopa na trgu in systemske podpore obiskovalcem na lokalni ravni.*
- 3. Vzpostaviti sistem stalnega spremljanja učinkov turizma (monitoring in evalvacija) do konca leta 2026 z uporabo ključnih kazalnikov (nočitve, zadovoljstvo, okoljski odtis, trajnostni učinki), ki bodo omogočali podatkovno podprto načrtovanje in transparentno upravljanje.*
- 4. Vzpostaviti model vključevanja lokalnega prebivalstva v strateške odločitve v turizmu do leta 2027 z oblikovanjem participativnih forumov, delavnic in vključevanjem predstavnikov skupnosti v strokovni svet destinacije.*
- 5. Vzpostaviti sistem usposabljanj in prenosa znanja za destinacijsko upravljanje do leta 2026 z vsaj dvema programoma usposabljanj za zaposlene v turizmu, DMO-ju in TIC-ih, s ciljem profesionalizacije kadrov in dviga upravljaljskih kompetenc.*

3.6.2 Trženje

V kontekstu strategije turizma Koroške do leta 2030 trženje pomeni prehod iz razpršenega in reaktivnega komuniciranja v strateško, podatkovno podprto in usmerjeno trženje doživetij. Osnova učinkovitega trženja je prepoznavna identiteta destinacije, podkrepljena z resničnimi zgodbami, vizualno celoto in jasnim sporočilom: kaj Koroška je – in za koga.

Strateško trženje turistične destinacije Koroška do leta 2030 temelji na prehodu iz klasične promocije v oblikovanje vrednostno zasnovanega in vsebinsko poglobljenega komuniciranja, ki nagovarja sodobnega obiskovalca z občutkom za prostor, kulturo in trajnost. Ključni poudarek bo na pristnih zgodbah – o ljudeh, naravi, lokalnih običajih in življenjskem slogu, ki jih destinacija ne predstavlja kot atrakcije, temveč kot del življenja, v katerega je turist povabljen z empatijo in s spoštovanjem. Namesto tekmovanja z bolj razvitimi destinacijami po številu znamenitosti bo Koroška gradila svojo prepoznavnost v tem, da ni za vse, temveč za prave – za tiste, ki iščejo prostor miru, stik z naravo in oddih od vsakodnevnega hrupa.

V trženju se bo Koroška osredotočala na vrednote, ne le na destinacije in doživetja. To pomeni komunikacijo, ki temelji na naravnosti, spoštovanju prostora, medčloveškem stiku in počasnosti – v skladu z identiteto regije kot kraja "naravno drugačnega". Pomembna bo tudi digitalna transformacija trženja, ki vključuje sodobne kanale, interaktivne vsebine, vizualno pripovedovanje zgodb ter uporabo podatkov za ciljno nagovarjanje segmentov. V tem okviru bo Koroška vstopala v strateška partnerstva z STO in drugimi regijami (npr. Zahodna alpska Slovenija), kar bo okrepilo njeno prepoznavnost tudi zunaj meja države. S celostnim, usklajenim in vrednostno obarvanim trženjem bo Koroška postala destinacija, ki je ne izbereš zato, ker jo poznaš – temveč zato, ker te nagovori.

Temeljene usmeritve destinacijskega trženjskega spleta so:

1. Produkt (turistična izkušnja)
 - a. Turistični produkt Koroške temelji na butičnih, avtentičnih in trajnostnih doživetjih. Glavni stebri vključujejo: pohodništvo, kolesarjenje, kulturno in rudarsko dediščino, kulinariko, gozdna doživetja, outdoor aktivnosti ter povezovanje z lokalnimi ljudmi. Vsak produkt mora biti oblikovan kot celovita izkušnja s poudarkom na zgodbi, lokalnih posebnostih, jasno razvitih in komuniciranih atributih, skladnih z vizijo ter s poudarkom na kakovosti izvedbe.
2. Cena (vrednost in cenovna politika)
 - a. Cenovna strategija temelji na vrednosti, ki jo gost prejme – ne na najnižji ceni. Koroška se ne pozicionira kot destinacija množičnega turizma, zato mora cenovna politika odražati butično naravo ponudbe (npr. glamping, vodene ture, degustacije). Pomembna je tudi usklajenost cen med ponudniki in preglednost za gosta. Vrednost se kaže tudi v neekonomskih (za destinacijo) in nematerializiranih (za turista) koristih turizma.

3. Promocija (komunikacija in podoba destinacije)
 - a. Komunikacija mora biti usklajena, vizualno konsistentna in čustveno privlačna. Temelji na avtentičnih zgodbah in trajnostnih vrednotah. Uporabljajo se digitalni kanali (splet, družbena omrežja, e-mail marketing), fizični materiali (brošure, zemljevidi), sodelovanja s STO, sejmi in sodelovanje s komunikatorji (specializirani vplivneži, ambasadorji).
4. Prodajni kanali (Place)
 - a. Prodaja doživetij mora potekati prek lastne spletne strani destinacije, povezane z rezervacijskimi sistemi, regionalnimi TIC-i ter ključnimi mednarodnimi platformami. Pomembna je tudi prisotnost v sistemih STO ter fizična dostopnost informacij pri lokalnih TIC-ih in nastanitvenih ponudnikih.
5. Ljudje (osebje, lokalna skupnost)
 - a. V turizmu so ljudje bistvo izkušnje. Na Koroškem so to vodniki, gostitelji, TIC osebje, ponudniki in prebivalci. Profesionalnost, prijaznost in lokalno znanje so ključne konkurenčne prednosti. Potrebna so stalna usposabljanja in sistem mentorstva.
6. Procesi (organizacija in izvedba storitev)
 - a. Turistične storitve morajo biti učinkovito, zanesljivo in prijazno izvedene. To vključuje rezervacijske sisteme, dobro označene poti, pravočasne informacije in brezhibno izvedbo programov. Procesi morajo biti digitalno podprti in usklajeni med različnimi akterji v regiji.
7. Fizični dokazi (otipljivost neotipljivega)
 - a. Ker je turistična storitev neotipljiva, morajo fizični dokazi – kot so spletna podoba, fotografije, označbe na terenu, logotipi, materiali in urejenost destinacije – vizualno potrjevati obljubljeni izkušnji. Vzdušje prostora, urejenost TIC-ov in občutek lokalnosti so ključni nosilci podobe.
8. Politika
 - a. Trženje turizma na Koroškem mora biti usklajeno z nacionalnimi dokumenti, kot sta Strategija razvoja turizma v Sloveniji do 2028 in Zelena shema slovenskega turizma (ZSST), ter z regijskimi strateškimi dokumenti. Pomembna naloga RRA Koroška je zagotavljanje politične podpore s strani občin, soudeležbo deležnikov pri oblikovanju politike trženja in delovanje v skladu z načeli trajnostnega razvoja, vključevanja skupnosti ter odgovornega gostoljubja. Politika trženja mora tudi spodbujati uporabo slovenskega turističnega

znamčenja (I Feel Slovenia) in krepi pozicijo turistične znamke Koroške (Koroška: Zakladnica presenečenj) oziroma jo preusmeriti v naravno najbolj primerno (Koroška: naravno drugačna) v vseh njenih pojavnih oblikah.

9. Razpoložljiva sredstva

- a. Učinkovito trženje ni mogoče brez ustreznih finančnih in kadrovskih virov. Ključni vir predstavljajo občinska in regijska sredstva, razpisi STO in MGTŠ, evropski projekti (npr. Interreg, ESRR, EKSRP, LAS) ter prihodki od turistične takse. Razviti je treba tudi mehanizme za skupno financiranje promocije, v katere so vključeni ponudniki (npr. promocijski prispevek, participativna kampanja). Poleg tega mora regija investirati v človeške vire, saj kakovost promocije ni odvisna le od razpoložljivih finančnih sredstev, temveč od sposobnosti ljudi, ki znajo oblikovati in deliti turistično zgodbo regije.

Ključni cilji so:

1. *Okrepiti celostno znamko destinacije Koroška do leta 2026 z jasno opredeljeno osveženo identiteto, slogom vizualnega komuniciranja, temeljnimi zgodbami in tržnim pozicioniranjem ("Koroška – naravno drugačna").*
2. *Povečati digitalno prisotnost regije na ciljnih trgih do leta 2028 s sodobno zasnovano spletno platformo, aktivnim nastopom na vsaj 5 digitalnih kanalih (Meta, Google, YouTube, booking portali, STO kanali) ter z uporabo digitalnega zgodbarjenja in ciljnega oglaševanja.*
3. *Dodatno okrepiti sistem skupne promocije za vse koroške občine in TIC-e do leta 2027 z usklajenimi materiali, skupno predstavitvijo na sejnih in digitalnih kanalih ter letnim koledarjem kampanj v sodelovanju z RDO in STO.*
4. *Razviti promocijske vsebine za najmanj 5 ciljnih segmentov gostov do leta 2026 (npr. družine, aktivni pari 50+, pohodniki, kulturni radovedneži, trajnostni turisti), s prilagojenimi sporočili, fotografijo, jeziki in kanali.*
5. *Uvesti sistem za spremljanje učinkovitosti trženja (ROI) do leta 2026, ki vključuje analitiko spletnega obiska, dosege kampanj, število konverzij (npr. rezervacije, prenosi vodnikov) ter spremljanje sprememb v prepoznavnosti destinacije.*

3.6.3 Podatkovno podprto odločanje

Koroška regija se trenutno sooča z omejenim dostopom do ažurnih, celovitih in ciljno usmerjenih podatkov, ki bi omogočali strateško usmerjanje turizma na vseh ravneh – od promocije in produktnega razvoja do spremljanja trajnostnih učinkov in podpirali taktične

trženjske pristope. Razvojno področje podatkovno podprtega odločanja zajema vzpostavitev sistematičnega zbiranja, analiziranja in uporabe podatkov za strateške, taktične in operativne odločitve v turizmu. To vključuje spremljanje ključnih kazalnikov, kot so nočitve, obisk, struktura gostov, sezonskost, zasedenost, izdatki gostov, zadovoljstvo obiskovalcev, vplivi na okolje, pa tudi zaznave lokalnega prebivalstva o turizmu. Ti podatki morajo biti dostopni, ažurni in zbrani na ravni destinacije – z uporabo nacionalnih virov (npr. SURS, STO, eTurizem, NIST), lastnih analiz (npr. ankete, digitalna analitika) ter s sodelovanjem s TIC-i in ponudniki.

Razvojno področje »Podatkovno podprto odločanje« v okviru strategije turizma koroške regije do 2030 zajema vzpostavitev učinkovitega sistema zbiranja, spremljanja, analiziranja in uporabe podatkov na način, ki podpira strateško in operativno upravljanje turizma. Temelj tega razvoja bo aktivna vključitev regije v Nacionalni informacijski sistem za turizem (NIST), ki ga vzpostavlja STO. NIST bo omogočil dostop do celovitih, ažurnih in primerljivih podatkov o turističnih tokovih, nočitvah, zasedenosti kapacitet, izdatkih gostov, vedenjskih vzorcih obiskovalcev, učinkih promocije, spletnih iskanjih, trajnostnih kazalnikih in drugih ključnih vidikih. S tem bo Koroška pridobila orodje za spremljanje trga v realnem času, primerjavo s sorodnimi regijami, prepoznavanje trendov ter podlago za hitre in premišljene odločitve.

Pomembno je, da koroška regija oblikuje notranje kapacitete (v okviru RRA oz. bodočega RDO), ki bodo odgovorne za povezovanje lokalnih podatkovnih virov (npr. TIC-i, ponudniki, dogodki, ankete) s sistemom NIST. Podatkovna podpora bo omogočila oblikovanje ciljno usmerjenih promocijskih kampanj, optimizacijo produktov glede na vedenje gostov, spremljanje učinkov razvoja ter pripravo letnih poročil in strateških priporočil za deležnike. Sodelovanje v NIST pomeni tudi večjo transparentnost do občin in lokalne skupnosti, saj bodo ključni kazalniki (npr. turistična taksa, obisk, zadovoljstvo) podlaga za skupne odločitve. Regija bo lahko v sistemu oblikovala vizualne prikaze (ang. dashboard) za notranjo rabo ter poročanje javnosti, kar prispeva k večjemu zaupanju in legitimnosti turizma kot razvojne dejavnosti.

Ključni cilji so:

1. *Razviti sistem dopolnilnih lokalnih kazalnikov za specifične vidike trajnostnega turizma v regiji: do konca leta 2026 oblikovati kazalnike, ki niso zajeti v NIST, kot so:*
 - a. *Zadovoljstvo lokalnega prebivalstva s turizmom.*
 - b. *Delež lokalnih produktov v turistični ponudbi.*
 - c. *Stopnja vključenosti ranljivih skupin v turizmu (npr. mladi, starejši, ženske).*
 - d. *Število participativnih dogodkov ali oblik sodelovanja skupnosti v turizmu.*

- e. *Stopnja ponovne uporabe in zmanjšanja odpadkov v turističnih objektih.*
- f. *Obseg lokalnih dobaviteljskih verig.*

Ti kazalniki bodo omogočali bolj celostno spremljanje družbenih in ekoloških učinkov turizma na Koroškem.

2. *Vzpostaviti sistem za redno zbiranje in posodabljanje ključnih kazalnikov turizma v regiji*
 - a. *Do leta 2026 določiti metodologijo in odgovorne nosilce za spremljanje nočitev, sezonskosti, povprečne dobe bivanja, profila gostov, trajnostnih praks in zadovoljstva.*
3. *Razviti analitične kapacitete znotraj RRA oz. RDO Koroška*
 - a. *Do leta 2027 zagotoviti najmanj eno usposobljeno osebo ali partnersko organizacijo za obdelavo, interpretacijo in predstavitev podatkov na razumljiv način za različne deležnike.*
4. *Uvesti redna javno dostopna letna poročila o razvoju in napredku turizma v regiji*
 - a. *Od leta 2027 naprej z vizualiziranimi kazalniki, trendi in priporočili, ki bodo dostopni občinam, medijem, partnerjem in javnosti.*
5. *Uporabiti podatke za usmerjanje razvojnih, trženjskih in produktnih odločitev*
 - a. *Do leta 2030 zagotoviti, da se ugotovitve o vedenju obiskovalcev, učinkih promocije, uspešnosti produktov in odzivih lokalnega okolja sistematično vključujejo v letne načrte razvoja, trženja, oblikovanja doživetij in usmerjanja vlaganj.*

3.6.4 Kakovost

Razvojno področje kakovosti v okviru strategije turizma koroške regije do 2030 zajema vzpostavitev sistemskega pristopa k zagotavljanju, spremljanju in spodbujanju kakovostne turistične izkušnje, ki bo skladna z vrednotami regije: avtentičnost (pristnost), trajnost, toplina, profesionalnost in spoštovanje prostora. Cilj ni poenotenje, temveč usklajenost kakovostne izkušnje v vseh stikih gosta z destinacijo – od spletnega iskanja in rezervacije do obiska TIC-a, nastanitve, prehrane, aktivnosti in komunikacije z domačini.

Ključni elementi zagotavljanja kakovosti v turizmu do leta 2030 so:

1. Znamka kakovosti destinacije Koroška: vzpostavitev regijske znamke kakovosti (npr. Koroška – pristno), ki bo temeljila na naboru merljivih in vrednotno usmerjenih kriterijev za vključitev ponudnikov. Znamka ne bo namenjena izključevanju, temveč

razvojnemu procesu: ponudniki bodo pridobili znak kot priznanje za svojo usmerjenost v kakovost, obiskovalec pa bo dobil zagotovilo za verodostojno, lokalno in profesionalno storitev.

2. Kriteriji za vključitev v znamko kakovosti, ki bodo vključevali:
 - a. uporabo lokalnih surovin in sodelovanje z lokalnimi akterji,
 - b. spoštovanje ekoloških standardov,
 - c. usposobljenost osebja in spoštljiv odnos do gosta,
 - d. skladnost z vrednotami destinacije,
 - e. vključevanje v skupne promocijske in razvojne aktivnosti.
3. Proces spremljanja in podpore kakovosti: vzpostavitev procesa stalnega izboljševanja kakovosti: redne povratne informacije gostov (npr. enotna anketa po obisku), evalvacije zadovoljstva z obiskom, letna samoocena ponudnikov, mentorska podpora in usposabljanja v okviru RRA oz. RDO. Z namenom spodbujanja učenja, ne sankcioniranja, bo kakovost razumljena kot skupni razvojni proces.
4. Vključevanje v nacionalne in evropske standarde: Koroška bo kakovost vpenjala tudi v širše okvirje, kot so Zelena shema slovenskega turizma (ZSST), standardi ETIS/GSTC, ter sodelovala z STO in drugimi regijami pri razvoju nacionalnega okvira kakovosti v turizmu. Na ta način bo lokalna kakovost podprta tudi z mednarodnim priznanjem.
5. Povezovanje z izvajalci projekta Spodbujanje kratkih dobavnih verig – Koroška košta: projekt se osredotoča na oskrbo z lokalno hrano in spodbujanje kratkih dobavnih verig, omogoča prepoznavnost rokodelske dejavnosti, hkrati pa odkriva potenciale za oblikovanje turističnih produktov. Izvajalci projekta: LAS Mežiške doline, LAS Mislinjske in Dravske doline 2027.

Ključni cilji so:

1. *Vzpostaviti regijsko znamko kakovosti turistične ponudbe destinacije Koroška*
 - a. *Do leta 2027 kot prepoznavno oznako za ponudnike, ki dosegajo standarde kakovosti, trajnosti in lokalne avtentičnosti, s ciljem, da se do leta 2030 v znamko vključi vsaj 50 % ponudnikov iz regije.*
2. *Opredeliti skupne standarde kakovosti za vključitev v znamko*
 - a. *Do leta 2026 oblikovati nabor vrednostnih in izvedbenih kriterijev (npr. uporaba lokalnih virov, odnos do gosta, spoštovanje narave), v sodelovanju z deležniki iz regije, ob podpori RRA Koroška.*
3. *Vzpostaviti sistem za spremljanje in evalvacijo kakovosti izkušnje obiskovalca*

- a. *Do leta 2027 uvesti enotni mehanizem za zbiranje povratnih informacij (npr. digitalna anketa, QR kode), ter ga uporabiti za letna poročila o kakovosti izkušnje in priporočila za izboljšave.*
4. *Zagotoviti podporo ponudnikom za doseganje in ohranjanje standardov kakovosti*
 - a. *Z uvedbo rednih usposabljanj, mentorskega programa in letne samoocene za ponudnike, z začetkom v letu 2026, da se kakovost razume kot proces, ne kot pogoj (v)izključevanja.*
5. *Vključiti regijsko znamko kakovosti v promocijske aktivnosti in kanale destinacije*
 - a. *Do leta 2028 zagotoviti, da so ponudniki z znakom kakovosti vidno predstavljeni na spletnih straneh, v katalogih, na zemljevidih in v skupnih doživetjih, ter s tem okrepiti zaupanje gostov v celostno izkušnjo regije.*

3.6.5 Infrastruktura in investicije

Razvoj infrastrukture v turizmu na Koroškem do leta 2030 bo temeljil na načelih razpršenega, zelenega in povezovalnega razvoja. Regija mora v prihodnjih letih vlagati predvsem v mehko, naravi prijazno infrastrukturo, ki podpira razvoj ključnih produktov (pohodništvo, kolesarjenje, kulinarika, kulturna dediščina, doživetja na prostem) in omogoča boljšo dostopnost, varnost in interpretacijo prostora. Pomembno vlogo bodo imeli tudi trajnostni prevozi, urejeni informacijski centri, digitalna opremljenost, manjši prenočitveni objekti z višjo dodano vrednostjo ter prenove objektov z dediščinskim značajem (npr. rudniški objekti, kozolci, stare kmetije). Infrastrukturalne investicije morajo prispevati k dvigu kakovosti izkušnje pa tudi k razbremenjevanju okolja, zmanjševanju avtomobilskega prometa ter dostopnosti za ranljive skupine.

Koroška regija mora oblikovati regijski načrt investicijskih prioritet na področju turizma, ki bo usklajen med občinami, podprt z analizo potreb in zasnovan v sodelovanju z deležniki. Ključno bo tudi zagotavljanje dostopa do sredstev – tako iz EU skladov kot nacionalnih virov, ob podpori RRA Koroška kot koordinatorja priprave projektov in kandidiranja na razpise.

Ključni cilji so:

1. *Vzpostaviti regijsko usklajen načrt turistične infrastrukture s prioritarnimi investicijami*
 - a. *Do leta 2027 pripraviti prostorsko in vsebinsko usklajen dokument med vsemi občinami Koroške (Regijski prostorski plan in Regionalni razvojni program), ki določa ključne investicije v podporo strateškim turističnim produktom (npr.*

- razgledni stolpi, razgledne ploščadi, naravna in kulturna dediščina, glamping, plovnost na reki Dravi, gorski centri, itn.).*
2. *Povečati obseg vlaganj v trajnostno in mehko infrastrukturo, do leta 2030 vzpostaviti ali prenoviti vsaj:*
 - a. *40 km dodatnih infrastrukturno urejenih kolesarskih poti s ciljem povezati vse 3 doline,*
 - b. *200 km označenih kolesarskih povezav po gozdnih cestah in manj prometnih lokalnih cestah,*
 - c. *50 km označenih tematskih pohodnih poti,*
 - d. *15 km dodatnih trailov v bike parkih,*
 - e. *10 informacijskih točk s fizično ali digitalno podporo,*
 - f. *5 novih kolesarskih počivališč,*
 - g. *10 parkirišč z e-mobilnostjo,*
 - h. *vzpostavitev regijskega sistema izposoje e-koles,*
 - i. *1 večji in 10 manjših naravi prijaznih nastanitvenih enot (npr. glamping, kozolci).*
 3. *Spodbuditi prenovo in ponovno uporabo objektov kulturne dediščine v turistične namene*
 - a. *Do leta 2030 obnoviti vsaj 5 objektov z dediščinsko vrednostjo (rudniški objekti, stare domačije, kozolci, kašče, železarski objekti, gozdarski objekti) kot interpretativne, nastanitvene ali večnamenske točke z vključitvijo lokalne skupnosti.*
 4. *Spodbuditi razvoj postajališč za avtodome (PZA) ter urejenih kampov*
 - a. *Do leta 2030 vzpostaviti vsaj 5 novih PZA ter 3 urejene kampe.*
 5. *Razširiti regijsko podporno okolje za pripravo in vodenje investicijskih projektov*
 - a. *Nadaljevati in predvsem širiti prepoznavnost RRA Koroška (Invest Koroška) kot podpornega okolja za investicijske projekte, ki vključuje svetovanje na področju investicij, projektne dokumentacije, povezovanje investorjev in nosilcev idej, iskanje virov investicij, ipd.*
 6. *Zagotoviti sofinanciranje infrastrukturnih projektov iz nacionalnih in evropskih virov*
 - a. *Do leta 2030 kandidirati z vsaj 10 infrastrukturnimi projekti na razpise (npr. Interreg, EKSRP, Kohezijski sklad, MGTŠ) ter vzpostaviti dolgoročne mehanizme financiranja s pomočjo destinacijske organizacije (npr. namenski sklad, promocijski prispevek, povezava s turistično takso).*
 7. *Zagotoviti ustrezno turistično interpretacijo kulturne in naravne dediščine:*
 - a. *ureditev informacijsko-interpretacijskega centra Regijskega parka Pohorje,*
 - b. *razvoj doživetij apiturizma in čebelarstva,*

- c. ureditev razglednega stolpa na Kopah (Mislinja),
- d. sprehod po vulkanu v Črni na Koroškem,
- e. posodobitev in ureditev muzejskih zbirk na Ribnici na Pohorju,
- f. obnova objektov muzejskega območja Stara železarna Ravne na Koroškem,
- g. Park Poljana in Park Jezero (Prevalje),
- h. ureditev interpretacije Hude luknje (Mislinja),
- i. nadgradnja interpretacije Pistrov grad (Vuzenica),
- j. vodne fontane Šumc (Mežica),
- k. Dvorec Radlje ob Dravi,
- l. obnova Pušnikovega skednja (Vuzenica),
- m. Doživljajski park Uršlja gora (Ravne na Koroškem),
- n. Naravni park ob ribiškem domu (Dravograd),
- o. Pahernikove poti (Radjlje ob Dravi),
- p. obnova Štrukljeve hiše (Črna na Koroškem),
- q. celovita rekonstrukcija Muzeja Mojmira Sepeta (Črna na Koroškem)
- r. obnova in dopolnitev vsebin v rudarskem in etnološkem muzeju (Črna na Koroškem),
- s. razvoj in nadgradnja tematskih poti (vsaj ena nova v vsaki lokalni destinaciji)
- t. razvoj Olimpijske poti in Naravnega parka Bistra (Črna na Koroškem),
- u. razvoj in nadgradnja številnih učnih ter tematskih poti v regiji,
- v. Kienhofen – obnova pritličja in kleti (Muta),
- w. revitalizacija in obnova objekta Kulturni dom (Podvelka),
- x. revitalizacija in digitalizacija arheološkega parka pri sv. Juriju na Legnu (Slovenj Gradec),
- y. adaptacija in revitalizacija prostorov v prizidku Rojstne hiše Huga Wolfa (Slovenj Gradec),
- z. nadgradnja interpretacij Paviljonov na Poljani (Prevalje),
- aa. Brusnikova bajta na Šentanelu (Prevalje),
- bb. vzpostavitev sistema s črtnimi kodami – pohodne poti na območju Občine Prevalje (Prevalje),
- cc. nadgradnja interpretacije mestnega jedra Slovenj Gradca z digitalnimi orodji,
- dd. obnova in nove vsebine v nekdanji »ubožni hiši« v Slovenj Gradcu,
- ee. rekonstrukcija prireditvenega prostora v atriju Graščine Rotenturn.

8. *Revitalizacija mestnih središč s turistično valorizacijo:*
 - a. *revitalizacija mestnega jedra Slovenj Gradec,*
 - b. *ureditev trškega jedra Muta,*
 - c. *ureditev mestnega jedra Mežica,*
 - d. *ureditev mestnega jedra Radlje ob Dravi,*
 - e. *ureditev območja ob železniški postaji v Mislinji.*
9. *Vzpostavitev in nadgradnja trajnostne mobilnosti:*
 - a. *Štrekna bus,*
 - b. *Kolesarski vlak,*
 - c. *Geopark bus,*
 - d. *Kope bus.*
10. *Ureditev plovnosti reke Drave:*
 - a. *nadgradnja vstopnih mest v reko,*
 - b. *ureditev prehoda hidroelektrarn za kajake in kanuje,*
 - c. *ureditev uredb o plovbi s plovili na motorni pogon.*
11. *Nadgradnja gorskih centrov, kopališč in vodnih parkov:*
 - a. *nadgradnja bazenskega kompleksa Aqualatio Slovenj Gradec z novimi zunanjimi bazenskimi kapacitetami,*
 - b. *nadgradnja ponudbe ob Vodnem parku Radlje ob Dravi,*
 - c. *ureditev termalnega parka Jenina,*
 - d. *ureditev pokritega bazena ali velnesa na Kopah in Ribnici na Pohorju,*
 - e. *nadgradnja žičniških naprav in zasneževanja.*
12. *Nadgradnja rekreacijske in športne infrastrukture:*
 - a. *Športna dvorana v Slovenj Gradcu in na Ravnah na Koroškem,*
 - b. *umetna igrišča za nogomet,*
 - c. *Večnamenska dvorana Kope,*
 - d. *motorični parki,*
 - e. *pumptracki,*
 - f. *gibalni parki,*
 - g. *urbani parki,*
 - h. *Ferata Mučevo,*
 - i. *Plezalni center Prevalje.*

3.6.6 Trajnost

V koroški regiji je trajnost način življenja, ki temelji na sobivanju z naravo, preprostosti, trdem delu in povezanosti skupnosti. Naloga turističnega sektorja je, da ta duh ohranja, nadgradi in ga prevede v konkretna načela, merila in prakse, ki usmerjajo vsak vidik razvoja – od produktov in infrastrukture do upravljanja in trženja.

Razvojno področje trajnosti bo osredotočeno na vključevanje deležnikov v Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST), uporabo mednarodnih standardov trajnosti (npr. GSTC, ETIS), vzpostavitev sistema za spremljanje trajnostnih kazalnikov ter aktivno vlogo skupnosti pri oblikovanju smernic in odločitev. Pomembna bo tudi povezava z drugimi področji – infrastrukturo, kakovostjo, promocijo in podatki – saj mora trajnost prežemati celoten sistem, ne le posameznih ukrepov.

Poseben poudarek bo tudi na okoljski učinkovitosti ponudbe (npr. energetska in vodna učinkovitost, ravnanje z odpadki), socialni trajnosti (dostopnost, vključevanje ranljivih skupin, spoštovanje lokalnega ritma) ter gospodarski trajnosti (poštene cene, lokalna preskrba, zmanjšanje odvisnosti od množičnega turizma). Vendar je na Koroškem v kontekstu trajnosti potrebno izpostaviti tudi človeka – tako obiskovalca kot prebivalca. Turizem je potrebno razvijati tako, da krepi družbeno ravnovesje: povezuje ljudi, omogoča nove priložnosti za zaposlitev, spodbuja medgeneracijsko sodelovanje, omogoča dostopnost storitev in ohranja občutek pripadnosti.

V koroški regiji je družbena trajnost še posebej pomembna zaradi majhnih, razpršenih skupnosti, kjer turizem ne sme preglasiti osnovnih funkcij prostora, temveč jih dopolnjevati. Prebivalce je potrebno vključevati v oblikovanje turistične ponudbe, v upravljanje turizma ter v neposredne konkretne koristi – ekonomske, socialne in kulturne. Ključno je tudi, da turizem ne dviga stroškov bivanja, ne povzroča prostorske napetosti in ohranja občutek varnosti, miru in domačnosti. Pomembna vrednota bo spoštovanje lokalnega ritma življenja, kar pomeni, da se turistične aktivnosti in dogodki prilagajajo tudi potrebam krajev in ne obratno.

Ključni cilji so:

- 1. Z vključitvijo vseh občin v Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST) vzpostaviti enoten okvir za trajnostni razvoj regije*

- a. *Do leta 2030 vključiti 50 % občin Koroške v ZSST, vzpostaviti sistem rednega poročanja in certificiranja ter v promocijo vključiti pridobljene trajnostne znake.*
2. *Vzpostaviti sistem za spremljanje družbenih in okoljskih učinkov turizma*
 - a. *Do leta 2027 določiti in redno spremljati ključne kazalnike (npr. zadovoljstvo prebivalcev, hrup, prometna obremenitev, izraba naravnih območij, dostopnost storitev) z letnimi poročili za deležnike in javnost.*
3. *Aktivno vključiti lokalno prebivalstvo v načrtovanje in sooblikovanje turizma*
 - a. *Z uvedbo letnih participativnih delavnic, javnih razprav in vključevanjem predstavnikov skupnosti v svet destinacije ter z izvedbo vsaj ene skupnostno oblikovane turistične zgodbe v vsaki dolini do leta 2028.*
4. *Spodbujati vključevanje ranljivih in manj zastopanih skupin v turizem*
 - a. *Z ukrepi za izboljšanje dostopnosti do doživetij za gibalno ovirane, spodbujanjem ženskega podjetništva v turizmu, vključevanjem mladih v interpretacijo in oblikovanje programov ter s podporo vsaj 5 projektom do leta 2030.*
5. *Okrepiti zavest o trajnosti med turističnimi ponudniki in obiskovalci*
 - a. *Z uvedbo letnega regijskega programa ozaveščanja (izobraževanja, komunikacijske kampanje, zelena priporočila za obiskovalce), s ciljem vključitve vsaj 70 % certificiranih ponudnikov v ukrepe ozaveščanja o pomenu in prakticanju trajnosti do leta 2030 in tržne materializacije trajnostne orientacije destinacije in ponudnikov.*

3.6.7 Visoka dodana vrednost

Visoka dodana vrednost v turizmu koroške regije pomeni razvoj produktivnega, vključujočega in dolgoročno vzdržnega turizma, ki ustvarja večjo gospodarsko korist z manjšo količino obremenitev – za prostor, prebivalce in infrastrukturo. Cilj ni »več turistov«, temveč boljši turisti, ki ostanejo dlje, porabijo več, cenijo kakovost, iščejo pristna doživetja in spoštujejo kraj, ki ga obiščejo. Pri tem seveda slediti kriterijem STO za doseganje statusa vodilne oziroma destinacije s pomembno vlogo v nacionalnem turističnem ekosistemu.

V tem okviru visoka dodana vrednost pomeni:

- razvoj butičnih in personaliziranih doživetij z zgodbo, vodstvom in s trajnostjo;
- povezovanje ponudnikov v celostne produkte z višjo ceno in večjo uporabno vrednostjo;

- uporabo lokalnih virov (hrana, materiali, znanje), ki ostajajo v regiji;
- ustvarjanje družbenih učinkov (lokalne zaposlitve, socialno podjetništvo, ohranjanje dediščine);
- dvig kakovosti nastanitve, gostoljubja in vodenja.

Koroška mora oblikovati poslovne modele, ki omogočajo večjo donosnost z nižjo odvisnostjo od množičnosti. Ključna bo tudi podpora podjetnikom in investitorjem za razvoj doživetij, ki ciljajo na zavestnega gosta z višjimi pričakovanji in pripravljenostjo na višjo porabo. Temeljni viri, s katerimi regija lahko gradi konkurenčno prednost z visoko dodano vrednostjo, so:

- Rudarska, železarska, gozdarska in umetniška dediščina kot edinstven kulturni kapital (npr. Mežica, Črna na Koroškem, Ravne na Koroškem, Radlje od Dravi).
- Zgodovinska in kulturna dediščina (srednjeveško jedro Slovenj Gradec).
- Zgoščeni gozdovi, planine, vodni viri – naravna krajina z visoko doživljajsko vrednostjo in pristnimi doživetji.
- Lokalno znanje, spomini in delovne vrednote – ne le za prikaz, temveč za dialog.
- Tradicija ustvarjanja – medicarska, svečarska in lectarska večstoletna tradicija z vizijo nadaljnjega razvoja.
- Majhni, osebni ponudniki z možnostjo prilagoditve in pristnega odnosa.
- Neobremenjenost prostora z množičnim turizmom – redkost in mir postaneta konkurenčna prednost.

Visoka dodana vrednost turistične ponudbe koroške regije temelji na edinstveni kombinaciji avtentičnosti prostora, naravnih virov, kulturne dediščine in osebnega stika z lokalnimi ljudmi. Ključni elementi ponudbe, ki tvorijo osnovo za razvoj doživetij z višjo vrednostjo, vključujejo skrbno zasnovana doživetja z zgodbo in vodenjem – kot so vodeni ogledi nekdanjih rudarskih naselij z domačini, zeliščarski pohodi po gozdovih, tiha doživetja v naravi, doživetja nabiralništva, izkustvo večstoletne tradicije ustvarjanja, sprehod ob srednjeveškem mestnem obzidju in večerni pogovori ob ognju. Koroška kulinarika, ki temelji na lokalnih surovinah in tradicionalnih jedeh, ima velik potencial za nadgradnjo v butične gastronomske izkušnje – v sodelovanju z malimi kmeti, čebelarji, pivovarji in zeliščarji. Kot primer navedimo kuharsko delavnico priprave in peke rženega kruha, poseben degustacijski meni z lokalno kulinariko v moderni preobrazbi, košarice lokalnih dobrot, ki si jih gostje lahko privoščijo tudi v naravi, dogodki, posvečeni domači kulinariki (v kontekstu obstoječe Koroške kuhine, Mosta okusov in sorodnih), degustacijska moštna klet, izdelava jedi in pijač lokalnega pomena, prikaz starih običajev, ki so še živi v okolju in zanimivi za obiskovalce.

Pomemben vir visoke dodane vrednosti so tudi pristne nastanitvene enote – od prenovljenih kozolcev, skednjev in rudarskih hiš, holcarskih bajt, obnovljenih meščanskih hiš do glamping enot v naravi (na primer, ob Ivarčkem jezeru, ob Dravi, v višinskih krajih z razgledi na dolino, v Pahernikovih gozdovih), kjer obiskovalec ne najde le počitka, temveč tudi stik s prostorom. Ponudbo nadgrajuje živost lokalne obrti in dediščine: obiskovalci lahko ne le opazujejo, temveč tudi sodelujejo pri izdelavi železarskih predmetov, zeliščnih pripravkov ali izkusijo tradicijo lectarstva, svečarstva in medicarstva. Naravna krajina – razgibani gozdovi, planine in reke – pa postaja prizorišče za t. i. turizem umika, kjer gost išče tišino, počasnost in prostor za odklop – bodisi z digitalnim detoksom, meditativnimi praksami ali zgolj z bivanjem v preprostem okolju.

Visoko dodano vrednost Koroške gradijo tudi nematerialni viri, kot so delovne vrednote; pripovedi o rudarjih, flosarjih, železarjih, gozdarjih in kmetih; močna identiteta skupnosti in neobremenjenost prostora z množičnim turizmom. To omogoča razvoj doživetij, ki so iskrena, spoštljiva in redka – in prav v tej redkosti leži največja konkurenčna prednost regije. Takšna doživetja ne potrebujejo množic, temveč obiskovalce, ki znajo ceniti prostor, ljudi in zgodbo – in so zanje pripravljene tudi plačati več.

Tudi razvoj posebnih dogodkov regije, ki presegajo meje klasičnih okvirov in ne posegajo bistveno v naravno okolje, je izrednega pomena. Taki dogodki so:

- a) prireditve kulturnega značaja, ki zaradi specifičnosti izbire prostora (travniki, gozdna jasa, gramozna jama, park, atrij graščine) in spoja znanih umetnikov z domačimi ustvarjajo pomembne sinergije (npr. ARS fest, Jazz Ravne, Slovenjgraško poletje) za razvoj in promocijo lokalne ustvarjalnosti
- b) športne prireditve (npr. I Feel Slovenia Inline World Cup, K24 Ultra trail, mednarodni turnir v judu Koroška open, košarkarski turnir Slovenia Ball ...), ki privabijo obiskovalce iz tujine in prinašajo dobro promocijo regije v kontekstu športnega turizma,
- c) kulinarčni festivali, ki podpirajo lokalno kulinariko (npr. Koroška kuhna, Most okusov, SG gostilna),
- d) mednarodni festivali (npr. SHOTS, Mirovniški festival, glasbena tekmovanja in dogodki ...), ki z zgoščenim dogajanjem in vključevanjem tujih gostov odpirajo poti medkulturne izmenjave,
- e) festivali, ki krepijo tradicijo okolja, a jo v moderni preobleki delajo zanimivo za turiste (npr. Srednjeveški preludij, Radljevanje).

Ključni cilji so:

- 1. Razviti najmanj 10 butičnih, avtentičnih in trajnostnih turističnih doživetij z visoko dodano vrednostjo do leta 2030, ki vključujejo interpretacijo naravne in kulturne dediščine, vodenje z lokalnimi pripovedovalci, uporabo lokalnih surovin in so oblikovani za manjše skupine obiskovalcev.*
- 2. Doseči vsaj 50 % povprečne dnevne porabe obiskovalca na ravni Slovenije, z razvojem kakovostnejših doživetij, večje integracije lokalnih ponudnikov v pakete in ciljno promocijo zavestnih gostov z višjo kupno močjo.*
- 3. Povezati vsaj 60 % certificiranih ponudnikov v integrirane tematske pakete ali doživetja do leta 2030 v sodelovanju z RDO, TIC-i in lokalnimi mrežami ter jih vključiti v skupno promocijo regije kot destinacije za kakovostna doživetja.*
- 4. Zmanjšati odvisnost od množičnih in nizkocenovnih modelov turizma do leta 2030 z usmerjenim trženjem v ciljne segmente (npr. green luxury, aktivni par 50+, slow tourism) ter preusmeritvijo promocijskih aktivnosti na vsebine z visoko vsebinsko in estetsko vrednostjo in usklajenim delovanjem ponudnikov.*
- 5. Digitalizacija doživetij z namenom razvoja atraktivne turistične ponudbe, skladne z razvojem tehnologije in trendov znotraj turizma (npr. digitalizacija tradicije steklarstva na Pohorju, digitalizirana doživetja s prikazom zgodovine in sodelovanjem obiskovalcev v Dvorcu Radlje, digitalizacija s prikazom zgodovine v srednjeveškem mestnem jedru Slovenj Gradca ...).*

Tabela 3: Povzetek politik in ukrepov

Politika organiziranosti in upravljanja		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
7	Fiksno	Tekoče
	107.000 EUR	13.000 EUR
Politika trženja		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
12	Fiksno	Tekoče
	420.000 EUR	106.000 EUR
Politika podatkovno podprtega odločanja		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
2	Fiksno	Tekoče
	5.000 EUR	2.000 EUR
Politika kakovosti		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
4	Fiksno	Tekoče
	70.000 EUR	4.000 EUR
Politika infrastrukture in investicij		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
5	Fiksno	Tekoče
	130.200.000 EUR	18.000 EUR
Politika trajnostnega razvoja in upravljanja		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
4	Fiksno	Tekoče
	2.070.000 EUR	55.000 EUR
Politika visoke dodane vrednosti		
Ukrepi (število)	Finančni okvir	
5	Fiksno	Tekoče
	70.000 EUR	30.000 EUR

4 POLITIKE IN UKREPI

Uresničevanje vizije in ciljev strategije razvoja turizma v koroški regiji do leta 2030 temelji na jasno zastavljenem naboru razvojnih področij, ki usmerjajo vsebinsko in operativno delovanje destinacijskega managementa. Za vsako od teh področij so v nadaljevanju opredeljene usmerjevalne politike in konkretni izvedbeni ukrepi, ki omogočajo sistematičen, merljiv in usklajen razvoj regije kot celostne, trajnostno usmerjene regionalne turistične destinacije.

Strategija temelji na sedmih ključnih razvojnih področjih: Organiziranost in upravljanje, Trženje, Podatkovno podprto odločanje, Kakovost, Infrastruktura in investicije, Trajnost ter Visoka dodana vrednost. Ta področja so medsebojno povezana in skupaj tvorijo celovit okvir, ki podpira razvoj konkurenčnega, vključujočega in odpornega turizma na območju Koroške. Vsako področje ima svojo razvojno logiko, hkrati pa prispeva k skupnim ciljem regije: dvigu prepoznavnosti, višji kakovosti izkušnje, večji vključenosti skupnosti ter gospodarskemu, prostorskemu in družbenemu ravnotežju.

V nadaljevanju so za vsako razvojno področje predstavljene temeljne politike (načela in pristopi, ki vodijo razvoj), izvedbeni ukrepi (aktivnosti in projekti), ključni nosilci, časovni okvirji ter možnosti financiranja (nacionalni in EU viri, turistična taksa, zasebna vlaganja). Na ta način strategija preide iz ravni usmeritev v raven praktične izvedbe – kjer vizija postane praksa, in kjer se odgovornosti, sredstva in cilji srečajo v konkretnih razvojnih korakih.

4.1 Politika organiziranosti in upravljanja

Namen politike organiziranosti in upravljanja je vzpostaviti učinkovit, profesionalen, dolgoročno vzdržen in integriran sistem razvoja in upravljanja turizma v koroški regiji, ki temelji na sodelovanju vseh ključnih deležnikov, jasni delitvi odgovornosti, povezovanju občin ter usklajevanju interesov lokalnih skupnosti, gospodarstva in naravnega okolja.

Ključni cilj politike je operativna vzpostavitev regijske destinacijske organizacije (RDO), ki bo delovala kot nosilec razvojnih in promocijskih aktivnosti ter zagotovila strokovno podporo pri načrtovanju, koordinaciji in izvajanju strategije turizma. Poleg tega politika podpira vzpostavitev mehanizmov horizontalnega sodelovanja med občinami in ponudniki ter vertikalne usklajenosti z nacionalnimi in evropskimi strukturami (STO, MGTŠ, evropske mreže). S to politiko se krepi vodenje na osnovi podatkov, skupnih vrednot in razvojne vizije, pri čemer so ključni poudarki na profesionalizaciji kadrov, vključevanju skupnosti v odločitve, transparentnosti ter dolgoročni finančni stabilnosti sistema. Močna organiziranost in dobro

upravljanje sta predpogoj za uspešno izvajanje vseh drugih razvojnih področij strategije in za ustvarjanje dodane vrednosti za obiskovalce in prebivalce regije.

Tabela 4: Programi in/oziroma ukrepi organiziranosti in upravljanja

UKREP DM1	Regijska destinacijska organizacija
CILJ	Realizacija prenovljene sistematizacije strateških in operativnih funkcij RDO-ja in LTO-jev ter optimizacija delovanja TIC-ov
AKTIVNOSTI	Realizacija usklajene sheme sodelovanja v kontekstu optimizacije delovanja TIC-ov, funkcij RDO-ja in LTO-jev, dogovori z lokalnimi entitetami za integracijo v njihove procese, implementacija, evalvacija
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Vse lokalne turistične entitete in občine koroške regije
TERMINSKI PLAN	2025: postopna implementacija usklajene sheme 2026: nadaljnja implementacija in morebitne korekcije sheme glede na evalvacijo 2027: dokončna implementacija 2027–2030: letna evalvacija in morebitne korekcije sheme
OKVIRNI PRORAČUN	2.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	STO, MGTS
UKREP DM2	Model regijskega razvoja in upravljanja turizma
CILJ	Razvoj sistema finančne participacije nosilcev turistične ponudbe
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev ogrodja sistema in glavnih partnerskih aktivnosti, opredelitev finančne strukture sistema, opredelitev operativnega izvajanja sistema, način evalvacije realiziranih aktivnosti
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Nosilci turistične ponudbe
TERMINSKI PLAN	2025: osnutek sistema in prva javna predstavitev, konkretizacija sistema na podlagi odzivov nosilcev turistične ponudbe 2026: vzpostavitev sistema in pričetek realizacije 2027–2030: realizacija sistema in vsakoletna evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	3.000 EUR (večji del aktivnosti je opredeljen v TR5)
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, nosilci turistične ponudbe
UKREP DM3	Imidž destinacije Koroška
CILJ	Poenotenje zunanega izgleda turistično informacijskih centrov in drugih komunikacijskih kanalov
AKTIVNOSTI	Analiza sedanjega izgleda TIC-ov in drugih informacijskih kanalov, predlog rešitve poenotenja skladno s tržno znamko Koroška, vpeljava sprememb
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	TIC Radlje ob Dravi, TIC Vuzenica, TIC Dravograd, TIC Ravne na Koroškem, TIC Črna na Koroškem, TIC Slovenj Gradec, TIC Mislinja
TERMINSKI PLAN	2026: analiza sedanjega izgleda, predlog rešitve poenotenja 2027: vpeljava sprememb z namenom vizualnega poenotenja
OKVIRNI PRORAČUN	20.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občina Radlje ob Dravi, Občina Vuzenica, Občina Dravograd, Občina Ravne na Koroškem, Občina Črna na Koroškem, Občina Slovenj Gradec, Občina Mislinja
UKREP DM4	Kadrovske kapacitete regionalnega razvoja in izvajanja turizma
CILJ	Oblikovanje in izvajanje izobraževalnih modulov za turistične delavce
AKTIVNOSTI	Zasnova kurikuluma, organizacija izobraževanj in delavnic, evalvacija
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško

SODELUJOČI/IZVAJALEC	Vse lokalne turistične entitete, občine, nosilci turistične ponudbe, zunanji strokovni izvajalci, Koroška galerija likovnih umetnosti
TERMINSKI PLAN	2025–2030: letna zasnova kurikulumuma glede na potrebe deležnikov in dogajanje znotraj panoge, izvajanje izobraževanj ter delavnic enkrat do dvakrat letno, sprotne evalvacije izvedenih izobraževanih vsebin
OKVIRNI PRORAČUN	5.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, MGTS, ESSR
UKREP DM5	Vključujoč razvoj in upravljanje destinacije
CILJ	Redna srečanja s turističnimi deležniki, redno obveščanje deležnikov in integracija lokalne skupnosti
AKTIVNOSTI	Tematsko usmerjena srečanja turističnih deležnikov. Vzpostavitev sistema rednega obveščanja (določitev orodja za obveščanje, nabora vsebin, vizualnega izgleda, baze prejemnikov – segmentacija, frekventnost pošiljanja), redna realizacija obveščanja, evalvacija. Spodbujanje vsebinske participacije lokalne skupnosti na spletni platformi – sprejemanje pobud, mnenj, predlogov za in o turizmu na Koroškem na spletni platformi. Letni regijski turistični forum.
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	TIC-i, LTO-ji
TERMINSKI PLAN	2025: organizacija prvega rednega srečanja, vzpostavitev sistema rednega obveščanja, realizacija sistema rednega obveščanja, evalvacija 2026: sestanek z LTO-ji na temo vključevanja lokalnih skupnosti, vzpostavitev sistema vključevanja (spletna platforma), določitev vsebin, prva realizacija 2026–2030: redna srečanja s turističnimi deležniki (1 do 2-krat letno), redno obveščanje deležnikov, evalvacija aktivnosti, prilagajanje sistema 2027–2030: redno letno vključevanje lokalne skupnosti in redna letna evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	6.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije
UKREP DM6	Sistem razvoja kakovostnih kadrov
CILJ	Kadrovske štipendije in podporno okolje praktičnega izobraževanja, dijaška in študentska praksa
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev sistema kadrovskih štipendij znotraj panoge turizma, oblikovanje sistema izvajanja strokovne prakse
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Regijska štipendijska shema, Ministrstvo za delo, družine in socialne zadeve, Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije, Srednja šola Slovenj Gradec, Višja strokovno šola Slovenj Gradec, Koroška galerija likovnih umetnosti
TERMINSKI PLAN	2026: usklajevalni sestanki z relevantnimi deležniki, osnutek programa kadrovskih štipendij in sistema izvajanja strokovne prakse 2027: konkretizacija programa kadrovskih štipendij in strokovne prakse, vzpostavitev sistema za realizacijo programa 2028: prvo izvajanje programa kadrovskih štipendij in strokovne prakse, evalvacija 2029–2030: izvajanje programa kadrovskih štipendij in strokovne prakse, evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	100.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, Ministrstvo za delo, družine in socialne zadeve
UKREP DM7	Strateški razvoj destinacije
CILJ	Ustanovitev strokovnega sveta za turizem
AKTIVNOSTI	Nadziranje zagotavljanja kakovosti, sistem certificiranja, spodbujanje najboljših praks

NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Občine koroške regije, LTO-ji, Fakultete za turizem, Slovenska turistična organizacija, predstavniki kulturnih institucij
TERMINSKI PLAN	2026: priprava podlag in pravilnika za delovanje sveta 2027: imenovanje članov, ustanovitev sveta in začetek delovanja 2028–2030: redna srečanja (najmanj 2x letno), priprava priporočil za razvoj turizma, vključevanje v oblikovanje in evalvacijo strategij
OKVIRNI PRORAČUN	4.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije

4.2 Politika trženja

Namen politike trženja v okviru strategije turizma koroške regije do 2030 je zagotoviti povezano, prepoznavno in podatkovno podprto tržno delovanje regije, ki bo temeljilo na identiteti Koroške kot zelenega, mirnega in avtentičnega prostora z visoko doživljajsko in kulturno vrednostjo. Cilj politike je, da se skozi usmerjeno trženje razvija ciljna struktura gostov, ki so skladni z vizijo regije – gostje, ki iščejo stik z naravo, lokalno hrano, kulturno zgodbo, tišino in trajnostno naravnano izkušnjo.

Politika podpira skupni regijski nastop občin, ponudnikov in TIC-ov, pri čemer se celotna destinacija gradi kot enotna tržna zgodba, prilagojena različnim ciljnim segmentom: aktivni pari 50+, green experience seekers, družine v iskanju miru, ljubitelji rudarske, železarske, gozdarske dediščine, slow turisti in digitalni nomadi. Pri tem je ključno vsebinsko trženje, grajeno na avtentičnih zgodbah, vizualni privlačnosti prostora, lokalnih ljudi in vrednotah regije.

Trženje se mora izvajati s pomočjo sodobnih digitalnih orodij, analitike obnašanja gostov in prepoznavnosti produktov. Ključna naloga politike je tudi zagotavljanje, da se Koroška učinkovito pozicionira znotraj nacionalnega sistema znamčenja (I Feel Slovenia), vključi v kampanje STO ter razvije lastne digitalne kanale, ki temeljijo na zgodbah, ki so verodostojne, ne množične – in ki pripovedujejo Koroško takšno, kot jo lokalni prebivalci dejansko živijo.

Tabela 5: Programi in/oziroma ukrepi trženja

UKREP TR1	Tržna znamka
CILJ	Krepitev tržne znamke Koroška v komunikacijskih aktivnostih turističnih deležnikov
AKTIVNOSTI	Spodbujanje uporabe elementov tržne znamke, pomoč pri umeščanju TZ Koroška na področju komunikacije, grafičnega oblikovanja in vsebinskega marketinga
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične entitete, občine in nosilci turistične ponudbe
TERMINSKI PLAN	2026: vzpostavitev enostavnega priročnika s smernicami ter primeri dobre prakse, distribucija priročnika do turističnih deležnikov 2027–2030: redno letno obveščanje glede priročnika, svetovanje glede umeščanja TZ v komunikacijske aktivnosti deležnikov, vsakoletna evalvacija

	uspešnosti umeščanja TZ Koroška skozi komunikacijske kanale turističnih deležnikov
OKVIRNI PRORAČUN	4.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije
UKREP TR2	Enovito komunikacijsko okolje
CILJ	Enovita grafična podoba zunanjih označevalnih tabel
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev priročnika umeščanja vizualne podobe tržne znamke Koroška za namene zunanjih označevalnih tabel
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026: strokovna razprava z relevantnimi javnostmi na temo vzpostavitve enovitih grafičnih rešitev, izbor izvajalca za vzpostavitev priročnika 2027–2030: implementacija rešitev znotraj občin in evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	60.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije
UKREP TR3	Destinacijski P & R sistem
CILJ	Destinacijska spletna stran
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev prenovljene spletne strani koroska.si
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Zunanji strokovni izvajalci, turistični deležniki
TERMINSKI PLAN	2025–2026: postavitve nove spletne strani 2027–2030: redna posodabljanja spletne strani v skladu z zakonodajo, uporabniško izkušnjo ter novostmi znotraj turistične ponudbe regije
OKVIRNI PRORAČUN	30.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	občine koroške regije, STO
UKREP TR4	Sistem integriranega pospeševanja prodaje
CILJ	Pospeševanje prodaje z borzami, B2B dogodki in sejemskimi predstavitvami
AKTIVNOSTI	Strateški izbor turističnih borz, B2B dogodkov ter sejemskih predstavitev, priprava aktivnosti za omenjene dogodke, realizacija nastopa na dogodkih, evalvacija po dogodkih
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične organizacije, nosilci turistične ponudbe, poslovni pogodbeni partnerji
TERMINSKI PLAN	2025–2030: kontinuirano izvajanje promocijskih aktivnosti znotraj sistema integriranega pospeševanja prodaje
OKVIRNI PRORAČUN	25.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO
UKREP TR5	Digitalna promocija in prodaja
CILJ	Skupne promocijske digitalne kampanje ter vzpostavitev e-mail marketinga
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev sistema skupnih digitalnih kampanj znotraj ukrepa DM2, realizacija kampanj, evalvacija Izbor orodja za e-mail marketing, vzpostavitev sistema e-mail marketinga, vzpostavljanje baze, vsebinsko načrtovanje, operativna izvedba obveščanja, evalvacija
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične organizacije, nosilci turistične ponudbe, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2025: koncept sistema finančne participacije nosilcev turistične ponudbe 2025: pregled orodij e-mail marketinga, izbor, vzpostavitev sistema, vsebinski in izvedbeni plan, pridobivanje baze, realizacija obveščanja, evalvacija 2026–2030: letna izvedba skupnih kampanj, evalvacija 2026–2030: realizacija obveščanja po e-mailu, evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	30.000 letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, nosilci turistične ponudbe, STO
UKREP TR6	Družbena omrežja - destinacija

CILJ	Izboljšanje komunikacijskega nastopa na družbenih omrežjih Facebook, Instagram in YouTube Vzpostavitev družbenega omrežja TikTok
AKTIVNOSTI	Facebook in Instagram: vpeljava uredniškega plana objav, spremljanje analitičnih podatkov in njihova evalvacija, izobraževanja, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje kreativnih vsebin, digitalno oglaševanje, redna komunikacija s sledilci, spodbujanje odzivov sledilcev, digitalno oglaševanje YouTube: uredniški plan objav, spremljanje analitičnih podatkov in njihova evalvacija, izobraževanja, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje kreativnih vsebin, redna komunikacija s sledilci, spodbujanje odzivov sledilcev, digitalno oglaševanje TikTok: analiza nastopa drugih destinacij in relevantnih konkurenčnih turističnih deležnikov, načrt vzpostavitve komunikacijskega kanala, plan vsebin, spremljanje analitike in evalvacija, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje novih kreativnih vsebin, komunikacija s sledilci, spodbujanje odzivov sledilcev, digitalno oglaševanje
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	Facebook, Instagram in YouTube 2025: evalvacija sedanjega nastopa na družbenem omrežju, vzpostavitev uredniškega plana, spremljanje analitike in evalvacija, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje novih kreativnih vsebin (video vsebine, grafike, vsebinski marketing), digitalno oglaševanje 2026–2030: redni uredniški plani, spremljanje analitike in evalvacija, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje novih kreativnih vsebin (video vsebine, grafike, vsebinski marketing), digitalno oglaševanje, spodbujanje odzivov sledilcev TikTok 2026: analiza nastopa drugih destinacij, načrt vzpostavitve, priprava idejnih zasnov za video vsebine, spremljanje analitike in evalvacija, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje novih kreativnih vsebin, komunikacija s sledilci, spodbujanje odzivov sledilcev, digitalno oglaševanje 2027–2030: aktivno ali kampanjsko upravljanje profila, priprava idejnih zasnov za video vsebine, spremljanje analitike in evalvacija, spremljanje trendov in sorodnih destinacij ter turističnih deležnikov, ustvarjanje novih video vsebin, komunikacija s sledilci, spodbujanje odzivov sledilcev, digitalno oglaševanje
OKVIRNI PRORAČUN	15.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO
UKREP TR7	Tiskani promocijski materiali
CILJ	Posodobitev promocijskih materialov Koroške in novi promocijski materiali
AKTIVNOSTI	Pregled obstoječih promocijskih materialov, koncept njihove vsebinske posodobitve in grafične osvežitve, koncept novih promocijskih materialov, oblikovanje materialov, posredovanje materialov na pomembne turistične točke
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026: pregled obstoječih promocijskih materialov, koncept vsebinske in grafične osvežitve, koncept novih promocijskih materialov, oblikovanje materialov, posredovanje materialov na pomembne turistične točke 2027–2030: redno posodabljanje vsebin, posodobitve vsebine in vizuali, ponatisi, posredovanje materialov na pomembne turistične točke
OKVIRNI PRORAČUN	25.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije
UKREP TR8	Dogodki kot orodja pospeševanje obiska
CILJ	Povečanje obiska destinacije

AKTIVNOSTI	Diseminacija vprašalnika za identifikacijo ključnih dogodkov koroške regije, dogovori z organizatorji glede vsebinske in finančne podpore RDO-ja dogodkom, vsebinska in finančna podpora dogodkom, evalvacija
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Organizatorji dogodkov znotraj koroške regije
TERMINSKI PLAN	2025: diseminacija vprašalnika za identifikacijo ključnih dogodkov koroške regije med organizatorje dogodkov, analiza dogodkov, identifikacija ključnih dogodkov Koroške 2026: dogovori z organizatorji glede vsebinske in finančne podpore RDO-ja dogodkom 2026–2030: vsebinska in finančna podpora dogodkom, evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	3.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, organizatorji dogodkov
UKREP TR9	Družbena omrežja – ponudniki
CILJ	Obvladovanje digitalnih trženjskih kanalov
AKTIVNOSTI	Vključevanje deležnikov v vodilna družbena omrežja na področju turizma, usposabljanja za obvladovanje vodilnih družbenih omrežij na področju turizma, vzpostavitev digitalne (AI) podpore obvladovanju družbenih omrežij
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2025: poziv deležnikom za vključevanje v vodilna družbena omrežja destinacije 2026–2030: usposabljanja za obvladovanje vodilnih družbenih omrežij na področju turizma, vzpostavitev digitalne (AI) podpore obvladovanju družbenih omrežij
OKVIRNI PRORAČUN	4.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, ESSR, Norveški mehanizem
UKREP TR10	Turizem 365
CILJ	Razvoj celoletne turistične ponudbe
AKTIVNOSTI	Analiza trga na področju celoletne turistične ponudbe, načrtovanje novih produktov in storitev, realizacija produktov, trženjske aktivnosti produkta
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško, lokalne turistične organizacije, turistični ponudniki
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026–2030: analiza trga, načrtovanje novih produktov, povezovanje znotraj turistične panoge, podpora pri realizaciji, trženjska podpora produktom
OKVIRNI PRORAČUN	80.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, ESSR, Norveški mehanizem
UKREP TR11	Butičnost
CILJ	Razvoj butičnih doživetij
AKTIVNOSTI	Identifikacija potencialnih butičnih doživetij (kulinarična, naravna, kulturna), mentoriranje ponudnikov, povezovanje z regionalnimi zgodbami, priprava pilotnih produktov, promocija
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Turistični ponudniki, lokalne turistične organizacije, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026–2027: identifikacija potencialnih butičnih doživetij 2028–2030: mentoriranje ponudnikov, povezovanje z regionalnimi zgodbami, priprava pilotnih produktov, promocij 2030: evalvacija programa butičnih doživetij
OKVIRNI PRORAČUN	150.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, LAS-i, STO, ESSR, Norveški mehanizem
UKREP TR12	Razvoj (digitalnih) doživetij

CILJ	Razvoj in promocija visokokakovostnih turističnih doživetij s poudarkom na digitalnih orodjih
AKTIVNOSTI	Pregled obstoječih visokokakovostnih turističnih produktov, načrtovanje novih, povezovanje s turističnimi deležniki, podpora turističnim deležnikom pri realizaciji produktov, trženjske aktivnosti produkta
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Turistični ponudniki, lokalne turistične organizacije, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2027–2030: analiza trga, načrtovanje novih produktov, povezovanje znotraj turistične panoge, podpora pri realizaciji, trženjska podpora produktom
OKVIRNI PRORAČUN	100.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, LAS-i, STO, MGTŠ, ESRR, Norveški mehanizem

4.3 Politika podatkovno podprtega odločanja

Namen politike podatkovno podprtega odločanja je vzpostaviti sistematičen, empirično utemeljen in transparenten okvir za strateško, taktično in operativno upravljanje turizma v koroški regiji. Kakovostne, ažurne in ciljno usmerjene informacije so temelj učinkovitega odločanja na vseh ravneh – od promocije in razvoja produktov do spremljanja trajnostnih učinkov in zadovoljstva deležnikov. Politika spodbuja razvoj integriranih virov podatkov, nadgradnjo analitičnih kapacitet ter vključitev v nacionalne sisteme, kot je NIST, s čimer bo omogočeno sprotno spremljanje trendov, primerjava z drugimi regijami ter priprava utemeljenih razvojnih odločitev in politik.

Tabela 6: Programi in/oziroma ukrepi podatkovno podprtega odločanja

UKREP PPO1	Sistem monitoringa razvoja in upravljanja turizma
CILJ	Empirično podprto upravljanje in razvoj turizma
AKTIVNOSTI	Spremljanje glavnih turističnih tokov, prihodov in nočitev na Koroškem, primerjalne analize na ravni države in ostalih držav, osvajanje NIST
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Statistični urad Slovenije, STO, deležniki
TERMINSKI PLAN	2025: postavitve okvirjev spremljanja podatkov, prve interpretacije in obveščanje zainteresirane javnosti 2026–2030: mesečno spremljanje podatkov, kvartalno obveščanje zainteresirane javnosti, usposabljanje deležnikov za uporabo NIST
OKVIRNI PRORAČUN	2.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, MGTŠ
UKREP PPO2	Monitoring zadovoljstva
CILJ	Merjenje zadovoljstva lokalnega prebivalstva in obiskovalcev
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev spletnega vprašalnika za kontinuirano merjenje zadovoljstva lokalnega prebivalstva in turistov, diseminacija vprašalnika med lokalno prebivalstvo in turiste, interpretacija podatkov, barometer
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične organizacije, občine, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026: sestanek na temo merjenja zadovoljstva z lokalnimi turističnimi organizacijami ter občinami, vzpostavitev spletnega vprašalnika, njegova diseminacija, evalvacija podatkov 2027–2030: morebitne posodobitve vprašalnika, diseminacija, interpretacija podatkov

OKVIRNI PRORAČUN	5.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, MGTŠ, LTO-ji

4.4 Politika kakovosti

Namen politike kakovosti v turizmu koroške regije je vzpostaviti sistem, ki kakovosti ne razume le kot skladnost s pričakovanji gosta, temveč kot skupno vrednoto in kulturo delovanja celotne destinacije. Kakovost v tem okviru pomeni usklajenost med obljubo, izkušnjo in vplivom – na gosta, lokalno skupnost in prostor. Temelji na viziji regije kot zelene, avtentične in butične destinacije, kjer je vsak stik z obiskovalcem priložnost za izgradnjo zaupanja, prepoznavnosti in dolgoročnega odnosa.

Ta politika se osredotoča na skupno vodenje kakovosti, v katerega so vključeni ponudniki, občine, turistično gospodarstvo, TIC-i in prebivalci. Vzpostavlja se odprta kultura sodelovanja in učenja, kjer kakovost ni formalna zahteva, temveč dinamičen proces stalnega izboljševanja. Ključno orodje te politike je regijska znamka kakovosti, ki ponuja priznanje tistim, ki dosegajo visoko raven vsebinske, doživljajske in trajnostne kakovosti – pri čemer vključuje merila, kot so lokalna vpetost, osebna gostoljubnost, okoljska odgovornost in profesionalno vodenje izkušnje. S tem pristopom se krepi tudi sposobnost regije, da se prilagaja spremembam na trgu, razvija inovativne produkte in gradi povezave z drugimi razvojnimi področji strategije – zlasti s trženjem, visoko dodano vrednostjo in trajnostjo. Kakovost tako postane osrednji gradnik ugleda Koroške kot zaupanja vredne destinacije, ki ne obljublja več, temveč uresničuje bolje – v prid tako obiskovalcem kot prebivalcem.

Tabela 7: Programi in/oziroma ukrepi kakovosti

UKREP KA1	Register deležnikov s funkcijami v turističnem ekosistemu
CILJ	Vzpostavitev in upravljanje registra lokalnih turističnih vodnikov
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev registra lokalnih turističnih vodnikov z licenco za vodnike, usposabljanja vodnikov, promocija baze vodnikov skozi različne komunikacijske kanale, vzpostavljanje odnosov z relevantnimi deležniki, ki potrebujejo lokalne turistične vodnike (LTO-ji, občine, poslovna javnost)
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Občine koroške regije in lokalne turistične organizacije
TERMINSKI PLAN	2025: predstavitev predloga destinacijskega registra turističnih vodnikov in njegova potrditev Svetu regije, predstavitev deležnikom 2026: lansiranje regijskega registra, vpis turističnih vodnikov, dogodek za širšo javnost, srečanje z aktualnimi turističnimi vodniki destinacije 2027–2030: redno posodabljanje registra, promocija lokalnih turističnih vodnikov, vzpostavljanje odnosov z relevantnimi deležniki, ki potrebujejo lokalne turistične vodnike, usposabljanja za nove turistične vodnike in hkrati osvežitev licenc obstoječih vodnikov, srečanja z aktualnimi turističnimi vodniki destinacije
OKVIRNI PRORAČUN	3.000 EUR letno

VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, lokalne turistične organizacije
UKREP KA2	Sistem spremljanja turističnega ekosistema
CILJ	Spremljanje in operacionalizacija aktualnega dogajanja v turizmu
AKTIVNOSTI	Spremljanje aktualnih trendov na področju turizma ter smiselna vpeljava teh v aktivnosti RDO-ja ter LTO-jev
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	STO, Evropska potovalna agencija, Svetovna turistična organizacija
TERMINSKI PLAN	2026–2030: spremljanje in analiza trendov, obveščanje zainteresirane javnosti o aktualnih trendih in turističnemu dogajanju – enkrat do dvakrat letno
OKVIRNI PRORAČUN	1.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije
UKREP KA3	Znamka Kakovost Koroške
CILJ	Zagotavljanje kakovostne turistične izkušnje z visoko dodano vrednostjo
AKTIVNOSTI	Oblikovanje, implementacija in evalvacija sistema
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	OPZ, STO, deležniki, izobraževalne institucije
TERMINSKI PLAN	2026–2027: oblikovanje in implementacija sistema Kakovost Koroške (oblikovanje sistema, vsebina kriterijev, analiza trenutne ponudbe, uskladitev s turističnimi deležniki in strokovno javnostjo) 2027: implementacija sistema delovanja znamke Kakovost Koroške, promocija 2027–2030: izvajanje sistema znamke Kakovost Koroške, promocija in evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	50.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, LAS-i, STO, MGTŠ, ESRR, Norveški mehanizem
UKREP KA4	Integracija v nacionalne in mednarodne okvirje kakovosti
CILJ	Povečati prepoznavnost destinacije ter spodbujati razvoj trajnostnega in kakovostnega turizma
AKTIVNOSTI	Identifikacija relevantnih nacionalnih in mednarodnih programov kakovosti (npr. Europe Best Destinations, Slovenia Unique Experience), priprava in oddaja prijav za vključitev v izbrane programe, prilagajanje ponudbe ter storitev zahtevam posameznega programa, promocija vključitve v programe kakovosti skozi različne komunikacijske kanale, organizacija delavnic za turistične deležnike na temo pomena certifikatov kakovosti
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične organizacije, turistični ponudniki, STO, zunanji svetovalci za kakovost
TERMINSKI PLAN	2026: analiza možnosti vključitve v programe kakovosti, sestanki z relevantnimi deležniki, priprava potencialnih prijav 2027: oddaja prijav, začetek implementacije zahtev 2028–2030: redno spremljanje zahtev programov, nadgrajevanje kakovosti storitev, promocija doseženih standardov kakovosti
OKVIRNI PRORAČUN	20.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, LAS-i, STO, MGTŠ, ESRR, nosilci turistične ponudnike

4.5 Politika infrastrukture in investicij

Namen politike razvoja turistične infrastrukture in investicij v koroški regiji je vzpostaviti prostorsko in vsebinsko usklajen sistem vlaganj v podporno, interpretativno in doživljajsko infrastrukturo, ki podpira trajnostna turistična doživetja, varuje prostor ter izboljšuje kakovost bivanja za obiskovalce in lokalne prebivalce. Osrednje vodilo je razvoj infrastrukture, ki ne spodbuja množičnosti, temveč povečuje dodano vrednost izkušnje, omogoča dostopnost in ohranja naravno ter kulturno identiteto regije.

Politika podpira usmerjeno vlaganje v mehko in zeleno infrastrukturo – kot so pohodne in kolesarske poti, počivališča, interpretacijske točke, TIC-i, nastanitvena infrastruktura s poudarkom na kritičnem manku celovitega nastanitvenega objekta in manjših enot, dediščinski objekti, ter razvoj trajnostne mobilnosti in digitalne opremljenosti prostora. Infrastrukturni razvoj mora slediti produktni usmeritvi regije (npr. pohodništvo, dediščina, kulinarika, tišina), kar postavlja in utrjuje namen investicij kot sredstvo za strateški razvoj turizma.

Poseben poudarek politike je na vzpostavitvi regijskega načrta investicijskih prioritet, ki vključuje vse koroške občine, temelji na analizi potreb in prostorskih danosti ter omogoča skupno nastopanje pri črpanju nacionalnih in evropskih sredstev. Ob tem politika spodbuja oblikovanje modelov javno-zasebnega partnerstva, lokalne gradnje, rabe naravnih materialov ter preudarno upravljanje z investicijami, ki zasledujejo dolgoročno vzdržnost – okoljsko, ekonomsko in socialno.

Tabela 8: Programi in/oziroma ukrepi infrastrukture in investicij

UKREP PII	Investicijski portfelj
CILJ	Povečanje turistične zmogljivosti destinacije Koroška
AKTIVNOSTI	Identifikacija razpisnih priložnosti, finančnih spodbud in investicij, pomoč pri prijavih na razpise, informiranje deležnikov, pobude znotraj infrastrukturnega področja za koroško regijo, spodbujanje občin k pripravi prostorskih aktov, ki omogočajo turistične gradnje, spodbujanje občinskega sofinanciranja razvoja kapacitet, povezovanje, privabljanje in iskanje investicijskih priložnosti, promocija destinacije za njeno boljše investicijsko prognozo
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	STO, Koroška gospodarska zbornica in drugi organi
TERMINSKI PLAN	2025–2030: identifikacija razpisnih priložnosti in finančnih spodbud, pomoč pri prijavih na razpise, informiranje deležnikov, pobude znotraj infrastrukturnega področja za koroško regijo, spodbujanje občin k pripravi prostorskih aktov, ki omogočajo turistične gradnje, spodbujanje občinskega sofinanciranja razvoja kapacitet, povezovanje, privabljanje in iskanje investicijskih priložnosti, promocija destinacije za njeno boljše investicijsko prognozo
OKVIRNI PRORAČUN	50.000.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, nosilci turistične ponudbe, MGTŠ

UKREP PI2	Regionalna investicijska podpora
CILJ	Krepitev službe za koordinacijo investicijskih projektov
AKTIVNOSTI	Svetovanje potencialnim podjetnikom za razvoj novih turističnih produktov, spodbujanje butičnih doživetij, podpora pri razvoju poslovnih modelov – delavnice, mentoriranje, povezovanje s podpornim okoljem, obveščanje podjetnikov o aktualnih razpisih, pomoč pri prijavi na razpise, podpora v okviru MPIK, podpora pri razvoju ponudbe v skladu z zelenim turizmom
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško (Mrežni podjetniški inkubator Koroške, Invest Koroška)
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Koroška gospodarska zbornica, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2025–2030: svetovanje potencialnim podjetnikom za razvoj novih turističnih produktov, spodbujanje butičnih doživetij, podpora pri razvoju poslovnih modelov – delavnice, mentoriranje, povezovanje s podpornim okoljem, obveščanje podjetnikov o aktualnih razpisih, pomoč pri prijavi na razpise, podpora v okviru MPIK, podpora pri razvoju ponudbe v skladu z zelenim turizmom
OKVIRNI PRORAČUN	10.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije
UKREP PI3	Spodbujanje javno-zasebnih partnerstev
CILJ	Spodbujanje razvoja trajnostnih turističnih projektov skozi javno-zasebna partnerstva (JZP)
AKTIVNOSTI	Identifikacija potencialnih modelov JZP za Koroško (npr. upravljanje objektov, skupni produkti), delavnice in informativni dogodki o JZP, podpora pri pripravi investicijskih projektov z elementi JZP
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Občine, investitorji, Koroška gospodarska zbornica, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2025–2030: oblikovanje modelov JZP, izvedba pilotnega primera (npr. vodenje centra za obiskovalce), informiranje in povezovanje partnerjev
OKVIRNI PRORAČUN	8.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, zasebni investitorji, evropski kohezijski skladi
UKREP PI4	Razvoj infrastrukture
CILJ	Povečanje dostopnosti, privlačnosti in kakovosti osnovne turistične infrastrukture
AKTIVNOSTI	Razvoj trajnostne, kolesarske in pohodniške infrastrukture, prenova in uporaba objektov kulturne dediščine, turistična interpretacija kulturne in naravne dediščine, revitalizacija mestnih središč, ureditev plovnosti na Dravi, nadgradnja gorskih centrov, kopališč in vodnih parkov, nadgradnja športne infrastrukture, vzpostavitev PZA in šotorišč
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Občine koroške regije, lokalne turistične entitete, nosilci turistične ponudbe, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2025–2030: priprava projektnih idej in dokumentacije, podpora razvoju osnovne infrastrukture, povezovanje s produkti in izkušnjami
OKVIRNI PRORAČUN	80.000.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	EU kohezijski skladi, nacionalni razpisi (različna ministrstva), občine koroške regije, ESRR
UKREP PI5	Digitalne inovacije
CILJ	Povečanje digitalne prisotnosti in konkurenčnosti turistične ponudbe Koroške
AKTIVNOSTI	Podpora ponudnikom pri digitalni preobrazbi (rezervacijski sistemi, digitalni marketing), pomoč pri razvoju digitalnih vsebin za promocijo (npr. AR/VR, interaktivne karte), podpora pri digitalizaciji interpretacije dediščine in narave
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško

SODELUJOČI/IZVAJALEC	Tehnološki partnerji, lokalne turistične organizacije, STO, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2025–2030: pilotni projekti digitalizacije, vključevanje v razpise (npr. digitalna preobrazba turizma)
OKVIRNI PRORAČUN	200.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, ESRR, Norveški mehanizem

4.6 Politika trajnostnega razvoja in upravljanja

Namen politike trajnosti je zagotoviti, da razvoj turizma v koroški regiji do leta 2030 poteka na način, ki ohranja prostorsko ravnotežje, krepi družbeno kohezijo, spoštuje naravne omejitve in ustvarja pozitivne učinke za lokalne skupnosti. Trajnost v turizmu na Koroškem ni dodatna naloga, temveč izhodišče razmišljanja, načrtovanja in upravljanja – v skladu z značajem regije, ki jo opredeljujejo pristnost, razpršenost, naravna tišina in zmernost.

Politika temelji na treh povezanih stebrih: okoljski odgovornosti, družbeni vključenosti in gospodarski vzdržnosti. Okoljska odgovornost pomeni varovanje gozdov, voda in biodiverzitete, spodbujanje mehke mobilnosti, energetske in vodno učinkovitost ter zmanjševanje negativnih vplivov obiskovalcev. Družbena trajnost se kaže v vključevanju prebivalcev v oblikovanje turizma, dostopnosti ponudbe za ranljive skupine ter v skrbi za kakovost bivanja. Gospodarska trajnost pa sledi cilju ustvarjanja dolgoročnih koristi za lokalne ponudnike, temelji na lokalnih virih in dviguje dodano vrednost brez večanja obremenitev.

Osrednji mehanizem politike je vključitev regije v Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST) ter razvoj lastnega sistema za spremljanje trajnostnih kazalnikov, povezanega z nacionalnim informacijskim sistemom (NIST). Koroška si s to politiko postavlja cilj, da postane prepoznavna kot destinacija z resnično prakso trajnosti, ne le z zeleno podobo. Trajnost bo hkrati razvojna usmeritev, promocijska prednost in etična obveza destinacije do prihodnjih generacij.

Tabela 9: Programi in/oziroma ukrepi trajnostnega razvoja in upravljanja

UKREPTTI	Spodbujanje trajnostnega vedenja B2B
CILJ	Spodbujanje trajnostne infrastrukture in vedenja ponudnikov
AKTIVNOSTI	Obveščanje občin in ponudnikov o koristih vključitve v ZSST (promocija), organizacija predstavitev in sestankov s predstavniki ZSST, podpora pri pripravi dokumentacije in vlog za vključitev, zaposlitev trajnostnega koordinatorja
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	STO, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026–2030: promocija in obveščanje, organizacija predstavitev in sestankov s predstavniki ZSST, podpora pri pripravi dokumentacije in vlog za vključitev, zaposlitev trajnostnega koordinatorja
OKVIRNI PRORAČUN	70.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, STO, MGTŠ, ESRR, Norveški mehanizem

UKREP TT2	Spodbujanje trajnostnega vedenja B2C
CILJ	Spodbujanje trajnostnega vedenja obiskovalcev
AKTIVNOSTI	Spodbujanje uporabe javnega prevoza, kolesarskih poti in trajnostnih oblik mobilnosti, spodbujanje trajnostnega vedenja obiskovalcev
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško (Regijski center mobilnosti)
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Občine koroške regije, lokalne turistične organizacije, nosilci turistične ponudbe, šole, okoljske organizacije
TERMINSKI PLAN	2026–2030: vsakoletne aktivnosti ozaveščanja turistov, sodelovanje z lokalnimi deležniki, izdelava komunikacijskih gradiv, izvajanje promocije
OKVIRNI PRORAČUN	5.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, MGTŠ, ESRR, Norveški mehanizem
UKREP TT3	Spodbujanje trajnostne infrastrukture
CILJ	Razvoj turistične infrastrukture z nizkim vplivom na okolje
AKTIVNOSTI	Ureditev info točk, kolesarskih postajališč, vzpostavitev regijskega sistema izposoje e-koles, pitnikov, pakirišč z e-polnilnicami, uporaba trajnostnih materialov pri označbah poti, vključevanje trajnostnih načel v infrastrukturne projekte
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Občine, nosilci turistične ponudbe, okoljski strokovnjaki
TERMINSKI PLAN	2026–2030: priprava projektov in izvajanje infrastrukturnih posegov po načelih trajnosti
OKVIRNI PRORAČUN	2.000.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, MGTŠ, ESRR, Norveški mehanizem
UKREP TT4	Trajnostna mobilnost
CILJ	Razvoj trajnostne mobilnosti na območju destinacije in obmejnem območju
AKTIVNOSTI	Vzpostavitev in nadgradnja trajnostne mobilnosti (Štrekna bus, Geopark bus, Kolesarski vlak, Kope bus)
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Partnerstvo za Pohorje, izvajalci javnega potniškega prometa v Sloveniji in Avstriji, Karavanke UNESCO Globalni Geopark, Slovenske železnice
TERMINSKI PLAN	2025: nadgradnja Štrekna busa z izboljšano prikolico za kolesa ter pogostejšo ferkvenco voženj 2026–2030: izvajanje projekta Štrekna bus in morebitne nadgradnje 2025: pilotna izvedba Geopark busa 2026–2030: izvajanje projekta Geopark bus in morebitne nadgradnje 2026–2030: izvajanje projekta Kolesarski vlak in morebitne nadgradnje 2026–2030: izvajanje projekta Kope bus in morebitne nadgradnje
OKVIRNI PRORAČUN	50.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Občina Mislinja, Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Draograd, Občina Mežica, Občina Črna na Koroškem, Mestna občina Velenje, Interreg Central Europe, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

4.7 Politika visoke dodane vrednosti

Namen politike visoke dodane vrednosti je usmeriti turistični razvoj Koroške v smeri, kjer ekonomski, družbeni in prostorski učinki ne temeljijo na količini obiskovalcev, temveč na kakovosti izkušnje, vrednosti ponudbe in lokalnem učinku, ki ga turizem ustvarja. Gre za

strateško odločitev, da regija ne gradi konkurenčnosti na nizkih cenah ali množičnem obisku, temveč na butičnosti, vsebinski globini in povezanosti z lokalnimi viri – naravnimi, kulturnimi in človeškimi. Dodana vrednost se v tej politiki ne meri zgolj v prihodkih, temveč v številnih drugih kazalnikih: v višji kakovosti življenja lokalnih prebivalcev, v avtentičnih odnosih med gostom in okoljem, v ohranjanju kulturne krajine, v večji samooskrbi in v zmožnosti regije, da izkušnjo ovrednoti skozi lokalni jezik, zgodbo in znanje. To pomeni, da turizem ni generator dobička na račun prostora, temveč partner pri njegovem dolgoročnem ohranjanju in razvoju.

Politika podpira razvoj produktivnih in trajnostnih doživetij, ki temeljijo na izviranosti prostora, osebnem stiku in zgodbah lokalnega okolja. Poudarek je na oblikovanju manjših, vendar celovitih produktov, ki vključujejo prenočišče, kulinariko, vodenje, interpretacijo dediščine in lokalno identiteto – vse to na način, ki omogoča višjo ceno, daljše bivanje in večjo porabo na gosta. Pomemben cilj politike je tudi krepitev lokalne verige vrednosti – torej povezovanje gostinstva, kmetijstva, obrti, storitvenega sektorja in kulturnih ustvarjalcev v tržno in organizacijsko zaokrožene produkte, ki ne izčrpavajo prostora, ampak ga obnavljajo. S tem se spodbuja razvoj zrelih poslovnih modelov, odpira prostor za inovativno podjetništvo in krepi zavedanje, da je dodana vrednost v turizmu tesno povezana z vrednotami – tako za gosta kot za skupnost.

Tabela 10: Programi in/oziroma ukrepi visoke dodane vrednosti

UKREP DV1	Sistem Koroška z visoko dodano vrednostjo
CILJ	Valorizacija atributov visoke dodane vrednosti
AKTIVNOSTI	Identifikacija ključnih atributov turističnih doživetij z visoko dodano vrednostjo v koroški regiji, razvoj metodologije za ocenjevanje in vrednotenje visoke dodane vrednosti doživetij, povezovanje obstoječih in novih ponudnikov v sistem visoke dodane vrednosti, priprava usmeritev in priporočil za izboljšanje ponudbe
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične organizacije, turistični ponudniki, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026: razvoj metodologije, identifikacija ključnih atributov 2027: vključevanje ponudnikov v sistem 2028–2030: spremljanje, evalvacija in nadgradnja sistema
OKVIRNI PRORAČUN	10.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, LAS-i, STO, ESRR, lastna sredstva ponudnikov
Ukrep DV2	Pilotni projekt programa Koroška z visoko dodano vrednostjo
CILJ	Testiranje in uravnoteženje znamke »Koroška je več«
AKTIVNOSTI	Izbor pilotnih ponudnikov in doživetij, implementacija znamke v pilotnem okolju, spremljanje rezultatov in zbiranje povratnih informacij, prilagoditev znamke na podlagi pilotnega testiranja
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško

SODELUJOČI/IZVAJALEC	Lokalne turistične organizacije, izbrani turistični ponudniki, zunanji svetovalci
TERMINSKI PLAN	2027: izbor pilotnih ponudnikov in začetek testiranja 2028: analiza rezultatov, prilagoditev strategije
OKVIRNI PRORAČUN	10.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, LAS-i, Interreg, STO
UKREP DV3	Znamka Doživi Koroško
CILJ	Oblikovanje B2B in B2C ozaveščenosti
AKTIVNOSTI	Razvoj celostne grafične podobe znamke, oblikovanje promocijskih materialov za različne ciljne skupine, organizacija predstavitev dogodkov v Sloveniji in tujini, digitalna kampanja za krepitev prepoznavnosti
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Interreg partnerji, avstrijski turistični partnerji, lokalne turistične organizacije in turistični ponudniki na obmejnem območju
TERMINSKI PLAN	2026–2030: postopno uvajanje regijskih TTP in ITP, vsakoletna izvedba skupnih aktivnosti, evalvacija
OKVIRNI PRORAČUN	15.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Interreg, občine koroške regije, lokalne turistične organizacije, ESRR
UKREP DV4	Pilotni projekt Doživi Koroško
CILJ	Testiranje in uravnoteženje znamke Doživi Koroško
AKTIVNOSTI	Izbor cilje skupine ponudnikov, re-design doživetij in infrastrukture skladno z znamko in standardi Doživi Koroško, komuniciranje in izvajanje
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Ponudniki, LTO, TIC-i
TERMINSKI PLAN	2026–2030: izbor, re-design, komuniciranje in izvajanje
OKVIRNI PRORAČUN	15.000 EUR letno
VIRI FINANCIRANJA	Interreg, občine koroške regije, lokalne turistične organizacije, ESRR
UKREP DV5	Razvoj butičnih doživetij
CILJ	Razvoj butičnih, avtentičnih in trajnostnih turističnih doživetij z visoko dodano vrednostjo
AKTIVNOSTI	Evalvacija trenutne turistične ponudbe in identifikacija primernih produktov, analiza sorodnih produktov drugih destinacij, razvoj produktivnih in trajnostnih doživetij, ki temeljijo na izviranosti prostora, osebnem stiku in zgodbah lokalnega okolja, promocija ponudbe in evalvacija uspešnega prodora ter prodaje na trgu
NOSILEC	Regionalna razvojna agencija za Koroško
SODELUJOČI/IZVAJALEC	Turistični ponudniki, lokalne turistične organizacije, zunanji strokovni izvajalci
TERMINSKI PLAN	2026–2030: identifikacija primernih manjših in celovitih produktov, razvoj novih ali dopolnitev obstoječih, promocija produktov, evalvacija njihove uspešnosti na trgu
OKVIRNI PRORAČUN	50.000 EUR
VIRI FINANCIRANJA	Občine koroške regije, turistični ponudniki, ESRR, MGTŠ, STO

5 EVALVACIJA URESNIČEVANJA STRATEGIJE

Evalvacija predstavlja ključno fazo strateškega razvoja, saj omogoča sistematično spremljanje napredka pri uresničevanju vizije, strateških usmeritev, ciljev in razvojnih politik. V tem poglavju opredeljujemo kazalnike uspešnosti, vezane na posamezne cilje in politike ter določamo okvirne časovne mejnike za njihovo vrednotenje. Učinkovita evalvacija ni le sredstvo za nadzor, temveč tudi orodje za učenje, prilagajanje in izboljševanje izvajanja strategije na podlagi dokazov.

Kazalniki so izbrani tako, da omogočajo merljivo presojo doseganja ciljev na področju trajnosti, konkurenčnosti, vključenosti in upravljanja. Poudarek je na kakovostnih in kvantitativnih podatkih, ki so na voljo – ali jih je mogoče razviti v okviru obstoječih ali novih sistemov spremljanja – zlasti v okviru nacionalnih statistik in sistema NIST. Poleg tega so predlagani okvirni termini za vmesne in končne evalvacije, ki bodo omogočili pravočasno prilagajanje ukrepov ter zagotavljanje relevantnosti in učinkovitosti strategije skozi čas.

Tabela 11: Evalvacija kvalitativnih ciljev

CILJ	KAZALNIK	EVALVACIJA
Vzpostaviti učinkovit in profesionalen sistem razvoja in upravljanja turizma (destinacijski management) na ravni regije Koroška, ki bo temeljil na principih partnerstva, koordinacije, strokovnosti in vključevanja deležnikov, skladno z nacionalnim ciljem krepitve DMO-jev in upravljanja destinacij.	Aktivno delovanje RDO-ja z vsemi funkcijami razvoja in upravljanja turizma na Koroškem.	Letni napredek
Razviti butična, zelena in visoko kakovostna turistična doživetja, ki temeljijo na avtentičnih (pristnih) značilnostih regije – od naravne dediščine, rudarske, železarske, gozdarske in kulturne zgodovine do kulinarike – v skladu z usmeritvijo v razvoj turističnih produktov z višjo dodano vrednostjo.	Število doživetij z atributi avtentičnosti, butičnosti in trajnosti (po smernicah SUE).	Letni napredek
Krepiti trajnostno mobilnost in dostopnost destinacije z razvojem zelenih transportnih rešitev, mreže kolesarskih in pohodniških poti ter trajnostne infrastrukture, kar naslavlja nacionalni cilj razogljičenja turizma.	Število in dolžina kolesarskih poti. Število in dolžina pohodniških poti. Število registriranih uporabnikov kolesarskih in pohodniških poti. Odzivi uporabnikov (število odzivov, kakovost odzivov) pohodniških in kolesarskih poti na družabnih omrežjih.	Letni napredek
Razviti celovito letoletno ponudbo, ki zmanjšuje sezonskost, s poudarkom na zimskih in jesenskih programih (npr. velnes, gozdna doživetja, kulturni dogodki), skladno z nacionalno vizijo razpršitve obiskov čez leto.	Število doživetij, primernih za celo leto. Število obiskovalcev po mesecih in sezonah. Število nočitev po mesecih in sezonah.	Letni napredek
Okrepiti digitalno prisotnost in prepoznavnost destinacije Koroška na ciljnih trgih z uporabo sodobnega digitalnega marketinga, pripovedovanjem zgodb in trženjem doživetij,	Število deležnikov z uporabniškimi profili na družabnih omrežjih. Število deležnikov z aktivno rabo profilov na družabnih omrežjih.	Letni napredek

kar sledi cilju povečanja konkurenčnosti in digitalne preobrazbe turizma.	Obseg in kakovost odzivov turistov (in obiskovalcev) na družabnih omrežjih.	
Uvesti sistematično spremljanje učinkov turizma na okolje, skupnost in gospodarstvo ter uporabljati podatke za strateške odločitve, kar odgovarja nacionalni usmeritvi v podatkovno podprt in odgovoren turizem.	Letna poročila o učinkih turizma iz NIST in regionalnih kazalnikov trajnostnega turizma.	Letni napredek
Spodbujati vključevanje lokalnega prebivalstva v soustvarjanje turistične ponudbe in upravljanje destinacije, s čimer se gradi družbena trajnost in dolgoročna sprejemljivost turizma na lokalni ravni.	Število deležnikov z registrirano dejavnost za področje turizma. Odzivnost (obseg in kakovost) lokalnega prebivalstva na proturistične spodbude in aktivnosti. Odziv (obseg in kakovost) prebivalstva na letno evalvacijo stališč prebivalstva.	Letni napredek
Razviti kakovostno in vključujočo turistično izkušnjo za različne ciljne skupine, zlasti družine, aktivne posameznike, ranljive skupine ter turiste z višjimi pričakovanji glede kakovosti in trajnosti, kar sledi cilju vključujočega turizma za vse.	Število ponudnikov z elementi dostopnosti za obiskovalce iz ranljivih skupin. Število zaposlenih iz ranljivih skupin, v turističnih podjetjih. Število podjetij/organizacij s statusom ranljivim skupinam prijazno podjetje ali organizacija. Obseg (prihodi, nočitve) obiskovalcev iz ranljivih skupin. Odzivi obiskovalcev iz ranljivih skupin.	Letni napredek
Krepiti razpoložljivost in usposobljenost kadrov za turizem, z uvedbo in promocijo programov izobraževanja, mentorstva in povezovanja med turističnimi deležniki, kar je del strateškega cilja razvoja človeških virov.	Število programov dousposabljanja (dUSPp) in preusposabljanja (preUSP). Število podjetij in organizacij, ki sodelujejo v programih dUSP in preUSP. Število udeležencev programov dUSP in preUSP. Število mentorjev, ki sodelujejo v programih mentorstev. Štipendijska shema za področje turizma.	Letni napredek
Izboljšati kakovost turistične infrastrukture (prehrambeno in nastanitveno gostinstvo).	Obseg nastanitvenih zmogljivosti s 4+ zvezdicami. Doseganje pozitivnih odzivov obiskovalcev (ocene zadovoljstva). Obseg drugih znakov kakovosti (in butičnosti).	Letni napredek
Zgraditi močno, prepoznavno identiteto destinacije Koroška kot trajnostne, zelene in pristne regije, ki temelji na življenjskem slogu, sobivanju z naravo in spoštovanju prostora, kar je v neposredni povezavi z nacionalnim znamčenjem Slovenije kot zelene butične destinacije za 5-zvezdična doživetja.	Število deležnikov, ki uporablja vidne elemente destinacijske turistične znamke. Odzivnost prebivalstva na destinacijsko turistično znamko. Sprejemanje elementov turistične identitete med lokalnim prebivalstvom. Odzivnost globalne potovalne populacije na elemente turistične identitete regije.	Letni napredek
Krepitev destinacijskega informacijskega in vzpostavitev destinacijskega rezervacijskega sistema.	Dvig prepoznavnosti DIS/DRS v turističnem digitalnem ekosistemu.	Letni napredek

Tabela 12: Evalvacija kvantitativnih ciljev

CILJ	KAZALNIK	EVALVACIJA
Povečanje števila turističnih nočitev: 300.000 (+15 % letno)	Obseg nočitev	Letni napredek
Povečanje števila turističnih prihodov: 86.000 (+10 % letno)	Obseg prihodov	Letni napredek
Dvig povprečne letne zasedenosti nastanitvenih kapacitet: 30 %	Povprečna zasedenost	Letni napredek
Povečanje deleža tujih gostov: ≥ 50 % vseh nočitev	Delež tujih gostov	Letni napredek
Uravnoveženost obiska skozi celo leto.	Delež obiskovalcev po mesecih	Letni napredek
Dvig povprečne dobe bivanja na 3,5 dni	Gibanje PDB	Letni napredek
Razvoj novih butičnih produktov/tematskih doživetij: 10 novih programov	Število doživetij	Letni napredek
Razvoj trajnostne in mehke infrastrukture		
40 km dodatnih infrastrukturno urejenih kolesarskih poti s ciljem povezati vse 3 doline	Obseg urejenih poti	Letni napredek
200 km označenih kolesarskih povezav po gozdnih cestah in manj prometnih lokalnih cestah	Obseg urejenih poti	Letni napredek
50 km označenih tematskih pohodnih poti	Obseg označenih poti Obseg označb	Letni napredek
15 km dodatnih trailov v bike parkih	Obseg urejenih poti	Letni napredek
10 informacijskih točk s fizično ali digitalno podporo kolesarjem	Obseg označb poti Obseg označenih poti	Letni napredek
5 novih kolesarskih počivališč	Število počivališč	Letni napredek
10 parkirišč s podporo e-mobilnosti	Obseg parkirišč	Letni napredek
Vzpostavitev regijskega sistema izposoje e-koles	Regijski sistem izposoje	Letni napredek
Povečanje nastanitvenih zmogljivosti (butična in višja kakovost) za 180 ležišč	Obseg enot Obseg ležišč	Letni napredek
Povečanje števila digitalnih rešitev v turizmu: 10 novih digitalnih orodij	Število digitalnih orodij	Letni napredek
Število izobraževanj za kadre v turizmu (letno): ≥ 5 programov/leto	Obseg izobraževanj Število udeležencev	Letni napredek
Povečevanje števila mladih za izobraževanje na področju turizma: ≥ 5 /leto	Število dijakov/študentov	Letni napredek
Delež občin, vključenih v Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST): 50 % občin Koroške	Delež občin	Letni napredek
Povečanje višine zbrane turistične takse: +100 % v primerjavi z letom 2023	Obseg TT	Letni napredek
Povečanje deleža aktivnega sodelovanja ponudnikov v DIS in DRS	Obseg informacij (ponudniki) in berljivosti (uporabniki)	Letni napredek

Tabela povzema ukrepe in cilje politik razvoja turizma v strateškem obdobju ter pristop k evalvaciji. Pri vsakem cilju se poleg izpostavljenih kazalnikov dodata še kazalnika:

1. obseg rezerviranih sredstev za realizacijo ukrepa.
2. obseg porabljenih sredstev za realizacijo ukrepa.

Tabela 13: Evalvacija realizacije strateških ukrepov

UKREP		KAZALNIK	EVALVACIJA
DM1			
Regijska destinacijska organizacija			
CILJ	Realizacija prenovljene sistematizacije strateških in operativnih funkcij RDO-ja in LTO-jev	Shema sodelovanja deležnikov Obseg razpoložljivih sredstev Obseg porabljenih sredstev Število sodelujočih entitet Število zaposlenih na turizmu RDO	2026 + letna raven
DM2			
Model regijskega razvoja in upravljanja turizma			
CILJ	Razvoj sistema finančne participacije nosilcev turistične ponudbe	Načrt Število aktivnih sodelujočih entitet Obseg participativno zbranih sredstev	2026 + letna raven
UKREP DM3			
Imidž destinacije Koroška			
CILJ	Poenotenje zunanjega izgleda turistično informacijskih centrov in drugih komunikacijskih kanalov	Analiza podobe s predlogom nove celostne podobe Število deležnikov s prevzeto novo podobo Odzivi na novo podobo med obiskovalci in med ponudniki	2026 2027 + letna raven
UKREP DM4			
Kadrovske kapacitete regionalnega razvoja in izvajanja turizma			
CILJ	Oblikovanje in izvajanje izobraževalnih modulov za turistične delavce	Število programov Število usposabljanj Število udeležencev Odziv udeležencev	2026 + letna raven
UKREP DM5			
Vključujoč razvoj in upravljanje destinacije			

CILJ	Redna srečanja s turističnimi deležniki, redno obveščanje deležnikov in integracija lokalne skupnosti	<p>Oblikovanja protokola in koledarja srečanj</p> <p>Obseg srečanj</p> <p>Odziv (obseg, zadovoljstvo, aktivna participacija) udeležencev</p> <p>Platforma za hibridno ali sodelovanje s pomočjo digitalnega orodja</p>	Letna evalvacija
UKREP DM6			
Sistem razvoja kakovostnih kadrov			
CILJ	Kadrovske štipendije in podporno okolje praktičnega izobraževanja, dijaška in študentska praksa	<p>Sistem kadrovskega štipendiranja</p> <p>Obseg ponudnikov štipendiranja</p> <p>Obseg uporabnikov štipendiranja</p> <p>Št. udeležencev formalnega izobraževanja za potrebe gostinstva in turizma</p> <p>Obseg sredstev za štipendiranje</p> <p>Obseg dodeljenih in porabljenih sredstev za štipendiranje</p>	2027 + letna raven
UKREP DM7			
Strateški razvoj destinacije			
CILJ	Ustanovitev strokovnega sveta za turizem	<p>Strokovni svet za turizem</p> <p>Število srečanj</p> <p>Število sklepov</p> <p>Realizacija sklepov</p>	2027 + letna raven
UKREP TR1			
Tržna znamka			
CILJ	Krepitev tržne znamke Koroška v komunikacijskih aktivnostih turističnih deležnikov	<p>Priročnik za rabo znamke</p> <p>Obseg usposabljanj za rabo tržne znamke</p> <p>Število uporabnikov tržne znamke</p> <p>Odzivi (obseg, narava odziva) na tržno znamko</p>	2027 – letna raven

UKREP TR2			
Enovito komunikacijsko orodje			
CILJ	Enovita grafična podoba zunanjih označevalnih površin	Priročnik Število uporabnikov Odzivnost uporabnikov	2027 – letna raven
UKREP TR3			
Destinacijski P&R sistem			
CILJ	Destinacijska spletna stran	Destinacijska spletna stran Obseg obiskovalcev Odziv obiskovalcev Tržna pozicija spletne strani	2026 – letna raven
UKREP TR4			
Sistem integriranega pospeševanja prodaje			
CILJ	Pospeševanje prodaje z borzami, B2B dogodki in sejemskimi predstavitvami	Letni plan srečanj Število udeležencev srečanj Odzivi na srečanja (realizacija rezervacij, interes s ciljnih trgov oziroma potencialnih B2B partnerjev)	2026 – letna raven
UKREP TR5			
Digitalna promocija in prodaja			
CILJ	Skupne promocijske digitalne kampanje ter vzpostavitev e-mail marketinga	Načrt digitalnih kampanj Število sodelujočih ponudnikov Delež zbranih sredstev za realizacija načrta digitalnih kampanj ROI digitalnih kampanj	2026 – letna raven
UKREP TR6			
Družbena omrežja			
CILJ	Izboljšanje komunikacijskega nastopa na družbenih	Število uporabnikov SoMe ROI uporabnikov SoMe (sledilci, obseg odzivov, kakovost odzivov)	2026 – letna raven

	omrežjih Facebook, Instagram in YouTube Vzpostavitev družbenega omrežja TikTok		
UKREP TR7 Tiskani promocijski materiali			
CILJ	Posodobitev promocijskih materialov Koroške in novi promocijski materiali	Število materialov Obseg sodelujočih pri vsebinah materialov Obseg distribucije materialov Odziv trga na materiale (učinek materialov na prepoznavnost, učinek materialov na prodajo)	2026 – letna raven
UKREP TR8 Dogodki kot orodja pospeševanje obiska			
CILJ	Povečanje obiska destinacije	Število dogodkov Obseg finančne podpore promociji dogodkom Obisk dogodkov Finančni učinki dogodkov Tržni učinki dogodkov	2026 – letna raven
UKREP TR9 Družbena omrežja – ponudniki			
CILJ	Obvladovanje digitalnih trženjskih kanalov	Število uporabnikov SoMe Obseg usposabljanj za rabo SoMe	2026 – letna raven
UKREP TR10 Turizem 365			
CILJ	Razvoj celoletne turistične ponudbe	Število vodilnih doživetij po sezonah Gibanje potovalnih tokov po sezonah	2026 – letna raven

UKREP TR11			
Butičnost			
CILJ	Razvoj butičnih doživetij	Število usposabljanj Število udeležencev Obseg doživetij s standardom SUE	2026 – letna raven
UKREP TR12			
Razvoj digitalnih doživetij			
CILJ	Razvoj in promocija visokokakovostnih turističnih doživetij s poudarkom na digitalnih orodjih	Število tovrstnih doživetij Število udeležencev	2026 – letna raven
UKREP PPO1			
Sistem monitoringa razvoja in upravljanja turizma			
CILJ	Empirično podprto upravljanje in razvoj turizma	Letna poročila NIST-a Shema kazalnikov izven NIST-a Število udeležencev (LTO-ji) z obdobjno analizo NIST-a	2026 – letna raven
UKREP PPO2			
Monitoring zadovoljstva			
CILJ	Merjenje zadovoljstva lokalnega prebivalstva in obiskovalcev	Anketno orodje Izvedba anket Odzivnost anketirancev Poročilo z ukrepi	2026 – letna raven
UKREP KA1			
Register deležnikov s funkcijami v turističnem ekosistemu			
CILJ	Vzpostavitev in upravljanje registra lokalnih turističnih vodnikov	Register Število usposabljanj Število licenciranih vodnikov Število izvedenih vodenj Število uporabnikov vodenj	2027 – letna raven

UKREP KA2			
Sistem spremljanja turističnega ekosistema			
CILJ	Spremljanje in operacionalizacija aktualnega dogajanja v turizmu	Poročila (novičnik) iz informacijskih središč (npr. STB, UN Tourismbarometer, NIST)	2027 – letna raven
UKREP KA3			
Znamka Kakovost Koroške			
CILJ	Zagotavljanje kakovostne turistične izkušnje z visoko dodano vrednostjo	Razvoj znamke Obseg ponudnikov, vključenih v znamko Obseg doživetij/storitev, vključenih v znamko Povprečna cena storitev/doživetij, vključenih v znamko Odziv (obseg, kakovost) uporabnikov na ponudnike/storitve, vključene v znamko	2027 – letna raven
UKREP KA4			
Integracija v nacionalne in mednarodne okvirje kakovosti			
CILJ	Povečati prepoznavnost destinacije ter spodbujati razvoj trajnostnega in kakovostnega turizma	Število oddanih prijav Število osvojenih priznanj Odziv mednarodne skupnosti na priznanja	2026 – letna raven
UKREP PI1			
Investicijski portfelj			
CILJ	Povečanje turistične zmogljivosti destinacije Koroška	Portfelj Število projektov Obseg predvidenih sredstev Obseg realiziranih projektov	2025 – letna raven
UKREP PI2			
Regionalna investicijska podpora			

Cilj	Krepitev službe za koordinacijo investicijskih projektov	Obseg sodelujočih deležnikov Zadovoljstvo deležnikov Število zaposlenih Obseg svetovalne dejavnosti Obseg oddanih vlog/prijav Obseg potrjenih vlog/prijav	2025 – letna raven
UKREP PI3 Spodbujanje javno-zasebnih partnerstev			
Cilj	Spodbujanje razvoja trajnostnih turističnih projektov skozi javno-zasebna partnerstva (JZP)	Portfelj potencialnih partnerstev Dogodki povezovanja partnerjev Realizacija partnerstev	2026 – letna raven
UKREP PI4 Razvoj infrastrukture			
Cilj	Povečanje dostopnosti, privlačnosti in kakovosti osnovne turistične infrastrukture	Portfelj potreb Število vlog na razpise Realizacija projektov	2025 – letna raven
UKREP PI5 Digitalne inovacije			
Cilj	Povečanje digitalne prisotnosti in konkurenčnosti turistične ponudbe Koroške	Število usposabljanj za digitalno inoviranje Obseg digitalnih inovacij	2025 – letna raven
UKREP TT1 Spodbujanje trajnostnega vedenja B2B			
CILJ	Spodbujanje trajnostne infrastrukture in vedenja ponudnikov	Število ponudnikov/destinacij s trajnostnimi praksami Število ponudnikov/destinacij s trajnostnim znakom/certifikatom	2026 – letna raven
UKREP TT2 Spodbujanje trajnostnega vedenja B2C			
CILJ			2026 – letna raven

	Spodbujanje trajnostnega vedenja obiskovalcev	<p>Obseg uporabe javnega prevoza med turisti</p> <p>Obseg kolesarskih turistov</p> <p>Zmanjšanje obsega odpadkov v turizmu turizma</p> <p>Zmanjšanje obsega porabe električne energije v turizmu</p> <p>Zmanjšanje obsega porabe vode v turizmu</p> <p>Naraščanje prodaje trajnostno certificiranih doživetij</p> <p>Naraščanje obiska trajnostno certificiranih destinacij</p> <p>Povečanje odzivnosti na trajnostne prakse na družbenih omrežjih</p>	
UKREPTT3			
Spodbujanje trajnostne infrastrukture			
CILJ	Razvoj turistične infrastrukture z nizkim vplivom na okolje	<p>Obseg info točk</p> <p>Obseg kolesarskih postajališč</p> <p>Obseg pitnikov</p> <p>Obseg posebnih turističnih linij potniškega prometa</p> <p>Obseg informiranja o trajnostnih načelih turizma na destinaciji</p>	2026 – letna raven
UKREPTT4			
Trajnostna mobilnost			
CILJ	Vzpostavitev in nadgradnja trajnostne mobilnosti	<p>Vrsta nadgradnje Štekna busa</p> <p>Pilotna izvedba Geopark busa</p> <p>Vrsta nadgradnje Geopark busa</p> <p>Obseg izvajanja Kope busa</p>	2025 – letna raven
UKREPDV1			
Sistem Koroška z visoko dodano vrednostjo			
CILJ	Valorizacija atributov visoke dodane vrednosti	Oblikovanje znamke Koroška z visoko dodano vrednostjo z akcijskim načrtom implementacije	2027

UKREP DV2			
Pilotni projekt programa Koroška z visoko dodano vrednostjo			
CILJ	Testiranje in uravnoteženje znamke »Koroška je več«	Število ponudnikov/destinacij v pilotnem projektu Tržni odzivi na pilotni projekt Poslovna učinkovitost in uspešnost ponudnikov in destinacij v pilotnem projektu	2028 – letna raven
UKREP DV3			
Znamka Doživi Koroško			
CILJ	Oblikovanje B2B in B2C ozaveščenosti	Znamka Doživi Koroško z akcijskim načrtom implementacije	2027
Ukrep DV4			
Pilotni projekt Doživi Koroško			
CILJ	Testiranje in uravnoteženje znamke Doživi Koroško	Obseg ponudnikov z znamko Doživi Koroško Obseg destinacij z znamko Doživi Koroško Obseg informiranja o znamki Doživi Koroško na SoMe Obseg prodaje doživetij/ponudnikov z znamko Doživi Koroško Odzivi ponudnikov in obiskovalcev na znamko Doživi Koroško	2028 – letna raven
Ukrep DV5			
Razvoj butičnih doživetij			
CILJ	Razvoj butičnih, avtentičnih in trajnostnih turističnih doživetij z visoko dodano vrednostjo	Število tovrstnih doživetij Število udeležencev	2026 – letna raven

6 ZAKLJUČEK

Strategija razvoja turizma koroške regije do leta 2030 predstavlja ambiciozen, a izvedljiv načrt za preobrazbo regije v konkurenčno, zeleno in butično alpsko destinacijo. Temelji na štirih ključnih strateških usmeritvah: uravnotežen prostorski in ponudbeni razvoj, krepitev kakovosti in avtentičnosti turistične izkušnje, učinkovito in vključujoče upravljanje destinacije ter uvedba podatkovno podprtega odločanja kot osnove za strateške in operativne odločitve. Strategija izpostavlja potrebo po dvigu dodane vrednosti turizma, razpršitvi obiskovalcev, razvoju trajnostne infrastrukture in profesionalizaciji človeških virov. Poseben poudarek je namenjen aktivnemu vključevanju lokalnih skupnosti, medsektorskemu povezovanju ter uresničevanju ciljev z jasno definiranimi ukrepi in merljivimi indikatorji.

Dokument je zasnovan v tesni povezavi z nacionalnimi in evropskimi strateškimi usmeritvami, kot so Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2022–2028, Strategija pametne specializacije Slovenije, Zelena shema slovenskega turizma ter evropski okvir Transition Pathways for Tourism. S tem zagotavlja skladnost s ključnimi razvojnimi prioritetami na vseh ravneh upravljanja. Strategija temelji na ideji konsenza med ključnimi deležniki, ki so sooblikovali njene vsebine. To osnovno soglasje o viziji, ciljih in načinu delovanja je pomembno negovati tudi v fazi izvajanja – predvsem z vključevanjem tistih akterjev, ki v pripravi strategije morda niso sodelovali aktivno, a so za uspeh njenega uresničevanja enako pomembni. Obenem strategija postavlja pomembne temelje za integrativni razvoj in upravljanje turizma, ki presega sektorske delitve in povezuje prostor, ljudi, ponudbo in podporne sisteme. Gre za dolgoročen proces, ki ne prinaša takojšnjih rezultatov, a zahteva vztrajnost, sodelovanje in dosledno sledenje zastavljenim smernicam. Le z neprekinjeno podporo, sistematičnim uresničevanjem in odprto komunikacijo bo mogoče doseči prebojno prepoznavnost ter dolgoročno trajnostno uspešnost regije kot celovite turistične destinacije.

Strategija hkrati sledi ideji na znanju temelječega razvoja turizma, ki priznava pomen praktičnih izkušenj, vendar opozarja, da zgolj praksa brez podpore teorije, analize podatkov in učenja iz primerov drugih destinacij ni dovolj za strateški preboj. V proces razvoja in upravljanja turizma je zato nujno vključiti tudi znanstvena spoznanja, empirične dokaze in mednarodne prakse. Hkrati pa tudi smelo in premišljeno tveganje, ki pogosto predstavlja ključno razliko med povprečnim in prebojnim razvojem – ter ga vrednoti kot nujen element inovativne prihodnosti turizma v koroški regiji.

7 VIRI

Dredge, D., & Jenkins, J. (2007). *Tourism planning and policy*. John Wiley & Sons.

European Commission. (2019). *The European Green Deal*. https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en · European Commission. (2021). *Transition pathway for tourism*. <https://transition-pathways.europa.eu/tourism>

European Travel Commission. (2024, July). *European tourism trends & prospects: Q2 2024 [Quarterly report]*. European Travel Commission. https://etc-corporate.org/uploads/2024/07/ETC-Quarterly-Report-Q2-2024_Public.pdf

European Travel Commission. (2025, May). *European tourism: Trends & prospects – Q1 2025 [Quarterly report]*. European Travel Commission. <https://etc-corporate.org/reports/european-tourism-2025-trends-prospects-q1-2025/>

Juvan, E. (2023). *Trajnostni razvoj in upravljanje destinacij: koncepti, modeli in pristopi*. V T. Lešnik Štuhec, B. Pavlakovič, & N. Pozvek (ur.), *Izzivi trajnostnega razvoja turizma: Trajnostni turizem v Sloveniji* (str. 29–51). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport RS. (2021). *Slovenska strategija trajnostne pametne specializacije - S5*. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/slovenska-strategija-trajnostne-pametne-specializacije-s5/>

Morrison, A. M. (2023). *Marketing and managing tourism destinations* (3. izd.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003343356>.

OECD. (2024). *OECD tourism trends and policies 2024*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/2024/07/oecd-tourism-trends-and-policies-2024_17ff33a3.html

Pike, S., & Page, S. J. (2014). *Destination marketing organizations and destination marketing: A narrative analysis of the literature*. *Tourism Management*, 41, 202–227.

Ritchie, J. R. B., & Crouch, G. I. (2003). *The competitive destination: A sustainable tourism perspective*. CABI Publishing.

Slovenska turistična organizacija. (2021). *Strategija slovenskega turizma 2022–2028*. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MGTS/Dokumenti/DTUR/Nova-strategija-2022-2028/Strategija-slovenskega-turizma-2022-2028-dokument.pdf>

Slovenska turistična organizacija. (n.d.-a). *Zelena shema slovenskega turizma (ZSST)*. <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/trajnostni-razvoj/zsst>

Slovenska turistična organizacija. (n.d.-b). *Persone slovenskega turizma*. <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/raziskave-in-analize/persone-slovenskega-turizma>

Statistični urad Republike Slovenije. (2023). *Turistična statistika*. <https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/155/turizem>

Wang, Y., & Pizam, A. (ur.). (2011). *Destination marketing and management: Theories and applications*. CABI. <https://doi.org/10.1079/9781845937003.0000>.

Slovenska turistična organizacija. (2018). *Akcijski načrt razvoja in trženja gastronomskega turizma Slovenije 2019–2023*. Slovenska turistična organizacija. <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/o-sto/kljucni-dokumenti-sto>.